

LETNO POROČILO

za leto 2018

Ljubljana, marec 2019

Kazalo

PREDSTAVITEV DRUŽBE.....	1
POSŁANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE.....	2
I. POSLOVNO POROČILO.....	4
1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2018.....	5
2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2018	6
3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2019-2023.....	6
4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2018	7
4.1. Analiza makroekonomskega okolja.....	7
4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje	8
4.3. GVO danes.....	9
4.4. Ekonomska analiza poslovanja	10
4.4.1. Prihodki.....	10
4.4.2. Odhodki	14
4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	15
4.4.4. Naložbe.....	16
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov	17
4.4.6. Sredstva.....	17
4.4.7. Kapital in obveznosti.....	20
4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja	23
5. PRODAJA IN NABAVA.....	28
5.1. Naročniki	28
5.2. Dobavitelji	28
6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA	28
7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	29
7.1. Tveganja delovanja	29
7.2. Tržna tveganja.....	29
7.3. Finančna tveganja	29
7.3.1 Kreditno tveganje	30
7.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje.....	30
7.4. Ključna tveganja	30
8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI	31
8.1. Organiziranost	31
8.2. Zaposleni.....	32
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja	32
8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi.....	33
8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti.....	33
8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija)	34
8.2.5. Izobrazbena struktura.....	34
8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori	35
8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti.....	35
8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih	35
8.2.9. Študij ob delu	36

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse	36
8.2.11. Stroški dela	36
8.2.12. Povprečna plača	37
8.2.13. Skrb za zaposlene, upokojene in druge skupine, ki so povezane s podjetjem	38
8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost	38
8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev	39
9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001	40
10. SKRB ZA OKOLJE	42
11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	44
12. IZJAVA O UPRAVLJANJU	45
13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA	49
II. RAČUNOVODSKO POROČILO	50
1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE	51
1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018	51
1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018	51
1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2018	52
1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018	53
1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018	54
2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.	55
2.1. Splošno o družbi	55
2.2. Podlaga za sestavo	56
2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	57
3. POJASNILA K IZKAZOM	66
3.1. Čisti prihodki od prodaje	66
3.2. Drugi prihodki od poslovanja	66
3.3. Stroški materiala in energije	66
3.4. Stroški storitev	67
3.5. Stroški dela	67
3.6. Drugi odhodki poslovanja	68
3.7. Finančni prihodki in odhodki	68
3.8. Davek iz dobička in odloženi davki	68
3.9. Neopredmetena sredstva	69
3.10. Opredmetena osnovna sredstva	71
3.11. Finančne naložbe v odvisna podjetja	72
3.12. Druge finančne naložbe	72
3.13. Odložene terjatve za davek	73
3.14. Zaloge	73
3.15. Poslovne in druge terjatve ter aktivne časovne razmejitve	74
3.16. Denar in denarni ustrezniki	75
3.17. Kapital in rezerve	75
3.18. Rezervacije	75
3.19. Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti	76
3.20. Prejeta posojila	77
3.21. Vnaprej vračunani stroški in odhodki	77
3.22. Potencialne in prevzete obveznosti	77

4.	DRUGA RAZKRITJA.....	78
4.1.	Posli s povezanimi strankami.....	78
4.2.	Stroški revizorja.....	80
4.3.	Upravljanje finančnih tveganj.....	81
5.	DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	83
6.	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA.....	84

PREDSTAVITEV DRUŽBE

PODJETJE	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.
NASLOV	Cigaletova 10, 1000 Ljubljana
DEJAVNOST DRUŽBE	Gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja
MATIČNA ŠTEVILKA	1507664000
DAVČNA ŠTEVILKA	40917282
ŠT. VPISA V SODNI REGISTER	1/33049/00, registrirana dne 14.04.2004
OSNOVNI KAPITAL DRUŽBE	5.758.157,00 EUR
VELIKOST DRUŽBE	Veliko podjetje
TRANSAKCIJSKI RAČUNI	SI56 0510 0801 0150 169 Abanka d.d. SI56 3000 0000 0372 710 Sberbank d.d. SI56 3000 0010 0372 726 Sberbank d.d.
ČLAN IZS, evidenčna številka	2593
SPLETNI NASLOV	www.gvo.si
ELEKTRONSKI NASLOV	gvo@telekom.si
ODVISNE DRUŽBE	OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.) INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.) GVO Telekommunikation GmbH Schorlemer Strasse 48, DE 48683 Ahaus Bundesrepublik Deutschland (Lastništvo 100,00% GVO, d.o.o.)

Družba GVO, d.o.o. je nastala kot uresničenje poslovne zamisli združiti vse lastne zmogljivosti s področja izvajanja del pri gradnji in vzdrževanju telekomunikacijskega kabelskega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. v ločeno družbo, jo ustrezno organizirati in opremiti ter ji zaupati v izvedbo strokovno najzahtevnejša dela s tega področja.

Zamisel se je začela uresničevati v letu 2002, ko je bila v okviru družbe Telekom Slovenije d.d., ustanovljena Enota GVO, ki je s 1. 1. 2004 prerasla v hčerinsko podjetje GVO, d.o.o.

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d.. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

GVO, d.o.o. ima v Zvezni Republiki Nemčiji hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH (od leta 2014), v Sloveniji pa Hčerinski družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. (od leta 2017) in INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. (od 26.1.2018).

POSLANSTVO, VIZIJA IN VREDNOTE

Poslanstvo

Naše poslanstvo je povezovanje ljudi.

Vizija

Naša vizija je postati vodilni infrastrukturni operater na podeželju v Sloveniji.

Vrednote

Medsebojno se spoštujemo

S spoštovanjem vseh deležnikov gradimo uspešne odnose. Spoštujemo vse sodelavce, ne glede na organizacijsko umeščenost ali vrsto del, ki jih ti opravljajo, dobavitelje, podizvajalce, naročnike in kupce. Prizadevamo si za spoštovanje njihovih želja, predlogov in potreb v okvirih, ki omogočajo stabilno finančno poslovanje in ohranjanje tržne moči našega podjetja.

Prevzemamo odgovornost

Vsak delavec prevzema odgovornost za svoja dejanja in odločitve. S kakovostno in pravočasno opravljenim delom, z odgovornim ravnanjem z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem, osebno varnostno opremo in drugimi delovnimi sredstvi. Odgovorni smo tudi do sebe in vseh svojih sodelavcev, s svojimi dejanji pa si prizadevamo ohraniti zdravo in spodbudno delovno okolje.

Učinkovito komuniciramo

Z odprtim in razumljivim komuniciranjem gradimo medsebojno zaupanje, med sodelavci in v odnosih do ostalih deležnikov (dobavitelji, podizvajalci, naročniki, kupci ter ostala, nesegmentirana javnost). Pisno komunikacijo dopolnjujemo z ustno, kadar lahko tako dosežemo višjo stopnjo medsebojnega razumevanja.

Napak ne ponavljamo

Lastne napake in napake sodelavcev razumemo kot priložnosti, da se iz njih čim več naučimo, in jih ne ponavljamo.

Težave rešujemo konstruktivno

Reševanja težav, ki jih zaznamo v delovnem procesu, se lotevamo konstruktivno. Ob identifikaciji težave najprej pomislimo na možne rešitve in korake, ki so potrebni za doseg postavljenih ciljev.

Reklamacije obravnavamo skrbno

Vsako reklamacijo obravnavamo skrbno, spoštljivo in z najvišjo stopnjo prioritete, saj je od načina reševanja reklamacij odvisna podoba podjetja v javnosti ter njegov ugled. Kadar je le mogoče, po zaključku postopka reševanja reklamacije preverimo, ali je stranka zadovoljna z načinom reševanja reklamacije in s končnim rezultatom. Odzive uporabimo za morebitne spremembe postopkov, s ciljem višje stopnje zadovoljstva strank.

Vodimo z zgledom

Vodje na vseh nivojih s svojim odnosom do sodelavcev, osnovnih sredstev, kvalitete dela, spoštovanjem pravilnikov in navodil ter sprejemanjem odgovornosti za svoja dejanja in odločitve dajejo zgled vsem zaposlenim.

Uvodna beseda direktorja družbe

V leto 2018 smo vstopili dobro pripravljeni in že v začetku leta nadaljevali s povečano dinamiko izvajanja del iz leta prej, ki je posledica povečanega obsega naročil v zadnjih dveh letih. Največji poudarek v preteklem letu smo namenili nadaljevanju gradnje najsodobnejšega fiksnega telekomunikacijskega omrežja za matično družbo, ki še naprej poteka s povečano dinamiko, da bi čim večjemu deležu prebivalstva v najkrajšem možnem času zagotovili sodobno infrastrukturo za vse najnovejše telekomunikacijske storitve sedanjosti in prihodnosti.

Po prevzemu 100% lastniškega deleža v družbi Optic-tel telekomunikacije d.o.o. ob zaključku leta 2017 smo v začetku leta 2018 prevzeli tudi 100% lastniški delež v družbi Infratel, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o. ter tako v celoti prevzeli upravljanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Sežana, Ilirska Bistrica, Hrpelje-Kozina in Komen, tako na območju belih kot tudi sivih lis. Z nakupom zasebnega vložka v odprto širokopasovno omrežje v občini Pivka pa smo pridobili še pravico do upravljanja odprtega širokopasovnega omrežja v občini Pivka in tako zasledovali svojo strategijo »Prvi na vasi«, skozi katero želimo čim večjemu obsegu prebivalstva na ruralnih območjih Slovenije zagotoviti sodobno telekomunikacijsko infrastrukturo, ki bo kos naraščajočim potrebam po sodobnih komunikacijah.

Novim okoliščinam smo se organizacijsko in kadrovsko prilagodili ter z namenom dodatne optimizacije procesov že v začetku leta ustanovili Center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij, ki deluje decentralizirano na območju celotne Slovenije. Nadaljevali smo z izvajanjem kadrovske preнове in povprečno starost dodatno znižali že tretje leto zapored, s čemer se približujemo ciljni povprečni starosti 40 let. Sodelovali smo z izobraževalnimi institucijami s področja našega delokroga in zaposlovali predvsem mlade, perspektivne strokovnjake. Med drugim smo v preteklem letu priložnost za dolgoročno sodelovanje v obliki redne zaposlitve zagotovili 11 delavcem, ki so se v preteklosti že izkazali pri opravljanju študentskega dela ali obvezne delovne prakse v naši družbi in bili pri tem nadpovprečno uspešni.

S svojim trdim delom, stalnim prizadevanjem za optimizacijo procesov in povečevanjem učinkovitosti smo v preteklem letu dosegali rezultate najvišje kakovosti, skozi katere smo našim naročnikom znova dokazali, da znamo in zmoremo izvajati tudi najzahtevnejše projekte, tako za matično družbo kot tudi za poslovne partnerje na trgu izven Skupine Telekom Slovenije. Ti so nam na podlagi preteklega sodelovanja izkazali zaupanje in še dodatno povečali obseg naročil, tako na obstoječih kot tudi nekaterih novih in sorodnih področjih, s katerimi smo uspeli zagotoviti dokaj stabilen obseg prihodkov v prihajajočih obdobjih.

Poslovno leto 2018 smo tako uspešno zaključili nad pričakovanimi poslovnimi rezultati, tako uspešno pa bomo nadaljevali tudi v prihodnjih letih, v katerih se nam obeta dodatna rast obsega poslovanja. V novo leto tako vstopamo z veliko mero optimizma, ki temelji na visoki zanesljivosti in produktivnosti naših sodelavcev, ki postajata stalna dejavnika našega uspešnega poslovanja.

Borut Radi
Direktor

The logo of GVO (Gračnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij d.o.o.) features the letters 'GVO' in a bold, stylized font, with a small graphic element resembling a crosshair or a network node to the right.

gračnja in vzdrževanje
telekomunikacijskih
omrežij d.o.o.

I. POSLOVNO POROČILO

1. POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2018

- Z namenom konsolidacije odprtih širokopasovnih omrežij v Sloveniji smo v mesecu januarju uspešno zaključili postopek nakupa 100% lastniškega deleža v družbi INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o., ki upravlja in vzdržuje odprta širokopasovna omrežja na območjih sivih lis v občinah Komen, Sežana, Hrpelje-Kozina in Ilirska Bistrica.
- V mesecu aprilu smo z nakupom prevzeli pravico do upravljanja in vzdrževanja odprtega širokopasovnega omrežja v občini Pivka in s tem prevzeli delujoče omrežje z nekaj manj kot 300 priključki, za obdobje do leta 2032.
- Za potrebe učinkovitejšega upravljanja odprtih širokopasovnih omrežij smo z začetkom leta 2018 izvedli reorganizacijo družbe in ustanovili center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij, ki deluje na več lokacijah po Sloveniji.
- Na odprtih širokopasovnih omrežjih v našem upravljanju se je nadaljevala rast števila zgrajenih in aktivnih priključkov.
- Uspešno smo opravili redni zunanji presoji sistema vodenja kakovosti in sistema ravnanja z okoljem ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015.
- V mesecu novembru smo že drugo leto zapored prejeli certifikat bonitetne odličnosti najvišjega razreda (AAA), ki ga podeljuje Bisnode Slovenija in izkazuje, da GVO spada med najboljše slovenske poslovne subjekte z vidika bonitetne odličnosti.
- Na podlagi rezultatov poslovanja za leto 2017 nam je Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) podelila izboljšano bonitetno oceno SB4.
- V letu 2018 smo prvič izvedli anketo za ocenitev zadovoljstva naših naročnikov z izvedbo del na področju projektiranja, kjer smo tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu zabeležili 100% delež ocenitev z oceno odlično.
- Nadgradili smo informacijski sistem za potrebe rednega spremljanja poslovanja in internega poročanja na vodstvenih kolegijih družbe.
- Izvedli smo redne letne ocenjevalne razgovore, v okviru katerih smo poleg doseganja letnih ciljev posameznikov ocenjevali tudi kompetence posameznikov. Pri tem smo si pomagali s kadrovskim informacijskim sistemom (KIS), ki smo ga razvili v lastni režiji in službi podrobnejšemu spremljanju strokovnega razvoja zaposlenih.
- Nadaljevali smo s ciljnim usposabljanjem odgovornih vodij del na področju vodenja in dela z ljudmi, s tem povečevali usposobljenost srednjih in nižjih vodstvenih kadrov ter spodbujali njihov osebni in strokovni razvoj.
- Za delavce na operativni ravni smo organizirali team buildinge, skozi katere smo razvijali njihovo pripadnost, medsebojno povezanost in ekipno delo.
- Nadaljevali smo s sodelovanjem z izobraževalnimi ustanovami iz naše stroke, tudi skozi sodelovanje v strokovnih svetih nekaterih ustanov, skozi katerega vzgajamo in zaposlujeemo mlade perspektivne kadre. V letu 2018 smo povprečno starost zaposlenih dodatno znižali za skoraj eno leto.
- Z investicijami v prenovu voznega parka smo nadaljevali z zamenjavo starejših vozil z vozili z ekološko bolj sprejemljivimi motorji ter nadaljevali z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varčno in varno vožnjo.
- Zaposlenim, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjšanju porabe goriva in se izkazali v svojem odnosu do delovnih sredstev in okolja, smo omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.
- Nadaljevali smo z razvojem celovitega sistema poročanja (BI), s katerim vsakodnevno spremljamo napredovanje ključnih projektov v izvajanju ter merimo njihovo učinkovitost.
- Izdelali smo strateški poslovni načrt, s katerim smo načrtali razvoj družbe v prihodnjih petih letih (2019-2023).

2. REALIZACIJA STRATEŠKIH CILJEV V LETU 2018

V poslovnem letu 2018 smo uspešnost poslovanja spremljali skozi vnaprej opredeljene ključne kazalnike uspešnosti, ki zajemajo celovit in uravnotežen pogled na uspešnost poslovanja družbe. Kazalnike smo opredelili s pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov (ti. Balanced Scorecard), tako da smo poleg finančnega vidika upoštevali tudi vidike strank, notranjih procesov ter učenja in rasti. Izhodišče za opredelitev ključnih kazalnikov poslovanja je bila vizija družbe, iz katere izhajajo ključne usmeritve ter posamezni strateški cilji.

S pomočjo sistema uravnoteženih kazalnikov smo za naše ključne strateške cilje pripravili strateški zemljevid, ga podrobno analizirali ter pretvorili v posamezne aktivnosti. Nadalje smo opredelili posamezne kazalnike, s katerimi je mogoče meriti uspešnost posameznih aktivnosti, ter nazadnje izbrali ključne kazalnike z največjim vplivom na doseganje strateških ciljev in skozi njih zasledovanje vizije družbe.

Pet vnaprej opredeljenih ključnih kazalnikov uspešnosti smo dosegli v skupni višini 120% ponderirano, in sicer smo:

- z uspešnim izvajanjem projektov in obvladovanjem stroškov dosegli načrtovani EBITDA;
- dosegli načrtovan obseg prihodkov na trgu in posredno prek matične družbe;
- dosegli načrtovan ROE;
- število aktivnih priključkov na odprtih širokopasovnih omrežjih v upravljanju GVO povečali za večje število od načrtovanega;
- izboljšali bonitetno oceno AJ PES, ki še dodatno potrjuje izboljšanje kazalnikov poslovanja.

3. KLJUČNE STRATEŠKE USMERITVE ZA OBDOBJE 2019-2023

Na podlagi naše vizije ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki na teh ključnih segmentih dosega pomemben tržni delež tudi na ostalih trgih Evropske Unije, smo za prihodnje petletno obdobje opredelili naslednje ključne strateške usmeritve:

- Pridobiti in vzdrževati večinski tržni delež upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na podeželju izven Telekom Slovenije.
- Stabilizacija prihodkov, neodvisno od gospodarskih ciklov.
- Zagotavljanje visokega nivoja storitev za Telekom Slovenije in uporabnike omrežij v upravljanju GVO, skladno z zahtevami regulatorja.

Uspešnost pri zasledovanju strateških ciljev bomo tudi v letu 2019 merili s pomočjo uravnoteženega sistema kazalnikov.

4. POSLOVANJE DRUŽBE V POSLOVNEM LETU 2018

4.1. Analiza makroekonomskega okolja

Rast BDP evrskega območja je v tretjem četrtletju ostala skromna, IMF je oktobra nekoliko znižal napovedi gospodarske rasti v evrskem območju v letošnjem letu. Tudi zmanjševanje vrednosti kazalnikov razpoloženja nakazuje nadaljevanje skromne rasti evrskega območja do konca leta. IMF je znižal tudi napovedi rasti svetovne trgovine za letošnje in prihodnje leto, na kar je močno vplivala povečana protekcionistična trgovinska politika. Ob tem izpostavlja tudi močno povečana tveganja za nižjo rast od napovedane. Za gospodarsko rast evrskega območja tveganje predstavljajo predvsem razmere v Italiji, ki že zaznamujejo gibanje na trgu obveznic.

Izvozni del gospodarstva raste počasneje, dejavnosti, ki so usmerjene bolj na domači trg, pa podobno kot lani. Krepitev proizvodnje predelovalnih dejavnosti je ob nižji rasti tujega povpraševanja letos nekoliko skromnejša. Ob odsotnosti enkratnih dejavnikov nekoliko skromneje raste tudi izvoz blaga. Še naprej pa se krepi aktivnost v dejavnostih, ki so bolj odvisne od domačega povpraševanja. V gradbeništvu ob večjih investicijah države in lokalnih skupnosti raste predvsem obseg del v inženirskih objektih. Ob nadaljnji rasti trošenja gospodinjestev pa se še naprej povečuje prihodek v trgovini.

Ob nekoliko nižji gospodarski rasti in razmeroma nizki stopnji brezposelnosti se je upočasnila rast števila delovno aktivnih. Skromnejša je predvsem rast zaposlovanja iz brezposelnosti (tudi zaradi pomanjkanja ustrezne delovne sile), predvsem v gradbeništvu in nekaterih storitvenih dejavnostih pa se povečuje zaposlovanje tujcev. V danih razmerah na trgu dela in lanskim ugodnim poslovnim rezultatih je medletna rast plač v zasebnem sektorju višja kot lani. Zaradi lani sprejetih dogovorov s sindikati in rednih napredovanj je medletno višja tudi rast v javnem sektorju.

Medletna rast cen življenjskih potrebščin, ki je spodbujena predvsem z zunanjimi dejavniki, ostaja okrog 2-odstotna. K rasti največ prispevajo višje cene goriv in energije, ki so posledica rasti cen nafte na svetovnih trgih. V zadnjih mesecih se je izraziteje okrepila tudi rast cen toplotne energije, naraščati so začele cene električne energije. Nekoliko se ponovno krepi rast cen hrane. Rast cen storitev ostaja nespremenjena, cene poltrajnega in trajnega blaga pa medletno nižje.

Razmere v bančnem sistemu so stabilne, krediti domačim nebančnim sektorjem se postopoma povečujejo. Povečuje se predvsem zadolževanje gospodinjestev. Obseg kreditov podjetjem in NFI pa se ponovno postopoma zmanjšuje, kar povezujemo z nekoliko večjim odplačevanjem kreditov. Banke se v tujini še naprej razdolžujejo, obveznosti do tujih bank predstavljajo še okoli 4 % bilančne vsote bančnega sistema. Manjši obseg tujih virov financiranja več kot nadomeščajo z depoziti domačih nebančnih sektorjev, med katerimi pa zaradi nizkih depozitnih obrestnih mer naraščajo izključno vloge čez noč.

Javnofinančni presežek je bil po ugodnem tretjem četrtletju v prvih devetih mesecih precej višji kot v enakem obdobju lani. Nadaljevanje izboljševanja javnofinančnega salda je poleg ugodnih gospodarskih gibanj, vključno z gibanji na trgu dela in preteklega izboljšanja poslovnih rezultatov podjetij, podpiralo tudi povečano črpanje sredstev iz proračuna EU.

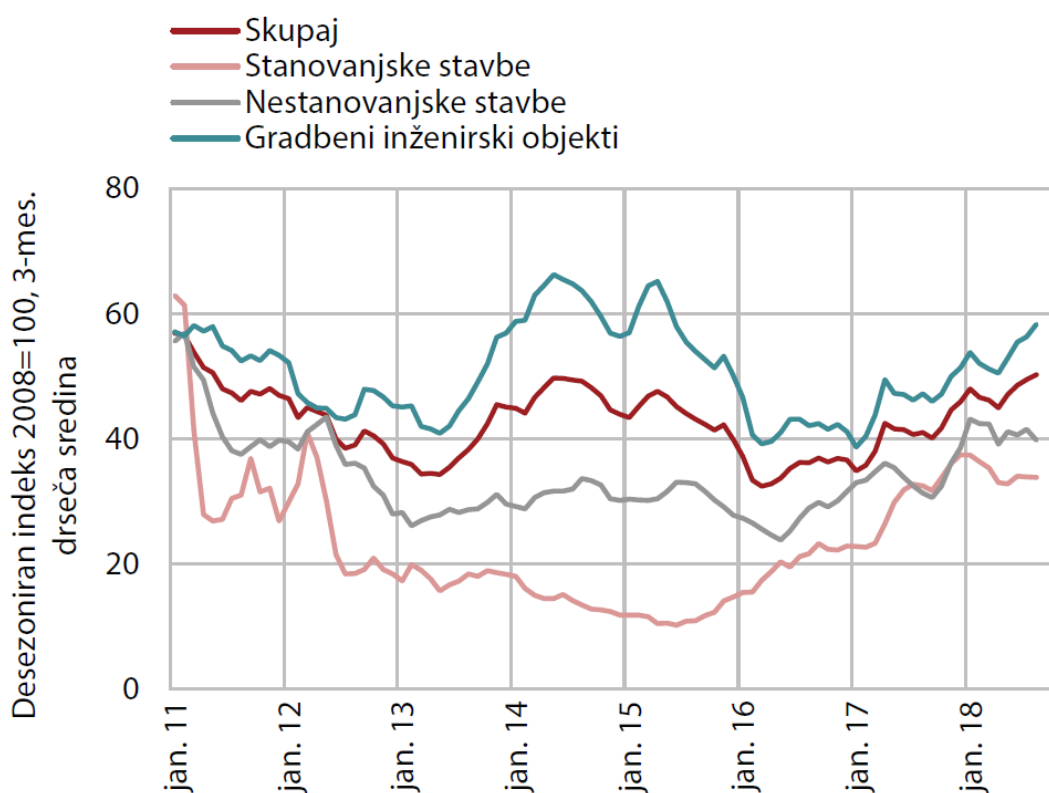
(Vir: UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018)

4.2. Trendi v panogi, v kateri družba deluje

Aktivnost v gradbeništvu se zadnje mesece znova povečuje. Gradbena aktivnost se v zadnjih dveh letih postopno krepi, rast pa se je na začetku letošnjega leta zaradi neugodnih vremenskih razmer začasno prekinila. Rast je povezana z višjimi investicijami države (in občin pred lokalnimi volitvami), kar se kaže v močni rasti del v inženirskih objektih. Gradnja stavb se je proti koncu lanskega leta močno okrepila, v zadnjih mesecih pa ustalila na nekoliko nižji ravni. Zaradi rasti konec lanskega leta pa še vedno ostaja višje kot v enakem obdobju lani. Višja aktivnost se odraža tudi v cenovnih pritiskih: rast cen v gradbeništvu je bila nazadnje tako visoka leta 2008.

(Vir: UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018)

Slika 1: Vrednost opravljenih gradbenih del

(Vir: SURS, preračuni UMAR)

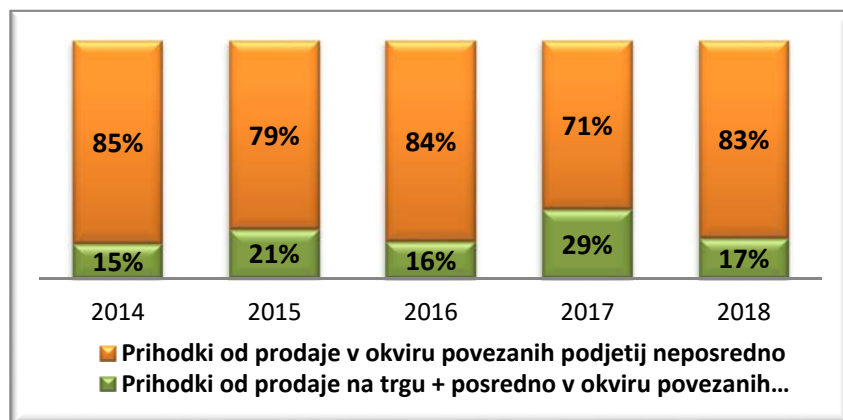
4.3. GVO danes

GVO je danes vodilni ponudnik celovitih storitev projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij na območju Republike Slovenije, tako po tržnem deležu, kot tudi po obsegu proizvodnje na teh področjih dela.

Pomemben delež prihodkov GVO še vedno realizira znotraj Skupine Telekom Slovenije, pri čemer je delež finančne realizacije del, izvedenih neposredno na trgu ali posredno prek trga, odvisen predvsem od obsega investicij matične družbe in razpoložljivih projektov na trgu. Največji delež prihodkov, ustvarjenih neposredno na trgu ali posredno v okviru povezanih podjetij prek trga, je GVO dosegel v letu 2012, ko je predvsem zaradi gradnje odprtih širokopasovnih omrežij znašal 48%.

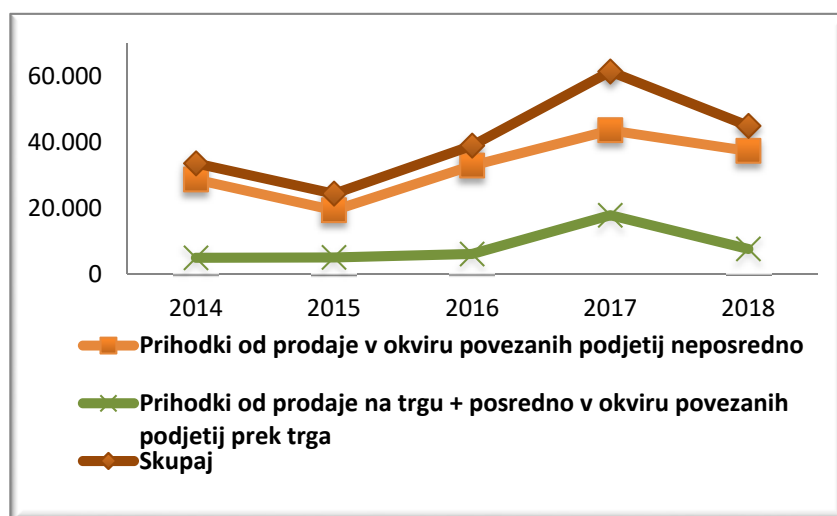
V letu 2018 se je relativni obseg prihodkov, realiziranih neposredno v okviru povezanih podjetij, povečal zaradi zaključka projekta vzpostavitve elektronskega cestninskega sistema v letu 2017.

Slika 2: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij in na trgu v obdobju 2014 – 2018

Slika v nadaljevanju grafično prikazuje glavne trende gibanja čistih prihodkov od prodaje po ključnih skupinah prihodkov. Zaradi poenostavitve prikaza smo smiselno združili prihodke, realizirane neposredno na trgu, ter prihodke, realizirane v okviru povezanih podjetij prek trga. Obe prikazani skupini prihodkov sta v letu 2018 nekoliko upadli, kot bomo podrobneje pojasnili v nadaljevanju.

Slika 3: Gibanje prihodkov po segmentih v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

4.4. Ekonomska analiza poslovanja

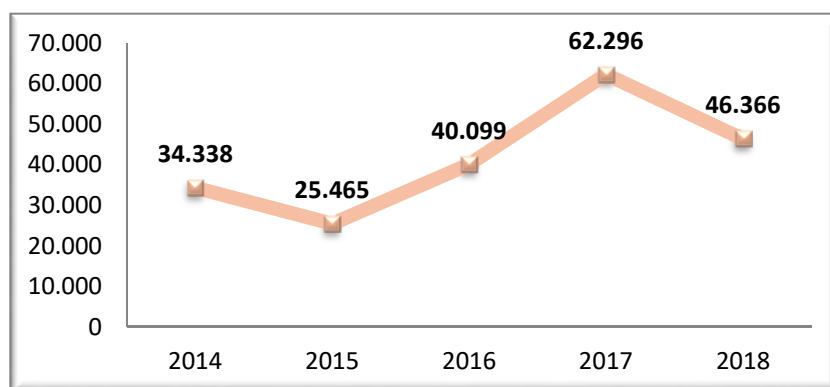
4.4.1. Prihodki

Prihodki družbe so v letu 2018 znašali 46.366 tisoč EUR, od tega je 44.963 tisoč EUR (97,0%) čistih prihodkov od prodaje, 1.394 tisoč EUR (3,0%) je drugih prihodkov iz poslovanja in 9 tisoč EUR (manj kot 0,1%) finančnih prihodkov. Glavnino prihodkov GVO ustvarja z izvajanjem poslovne dejavnosti, le 3% prihodkov pa iz naslova neposlovnih aktivnosti. V primerjavi z letom 2017, ko je GVO zabeležil največji obseg poslovanja v svoji zgodovini, se je obseg čistih prihodkov od prodaje znižal za 26%. Drugi prihodki iz poslovanja so v primerjavi z letom prej višji za 69%, finančni prihodki pa za 29%.

Tabela 1: Struktura prihodkov primerjalno 2018 in 2017

Prihodki v 000 EUR	2018		2017		Indeks 2018/2017
Čisti prihodki od prodaje	44.963	97,0%	61.464	98,7%	73
Drugi prihodki od poslovanja	1.394	3,0%	825	1,3%	169
Finančni prihodki	9	0,0%	7	0,0%	129
Skupaj prihodki	46.366		62.296		74

Slika 4: Gibanje prihodkov v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

Čisti prihodki od prodaje

Čiste prihodke od prodaje GVO realizira neposredno v okviru povezanih podjetij (predvsem letne investicijske in vzdrževalne pogodbe), v okviru povezanih podjetij prek trga (kjer so posli pridobljeni na trgu, a so prihodki realizirani do povezanih podjetij) ter neposredno na trgu (za naročnike izven Skupine Telekom Slovenije).

V strukturi čistih prihodkov od prodaje predstavljajo prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij 83%, prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga 7% in prihodki od prodaje na trgu 10%. V primerjavi z letom prej so se največ (za 79%) znižali prihodki v okviru povezanih podjetij prek trga, kar je posledica zaključka projekta vzpostavitve elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku v letu 2017, kjer je GVO nastopal kot podizvajalec Telekoma Slovenije za DARS. Zaradi nekoliko nižjega obsega investicij matične družbe v izgradnjo novih širokopasovnih omrežij so se prihodki, ustvarjeni neposredno do povezanih podjetij, znižali za 14%, medtem ko so bili prihodki, ustvarjeni neposredno na trgu, višji za 41%.

Kljub nekoliko nižjim prihodkom od prodaje smo v letu 2018 še vedno zabeležili precej višji obseg prihodkov, kot je bil realiziran v letih 2014-2016.

Tabela 2: Struktura čistih prihodkov od prodaje primerjalno 2018 in 2017

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	37.353	83%	43.610	71%	86
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	3.022	7%	14.607	24%	21
Prihodki od prodaje na trgu*	4.588	10%	3.247	5%	141
Skupaj	44.963		61.464		73

Tabela 3: Gibanje čistih prihodkov od prodaje v obdobju 2014 – 2018

Čisti prihodki od prodaje (v 000 EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij	28.678	19.349	32.901	43.610	37.353
Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga	2.186	2.591	2.927	14.607	3.022
Prihodki od prodaje na trgu*	2.734	2.442	3.145	3.247	4.588
Skupaj	33.598	24.382	38.973	61.464	44.963

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij

V strukturi prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij največji delež predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj v deležu 82%, sledijo prihodki od vzdrževanja in odprave napak v deležu 17%. Vsi ostali prihodki, doseženi neposredno v okviru povezanih podjetij (geodetske storitve, izdelava izvršilno-tehnične dokumentacije za zgrajena omrežja, projektiranje in ostale storitve), predstavljajo skupaj vsega 1% prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij.

V letu 2018 so se prihodki iz naslova investicijskih gradenj za Telekom Slovenije znižali za 14%, prihodki od vzdrževanja in odprave napak pa iz naslova optimizacij procesov in učinkovitejšega razporejanja resursov za dodatnih 16%. Vsi ostali prihodki v okviru povezanih podjetij skupaj, ki sicer predstavljajo le majhen strukturni delež, so se v letu 2018 znižali za 49%.

Tabela 4: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij primerjalno 2018 in 2017

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Prihodki od investicijskih gradenj	30.640	82%	35.467	81%	86
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	6.490	17%	7.705	18%	84
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	223	1%	438	1%	51
Skupaj	37.353		43.610		86

Slika 5: Gibanje prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij v obdobju 2014 – 2018

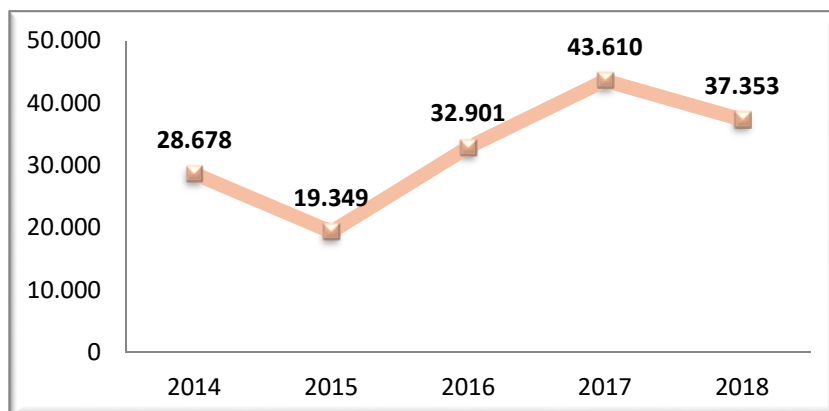

Tabela 5: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij v obdobju 2014 - 2018

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij neposredno (v 000 EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Prihodki od investicijskih gradenj	14.160	8.909	23.879	35.467	30.640
Prihodki od vzdrževanja in odprave napak	13.941	9.726	8.625	7.705	6.490
Geodetske storitve, ITD, projektiranje in ostale storitve	577	714	397	438	223
Skupaj	28.678	19.349	32.901	43.610	37.353

Kot izhaja iz zgornje tabele, je obseg prihodkov iz naslova investicijskih gradenj za matično družbo zaradi visokega obsega investicij v razvoj optičnih omrežij po Sloveniji še vedno na nadpovprečno visokem nivoju, medtem ko obseg prihodkov iz naslova vzdrževanja in odprave napak še naprej beleži negativen trend, ki je posledica tako stalnih optimizacij procesov, kot tudi zniževanja stroškov vzdrževanja omrežij Telekom Slovenije zaradi zamenjave bakrenih z optičnimi omrežji.

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga

V strukturi čistih prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga največji strukturni delež v višini 52% predstavljajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij, z deležem 40% sledijo prihodki iz naslova investicij TK do Telekoma Slovenije, medtem ko ostali prihodki skupaj predstavljajo 8% delež.

Prihodki od investicij v okviru povezanih podjetij prek trga so se v letu 2018 znižali za 91%, v primerjavi z letom prej, kar je predvsem posledica zaključka projekta vzpostavitve elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku v letu 2017. Nadaljnjo rast beležimo na segmentu prihodkov od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij do Telekoma Slovenije, ki so se glede na leto prej povečali za 8%. Ostali prihodki v okviru povezanih družb (kamor sodijo predvsem storitve na elektroenergetskih omrežjih in električnih instalacijah ter storitve za druge povezane družbe) so se povečali za 33%.

Tabela 6: Struktura prihodkov od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga primerjalno 2018 in 2017

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Prihodki od investicij TK v okviru povezanih podjetij prek trga	1.208	40%	12.966	89%	9
Prihodki od uporabnine za OŠO v okviru povezanih podjetij	1.567	52%	1.455	10%	108
Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga	247	8%	186	1%	133
Skupaj	3.022		14.607		21

Kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju, imajo prihodki od uporabnine iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij stalen pozitiven trend rasti, medtem ko je obseg ostalih prihodkov odvisen predvsem od razpoložljivosti posameznih poslov, na katerih konkurira tudi GVO.

Tabela 7: Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij prek trga v obdobju 2014 - 2018

Prihodki od prodaje v okviru povezanih podjetij posredno prek trga (v 000 EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Prihodki od investicij in vzdrževanja TK v okviru povezanih podjetij	1.016	1.198	1.498	12.966	1.208
Prihodki od uporabnine za OŠO v okviru povezanih podjetij	671	1.091	1.266	1.455	1.567
Ostali prihodki v okviru povezanih družb prek trga	499	302	163	186	247
Skupaj	2.186	2.591	2.927	14.607	3.022

Prihodki od prodaje na trgu

V strukturi prihodkov od prodaje na trgu (izven Skupine Telekom Slovenije) največji strukturni delež v višini 67% predstavljajo prihodki iz naslova investicijskih gradenj TK, sledijo prihodki od uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu z deležem 15% in prihodki iz naslova gradnje odprtih širokopasovnih omrežij v obliki javno-zasebnega partnerstva z deležem 2%. Preostali prihodki na trgu (kamor spadajo med storitve projektiranja, geodetske in druge storitve) so v letu 2018 skupaj zabeležili strukturni delež 13%.

V primerjavi z letom 2017 rast zabeležili na vseh segmentih prihodkov. Največjo absolutno rast smo zabeležili na segmentu prihodkov iz naslova investicijskih gradenj na področju telekomunikacijske infrastrukture, ki so v primerjavi z letom prej višji za 39%. Prihodki iz naslova uporabnine za odprta širokopasovna omrežja do operaterjev na trgu so zrasli za 12%, prihodki iz naslova gradnje odprtih širokopasovnih omrežij v obliki javno-zasebnega partnerstva za 320% in ostali prihodki za 87%.

Tabela 8: Struktura prihodkov od prodaje na trgu primerjalno 2018 in 2017

Prihodki od prodaje na trgu (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Prihodki od investicijskih gradenj TK	3.064	67%	2.212	68%	139
Prihodki gradnje OŠO v obliki JZP	84	2%	20	1%	420
Prihodki od uporabnine za OŠO	676	15%	606	19%	112
Ostali prihodki*	764	17%	409	13%	187
Skupaj	4.588		3.247		141

Prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij

S povečevanjem obsega odprtih širokopasovnih omrežij v upravljanju GVO ter povečevanjem števila novih priključkov na teh omrežjih in števila aktivnih priključkov na njih še naprej dosegamo stabilno rast prihodkov iz tega naslova. Prihodki na tem segmentu so se v primerjavi z letom prej povečali do povezanih podjetij (do Telekoma Slovenije) povečali za 8%, do ostalih operaterjev za skupaj 9%.

Tabela 9: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij primerjalno 2018 in 2017

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Prihodki znotraj povezanih podjetij	1.567	70%	1.455	71%	108
Prihodki na trgu	676	30%	606	29%	112
Skupaj	2.243		2.061		109

GVO je v letu 2018 upravljal odprta širokopasovna omrežja:

- v Mislinjski in Dravski dolini (občine Slovenj Gradec, Mislinja, Vuzenica, Dravograd, Radlje ob Dravi, Muta in Ribnica na Pohorju),
- v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi,
- v občinah Mokronog-Trebelno, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Šentrupert in Žužemberk,
- v občini Sevnica,
- v občini Slovenske Konjice in
- v občini Pivka.

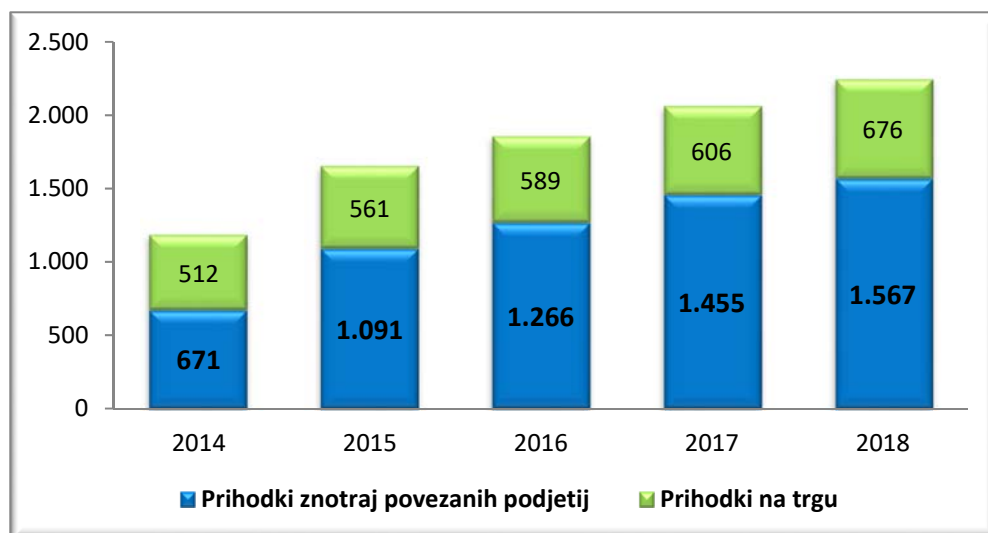
V letu 2018 smo v upravljanje prevzeli odprto širokopasovno omrežje v občini Pivka ter uspešno zaključili še 3. fazo izgradnje odprtega širokopasovnega omrežja v Občini Sveti Tomaž, s katero smo v obliki javno-zasebnega partnerstva dogradili osnovno omrežje v tej občini.

Na vseh omrežjih beležimo vsakoletno rast števila aktivnih priključkov, hkrati pa se na obstoječih omrežjih pojavljajo novi priključki, ki so predvsem posledica novogradenj in naknadnega priključevanja obstoječih objektov na omrežje, kjer se lastniki za priključitev sprva niso odločili.

Tabela 10: Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij v obdobju 2014 – 2018

Prihodki od upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij (v 000 EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Prihodki znotraj povezanih podjetij	671	1.091	1.266	1.455	1.567
Prihodki na trgu	512	561	589	606	676
Skupaj	1.183	1.652	1.856	2.061	2.243

Slika 6: Gibanje prihodkov od upravljanja in vzdrževanja OŠO v obdobju 2014 – 2018 po vrsti kupcev

Stalno rast beležimo tako pri prihodkih znotraj povezanih podjetij, kot tudi pri prihodkih na trgu.

4.4.2. Odhodki

Odhodki so v letu 2018 znašali skupaj 43.950 tisoč EUR, od tega je 99,9% poslovnih odhodkov in 0,1% finančnih odhodkov. Poslovni odhodki so se v letu 2018, glede na leto prej, znižali za 24%, kar je posledica nižjega obsega poslovanja, finančni odhodki pa so ostali nespremenjeni.

Tabela 11: Struktura odhodkov primerjalno 2018 in 2017

Odhodki (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Poslovni odhodki	43.950	99,9%	57.946	99,9%	76
Finančni odhodki	40	0,1%	40	0,1%	100
Skupaj	43.990		57.986		76

Poslovni odhodki

V strukturi poslovnih odhodkov v letu 2018 največji strukturni delež predstavljajo stroški podizvajalcev (predvsem za izvajanje gradbenih del), ki znašajo 37% vseh poslovnih odhodkov, in stroškov dela v višini 30%. Sledijo stroški materiala v višini 16%, stroški storitev v višini 8%, amortizacija v višini 5% ter stroški energije (predvsem goriva za vozni park in delovne stroje) v višini 1% poslovnih odhodkov. Drugi odhodki (oblikovanje rezervacij za odpravo napak, prevrednotovanje terjatev in preostala prevrednotovanja, usredstvena lastna režija in drugi stroški) predstavljajo 2% vseh poslovnih odhodkov.

V primerjavi z letom prej so se povečali le stroški storitev, in sicer za 21%, kar je posledica povečanja stroškov storitev poslovne podpore matične družbe, in stroški amortizacije za 2%. Zaradi nižjega obsega poslovanja pa so bili stroški podizvajalcev nižji za 38%, stroški materiala za 21%, stroški dela za 8%, stroški energije za 1% in drugi odhodki iz poslovanja za 62%, kar je posledica nižjega oblikovanja rezervacij za odpravo napak v garancijski dobi.

Tabela 12: Struktura poslovnih odhodkov primerjalno 2018 in 2017

Poslovni odhodki (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Stroški Materiala in nabavna vrednost prodanega blaga	7.161	16%	9.086	16%	79
Stroški energije	573	1%	581	1%	99
Stroški storitev	3.536	8%	2.912	5%	121
Stroški podizvajalcev	16.091	37%	25.982	45%	62
Stroški dela	13.394	30%	14.613	25%	92
Amortizacija	2.199	5%	2.162	4%	102
Drugi odhodki	996	2%	2.610	5%	38
Skupaj	43.950		57.946		76

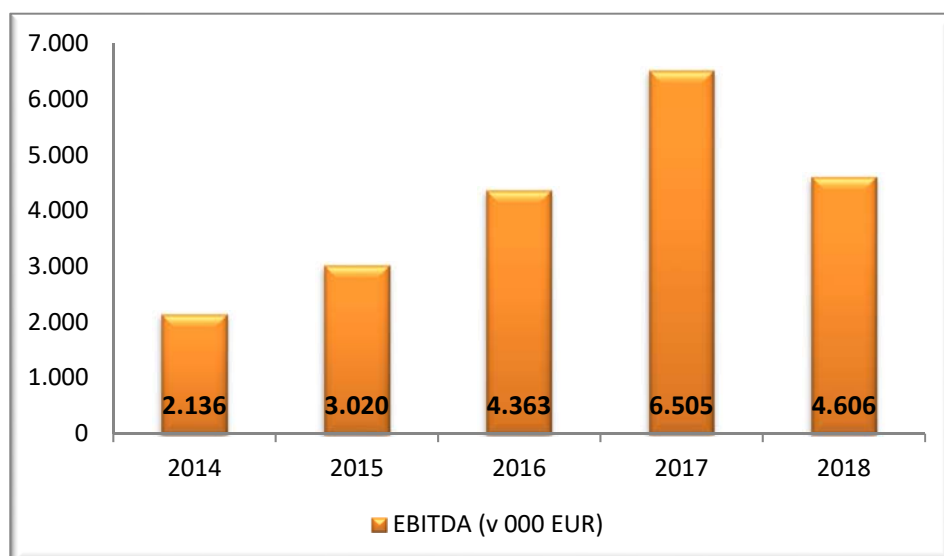
4.4.3. Prosti denarni tok iz poslovanja (EBITDA)

Približek prostega denarnega toka iz poslovanja (EBITDA) za leto 2018 znaša 4.606 tisoč EUR in je za 29% nižji v primerjavi z letom 2017, ko je GVO zabeležil najvišji obseg poslovanja v svoji zgodovini. V obdobju 2014 – 2018 znaša povprečen dosežen EBITDA 4.126 tisoč EUR.

Tabela 13: EBITDA primerjalno 2018 in 2017

	2018	2017	Indeks 2018/2017
EBITDA (v 000 EUR)	4.606	6.505	71

Slika 7: Dosežen EBITDA v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

4.4.4. Naložbe

V letu 2018 smo nadaljevali z rednim posodabljanjem voznega parka in drugih osnovnih sredstev, z namenom ohranjanja visokega nivoja storitev, ki jih zagotavljamo na področjih svojega delovanja. Za redne naložbe smo namenili 1.044 tisoč EUR, v obdobju zadnjih pet let smo zanje namenili v povprečju 1.125 tisoč EUR. V razvoj širokopasovnih omrežij pa v letu 2018 investirali skupaj 460 tisoč EUR, in sicer za nakup odprtega širokopasovnega omrežja v občini Pivka ter v dograditev odprtih širokopasovnih omrežij v občinah Sveti Tomaž, Slovenske Konjice (naselji Žiče in Spodnje Laže) ter Železniki (naselje Dašnica).

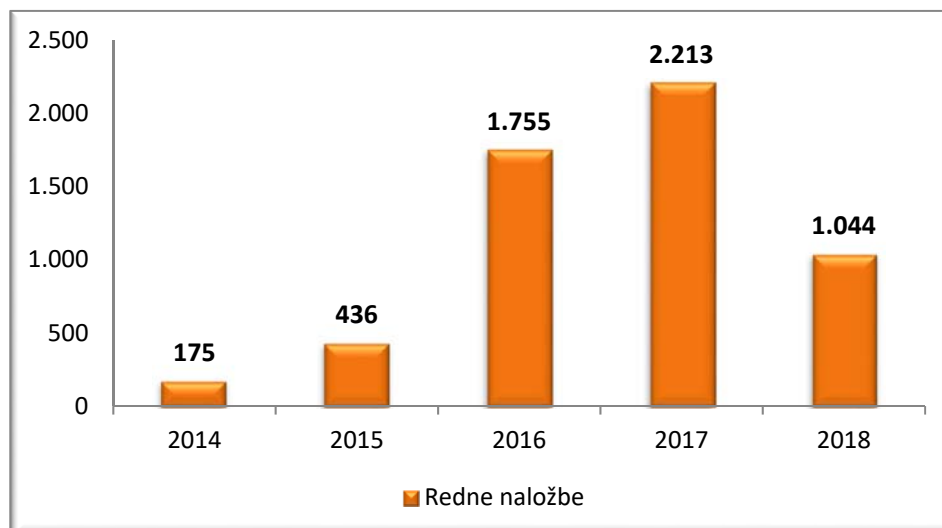
Tabela 14: Naložbe (CAPEX) primerjalno 2018 in 2017, povprečje 2014-2018

CAPEX (v 000 EUR)	2018	2017	Indeks 2018/2017	Povprečno 2014-2018
Redne naložbe	1.044	2.213	47	1.125
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	460	62	738	
Skupaj	1.504	2.275	66	

Tabela 15: Naložbe/CAPEX v obdobju 2014 – 2018

CAPEX (v 000 EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Redne naložbe	175	436	1.755	2.213	1.044
Naložbe v razvoj širokopasovnih omrežij	0	73	89	62	460
Skupaj	175	509	1.844	2.275	1.504

Slika 8: Redne naložbe iz poslovanja v obdobju 2014 – 2018

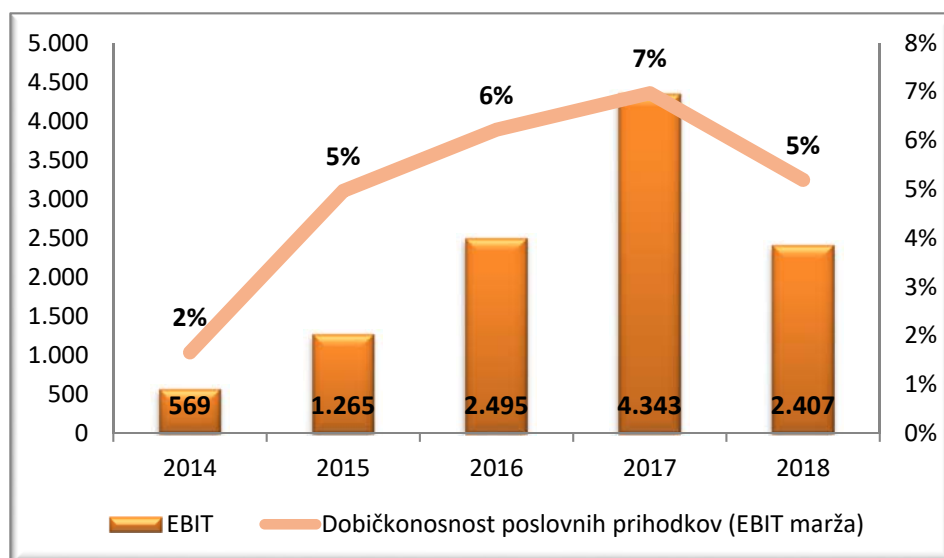
4.4.5. Dobiček iz poslovanja (EBIT) in dobičkonosnost poslovnih prihodkov

Dobiček iz poslovanja pred finančnim izidom in davki (EBIT) za leto 2018 znaša 2.407 tisoč EUR in je za 45% nižji od dobička iz poslovanja v letu 2017, ko je GVO zabeležil največji obseg poslovanja v svoji zgodovini.

Tabela 16: EBIT, EBIT marža primerjalno 2018 in 2017

EBIT in EBIT marža	2018	2017	Indeks 2018/2017
EBIT (v 000 EUR)	2.407	4.343	55
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov (EBIT marža)	5%	7%	74

Slika 9: Gibanje in dobičkonosnost EBIT v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

4.4.6. Sredstva

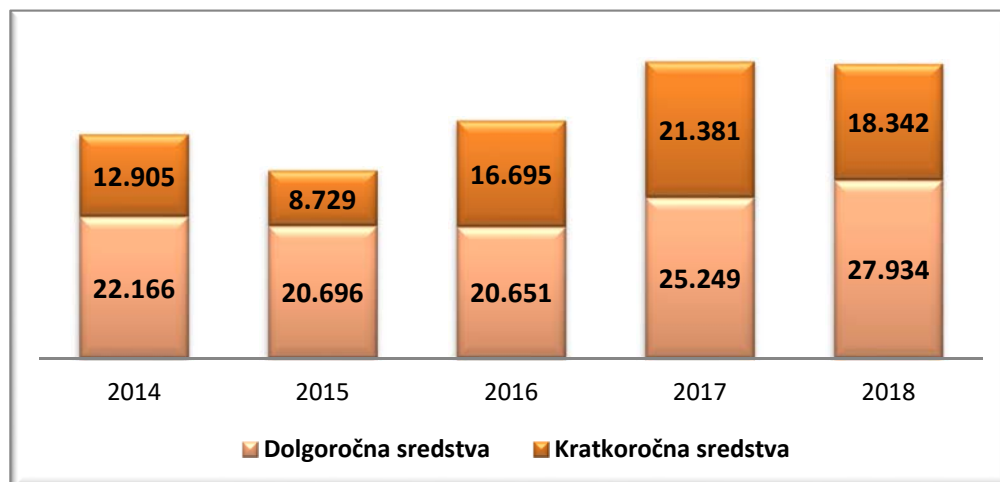
Sredstva

Obseg sredstev družbe GVO je konec leta 2018 znašal 46.276 tisoč EUR in je za 1% nižji kot leto prej. Dolgoročna sredstva so se v primerjavi z letom prej povečala za 11% in so bila ob koncu leta 2018 vredna 27.934 tisoč EUR. Kratkoročna sredstva, katerih vrednost se je v primerjavi z letom prej znižala za 14%, pa so bila vredna 18.342 tisoč EUR. Dolgoročna sredstva tako predstavljajo 60% bilančne vsote, kratkoročna sredstva pa 40% bilančne vsote.

Tabela 17: Struktura sredstev primerjalno 2018 in 2017

Sredstva (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Kratkoročna sredstva	18.342	40%	21.381	46%	86
Dolgoročna sredstva	27.934	60%	25.249	54%	111
Skupaj	46.276		46.630		99

Slika 10: Gibanje sredstev v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

Dolgoročna sredstva

Med dolgoročnimi sredstvi predstavljajo največji del neopredmetena osnovna sredstva (57%), sledijo finančne naložbe v odvisna podjetja (28%) in opredmetena osnovna sredstva (13%). Ostala dolgoročna sredstva predstavljajo 2% strukturni delež vseh dolgoročnih sredstev.

V neopredmetenih osnovnih sredstvih daleč največji strukturni delež predstavljajo pravice iz naslova upravljanja širokopasovnih omrežij, ki jih je GVO v obliki javno-zasebnega partnerstva v največji meri zgradil v letih 2009 – 2012, jih pa vse odtlej dograjuje in investira v prevzeme dodatnih omrežij.

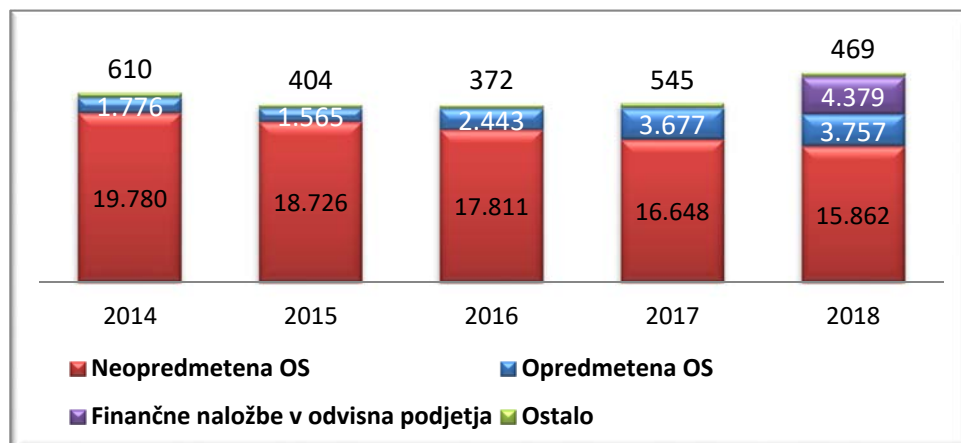
Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je v primerjavi z letom prej povečala za 2%, neopredmetena sredstva pa so se zaradi amortizacije odprtih širokopasovnih omrežij znižala za 5%. Finančne naložbe v odvisna podjetja so se povečala zaradi nakupa 100% lastniškega deleža v družbi INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o., ostala dolgoročna sredstva pa so nižja zaradi znižanja obsega odloženih terjatev za davek.

Skupna vrednost dolgoročnih sredstev je na dan 31.12.2018 znašala 27.934 tisoč EUR, kar je za 11% več kot leto prej.

Tabela 18: Struktura dolgoročnih sredstev primerjalno 2018 in 2017

Dolgoročna sredstva (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Opredmetena OS	3.757	13%	3.677	15%	102
Neopredmetena OS	15.862	57%	16.648	66%	95
Finančne naložbe v odvisna podjetja	7.846	28%	4.379	17%	179
Ostalo	469	2%	545	2%	86
Skupaj	27.934		25.249		111

Slika 11: Gibanje dolgoročnih sredstev v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

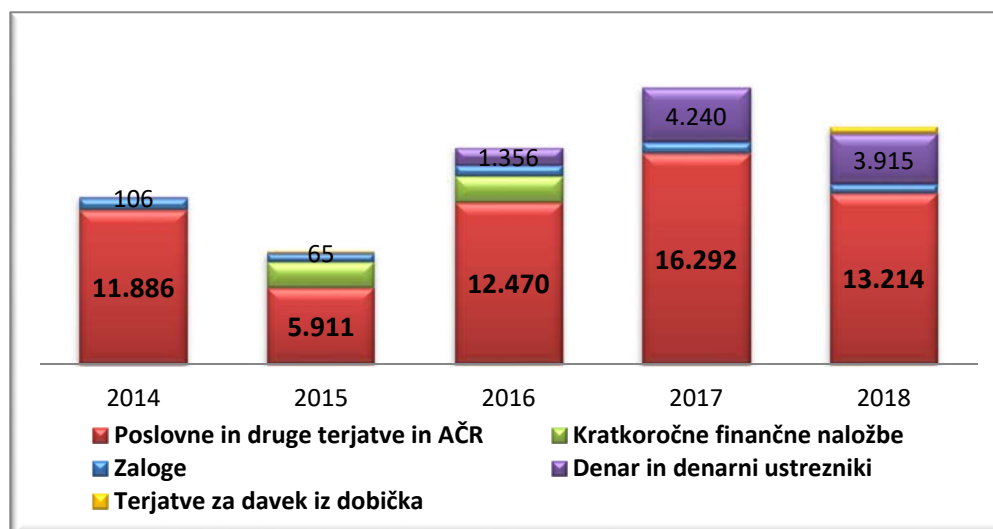
Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva so bila na dan 31.12.2018 vredna 18.342 tisoč EUR in so za 14% nižja kot v preteklem letu. Največji strukturni delež predstavljajo poslovne in druge terjatve ter AČR (72%), ki so se v primerjavi z letom prej znižale za 19%. Sledijo denar in denarni ustrezniki s strukturnim deležem 21% ter zaloge in terjatve za davek od dobička s strukturnim deležem po 4%. Ostala kratkoročna sredstva predstavljajo manj kot 1% v strukturi kratkoročnih sredstev.

Tabela 19: Struktura kratkoročnih sredstev primerjalno 2018 in 2017

Kratkoročna sredstva (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Zaloge	669	4%	841	4%	80
Poslovne in druge terjatve in AČR	13.214	72%	16.292	76%	81
Kratkoročne finančne naložbe	6	0%	8	0%	75
Denar in denarni ustrezniki	3.915	21%	4.240	20%	92
Terjatve za davek iz dobička	538	3%	0	0%	-
Skupaj	18.342		21.381		86

Slika 12: Gibanje kratkoročnih sredstev v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

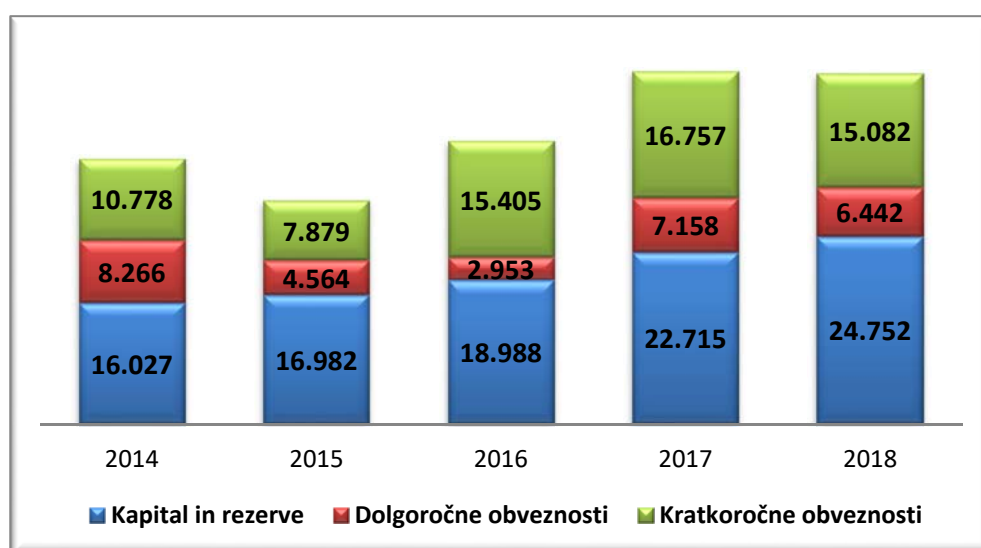
4.4.7. Kapital in obveznosti

Kapital in obveznosti družbe GVO so bili na zadnji dan leta 2018 vredni 46.276 tisoč EUR, kar je za 1% manj kot leto prej. Kapital družbe z rezervami se je v letu 2018 povečal za 9%, dolgoročne in kratkoročne obveznosti pa so nižje za 10%.

Tabela 20: Struktura kapitala in obveznosti do virov primerjalno 2018 in 2017

Kapital in obveznosti (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Kapital in rezerve	24.752	53%	22.715	49%	109
Dolgoročne obveznosti	6.442	14%	7.158	15%	90
Kratkoročne obveznosti	15.082	33%	16.757	36%	90
Skupaj	46.276		46.630		99

Slika 13: Gibanje kapitala in obveznosti v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

Kapital in rezerve

Kapital družbe GVO je bil skupaj z rezervami ob koncu leta 2018 vreden 24.752 tisoč EUR in v strukturi virov sredstev predstavlja 53% delež.

Znotraj kapitala družbe največji strukturni delež (75%) predstavlja zadržani čisti poslovni izid, ki se je v primerjavi z letom prej povečal za 12%. Sledita osnovni kapital in rezerve, katerih višina se ni spreminjala, ter presežek iz prevrednotenja iz naslova aktuarskih primanjkljajev in presežkov, ki znižuje vrednost kapitala.

Tabela 21: Kapital in rezerve primerjalno 2018 in 2017

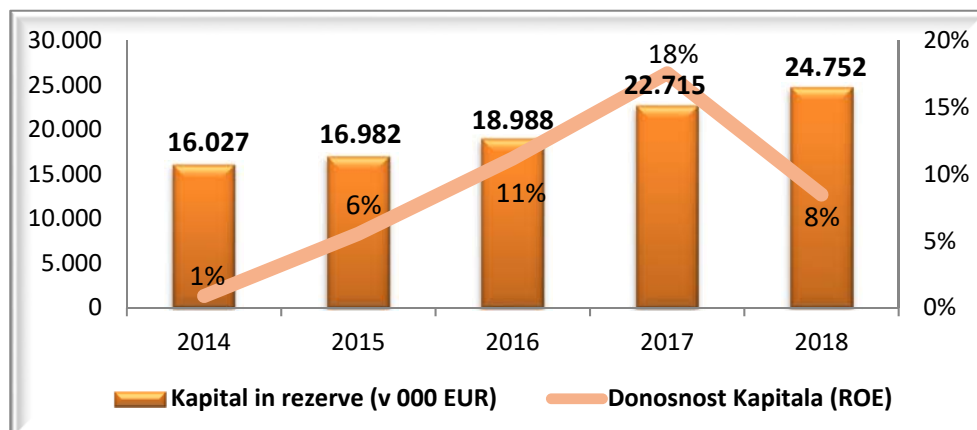
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Osnovni kapital	5.758	23%	5.758	25%	100
Zadržani čisti poslovni izid	18.551	75%	16.540	73%	112
Rezerve	576	2%	576	3%	100
Presežek iz prevred.aktuarskih prim	-133	-1%	-159	-1%	84
Skupaj	24.752		22.715		109

Donosnost kapitala (ROE) je v letu 2018 znašala 8% in je v primerjavi z izjemnim letom 2017 nižja za 10 odstotnih točk.

Tabela 22: Kapital in ROE primerjalno 2018 in 2017

Kapital in ROE	2018	2017	Indeks 2018/2017
Kapital in rezerve (v 000 EUR)	24.752	22.715	109
Donosnost kapitala (ROE)	8%	18%	48

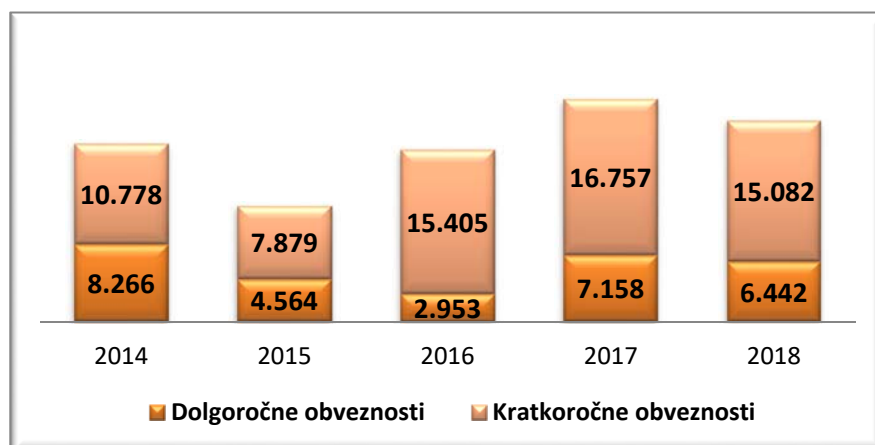
Slika 14: Gibanje kapitala in kazalnika ROE v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

Dolgoročne in kratkoročne obveznosti

Obseg obveznosti, tako kratkoročnih kot tudi dolgoročnih, se je na zadnji dan leta 2018 v primerjavi z letom prej znižal, kar je posledica nižjega obsega poslovanja.

Slika 15: Gibanje dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

Dolgoročne obveznosti v višini 6.442 tisoč EUR na dan 31.12.2018 so sestavljene iz oblikovanih rezervacij za odpravo napak oz. tožbe (strukturni delež 66%), dolgoročnega posojila matične družbe (strukturni delež 23%) in drugih dolgoročnih poslovnih obveznosti (strukturni delež 10%). V primerjavi z letom prej so se oblikovane rezervacije znižale za 16%, druge dolgoročne obveznosti pa so se povečale za 12%. Višina dolgoročnega posojila matične družbe je ostala nespremenjena.

Tabela 23: Dolgoročne obveznosti primerjalno 2018 in 2017

Dolgoročne obveznosti (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Dolgoročna posojila in krediti	1.500	23%	1.500	21%	-
Rezervacije	4.282	66%	5.069	71%	84
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	660	10%	589	8%	112
Skupaj	6.442		7.158		90

Kratkoročne obveznosti so ob koncu leta 2018 znašale 15.082 tisoč EUR, kar je za 10% manj kot leto prej. Od tega predstavljajo poslovne in druge obveznosti strukturni delež 90%, vnaprej vračunani stroški in prihodki pa 10%. Kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo manj kot odstotek celotnih kratkoročnih obveznosti.

Tabela 24: Kratkoročne obveznosti primerjalno 2018 in 2017

Kratkoročne obveznosti (v 000 EUR)	2018		2017		Indeks 2018/2017
Kratkoročne finančne obveznosti	2	0%	2	0%	100
Poslovne in druge obveznosti	13.552	90%	14.725	88%	92
Obveznost za davek od dobička	0	0%	490	3%	0
Vnaprej vračunani stroški in prihodki	1.528	10%	1.540	9%	99
Skupaj	15.082		16.757		90

4.5. Nekateri ključni kazalniki poslovanja

Ključni kazalniki poslovanja so glede na vsebino razdeljeni v posamezne vsebinsko zaključene skupine. Iz množice kazalnikov, ki so na razpolago in se danes uporabljajo, smo izbrali tiste, ki so po našem mnenju glede na dejavnost in specifiko poslovanja GVO najpomembnejši. Pri vsakem kazalniku, kjer je smiselno, je podan tudi način izračuna.

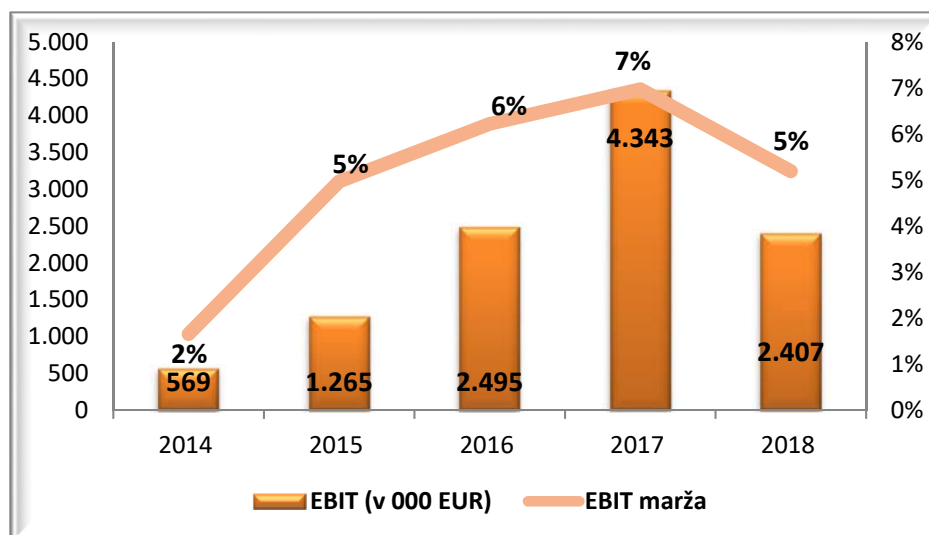
V okviru kazalnikov finančnega stanja kazalniki kratkoročne likvidnosti niso podani, saj se na osnovi vrednosti teh koeficientov na stanje zadnjega dne v letu ne da odločati. Uporabnejši je izračun in spremljanje kratkoročnih koeficientov likvidnosti glede na mesečne vrednosti bilance stanja.

EBIT marža; tudi čisti donos prodaje. Kazalnik izkazuje, koliko EUR dobička iz poslovanja ustvari podjetje na 100 EUR prihodkov. Na vrednost kazalnika vpliva vsaka sprememba prihodkov tako navzgor (novi trgi, novi kupci, nove storitve) kot navzdol (znižanje cen, izguba trga, izguba kupcev).

Kazalnik je izračunan kot poslovni izid poslovnega dela (EBIT) / poslovni prihodki.

V letu 2018 je EBIT marža znašala 5% in je za 2 odstotni točki nižja od leta prej.

Slika 16: Gibanje EBIT in EBIT marže v obdobju 2014 – 2018

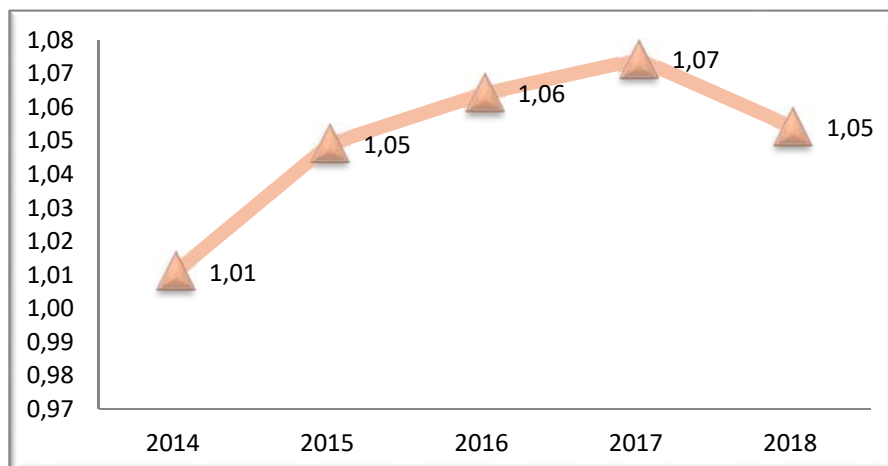

Gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja; kazalnik prikazuje razmerje med prihodki in odhodki. Odraža doseganje cilja, kako z minimalnimi stroški opraviti dejavnost v potrebnem obsegu. Vrednostno kazalnik izkazuje, koliko EUR prihodkov je podjetje ustvarilo na 100 EUR odhodkov. Izračunamo ga kot razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki.

Kazalnik je izračunan kot celotni prihodki / celotni odhodki.

Vrednost kazalnika gospodarnosti v letu 2018 znaša 1,05, kar pomeni, da je GVO na 100 EUR odhodkov ustvaril 105 EUR prihodkov. Kazalnik je v opazovanem obdobju ves čas višji od 1.

Slika 17: Gibanje kazalnika gospodarnosti v obdobju 2014 – 2018

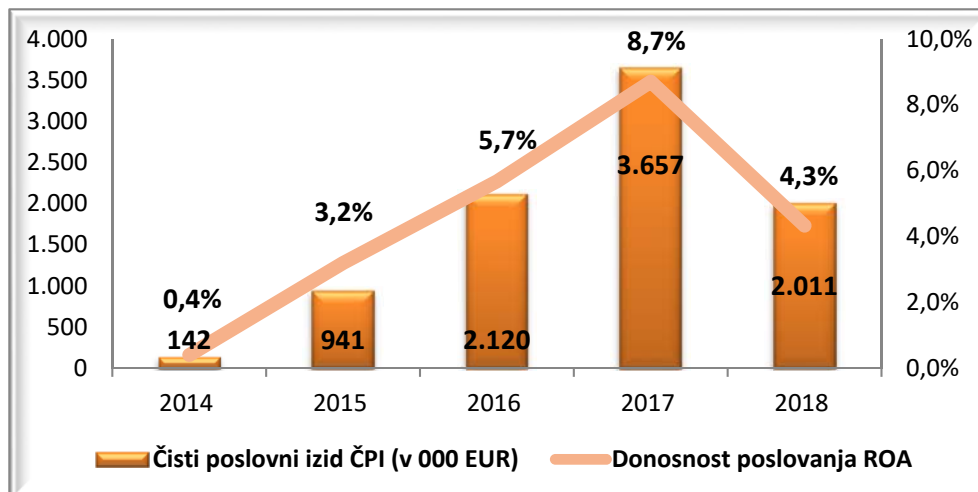

Donosnost poslovanja (ROA); Kazalnik kaže, kako uspešno je bilo poslovanje pri upravljanju sredstev. Kaže, koliko čistega dobička oziroma čiste izgube je gospodarska družba ugotovila na vsakih 100 evrov obstoječih sredstev, ne glede na to, kako so financirana. Gospodarska družba posluje uspešneje, če je vrednost tega kazalnika višja. Čista donosnost sredstev je zmnožek dveh drugih kazalnikov, izraženih v obliki razmerja, čiste dobičkonosnosti prihodkov ter proizvodnosti sredstev. Večja kot je vrednost obeh kazalnikov, večja je vrednost kazalnika čiste donosnosti sredstev.

Kazalnik je izračunan kot čisti dobiček / sredstva.

V letu 2018 je vrednost ROA znašala 4,3% in je bila za 4,4 odstotne točke nižja od leta prej. Vrednost ROA pomeni, da je imel GVO v letu 2018 na 100 EUR obstoječih sredstev 4,3 EUR čistega dobička.

Slika 18: Gibanje kazalnika donosnosti poslovanja ROA in ČPI v obdobju 2014 – 2018

Donosnost kapitala (ROE); Čista donosnost kapitala je s stališča lastnikov gospodarske družbe najpomembnejši in eden najpogostejše uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti. Kazalnik pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovanje s premoženjem lastnikov. Pokaže, koliko čistega dobička je gospodarska družba dosegla na vsakih 100 evrov vloženega kapitala. Gospodarska družba je poslovno uspešnejša, če je vrednost tega kazalnika čim višja (pozitivna). Vendar pa višja vrednost

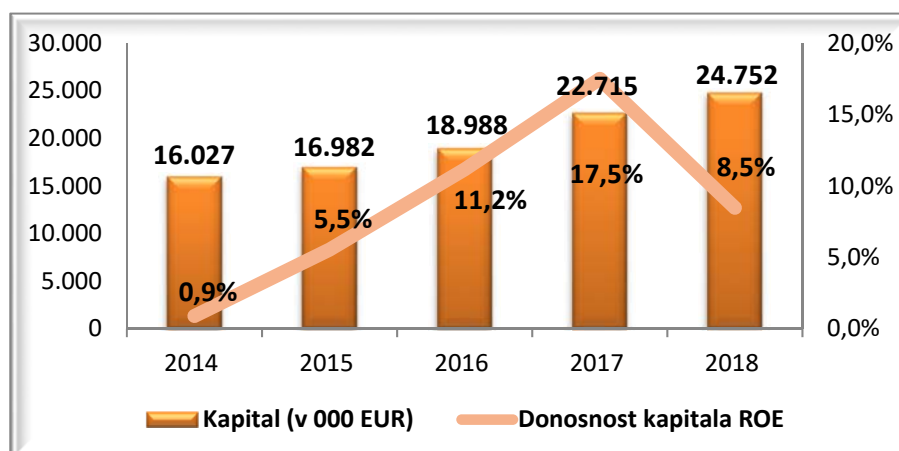
kazalnika lahko pomeni tudi večje tveganje na račun velikega zadolževanja gospodarske družbe. Čista donosnost kapitala je namreč odvisna od sestave virov financiranja sredstev.

Čisto donosnost kapitala je mogoče primerjati z zahtevano donosnostjo kapitala: lastniki za svojo udeležbo pri financiranju gospodarske družbe zahtevajo določen donos, v odvisnosti od tveganja. Če poslovanje ne zmore zagotavljati zahtevanega donosa, potem ne uresničuje cilja lastnikov. Gospodarske družbe s precej podobno donosnostjo kapitala le-to dosegajo na različne načine. Donosnost kapitala je namreč zmnožek treh kazalnikov - dobičkovnosti prihodkov, obračanja vseh sredstev ter razmerja med sredstvi in kapitalom, ki izraža finančno tveganje.

Kazalnik je izračunan kot čisti poslovni izid tekočega leta / kapital.

V letu 2018 je donosnost kapitala ROE znašala 8,5% in je za 9 odstotnih točk nižja od leta prej.

Slika 19: Gibanje kapitala in donosnosti kapitala ROE v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR in %)

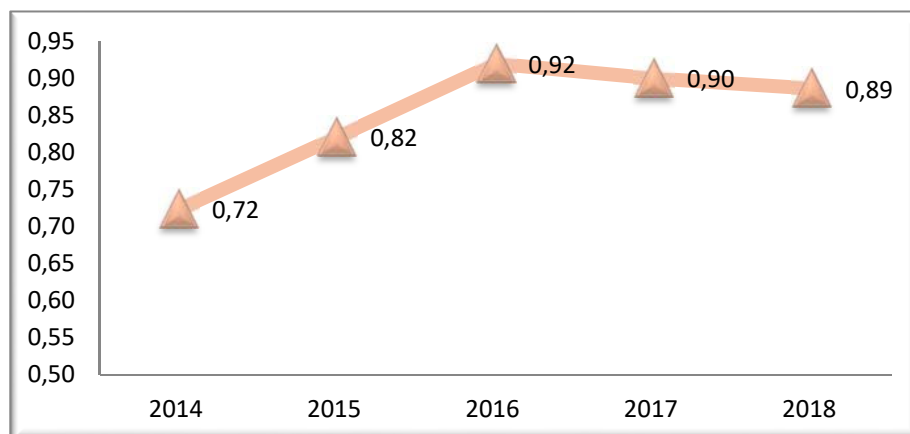

Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev je kazalnik dolgoročne likvidnosti, ki kaže, kolikšen del dolgoročnih sredstev ima podjetje pokritih z lastnim kapitalom.

Kazalnik je izračunan kot kapital / dolgoročna sredstva.

Dolgoročna sredstva družbe GVO so bila na dan 31.12.2018 v 89% pokrita z lastnim kapitalom, kar je zaradi povečanja dolgoročnih sredstev za 1 odstotno točko manj kot leto prej.

Slika 20: Gibanje kazalnika kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev v obdobju 2014 – 2018

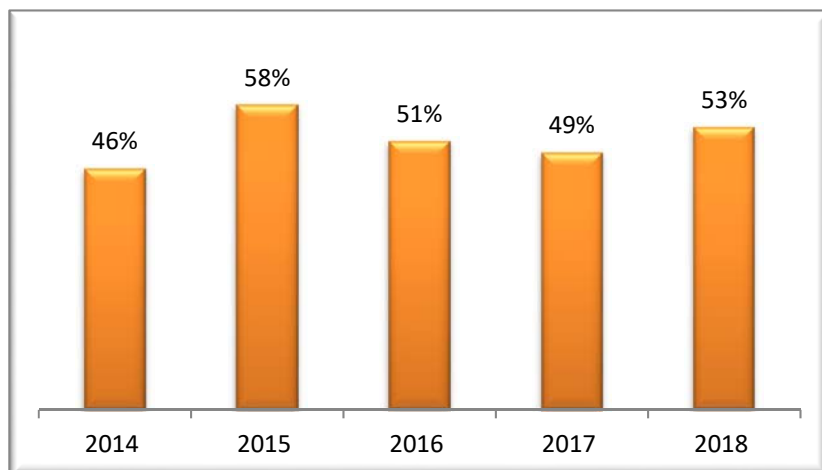

Finančna samostojnost je kazalnik, ki izkazuje, koliko odstotkov sredstev je financiranih z lastnim kapitalom. Višji, kot je ta odstotek, višja je finančna samostojnost podjetja.

Kazalnik je izračunan kot kapital / pasiva.

V letu 2018 je imela družba GVO 53% sredstev financiranih z lastnim kapitalom, kar je v primerjavi z letom prej za 4 odstotne točke več.

Slika 21: Gibanje kazalnika finančne samostojnosti v obdobju 2014 – 2018

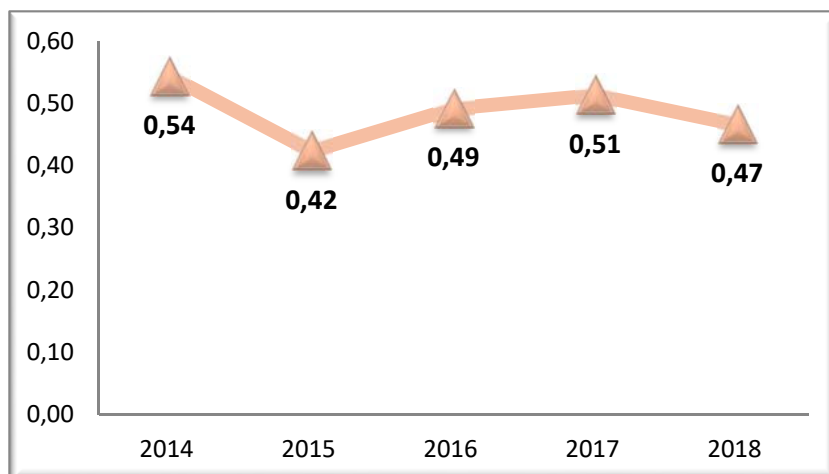

Zadolženost je kazalnik, komplementaren kazalniku finančne samostojnosti. Kazalnik namreč kaže, koliko sredstev je financiranih s tujimi viri, za kreditno sposobnost pa je pomembno, da je čim nižji.

Kazalnik je izračunan kot obveznosti / sredstva.

Na dan 31.12.2018 je imela družba GVO 47% sredstev financiranih s tujimi viri, kar je za 4 odstotne točke več od leta prej.

Slika 22: Gibanje kazalnika zadolženosti v obdobju 2014 – 2018

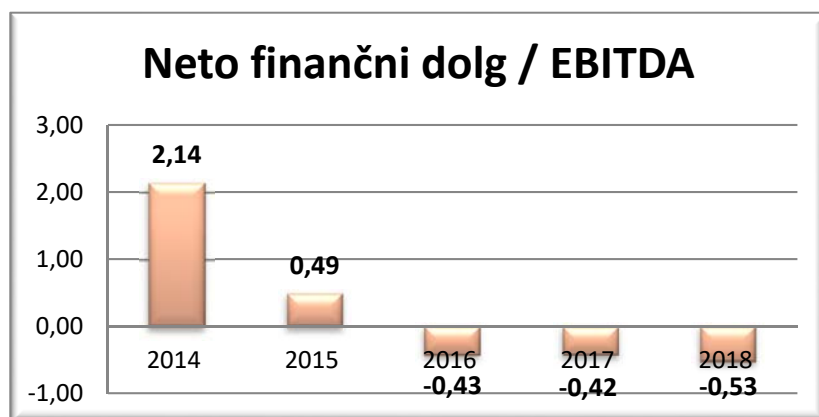

Neto finančni dolg / EBITDA; Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA izkazuje, v koliko letih bi podjetje poplačalo celoten neto finančni dolg z ustvarjenim kosmatim denarnim tokom. Ta kazalnik je eden ključnih pri presoji bankirjev o sposobnosti podjetja poravnati svoje finančne obveznosti. Priporočena najvišja vrednost se giblje med 3 in 5 ter je odvisna od panoge, v kateri podjetje deluje, ter drugih specifičnih dejavnikov.

Neto finančni dolg je izračunan kot dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti – kratkoročne finančne naložbe – denar in denarni ustrezniki.

Kazalnik neto finančni dolg z EBITDA se je v letu 2018 znižal že četrto leto zapored in je že tretje leto zapored negativen. To pomeni, da je imela družba na zadnji dan leta 2018 dovolj likvidnih sredstev, da bi lahko takoj poplačala celoten finančni dolg, kar nakazuje na visoko kreditno sposobnost družbe. Ob tem velja izpostaviti tudi, da v celotnem opazovanem obdobju neto finančni dolg ni presegel trikratnika EBITDA.

Slika 23: Gibanje kazalnika Neto finančni dolg / EBITDA v obdobju 2014 – 2018

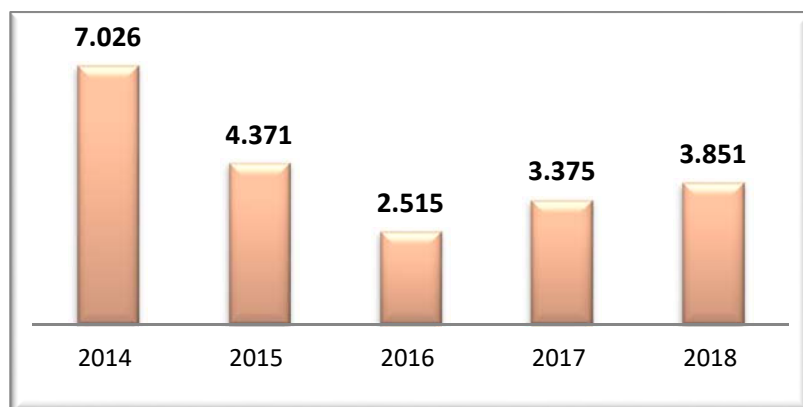

Neto upnik ali neto dolžnik; V primeru, da je vrednost kazalnika pozitivna, je podjetje neto dolžnik. To pomeni, da so dolgoročna sredstva financirana s tujimi viri (dobavitelji, banka, država, zaposleni). V primeru, da je vrednost kazalnika negativna, pa je podjetje neto upnik in financira svoje kupce. Vsekakor je bolje, če je podjetje neto dolžnik, ob pogoju, da je cena (obresti) takšnega financiranja ugodna.

Kazalnik je izračunan kot dolgoročna sredstva + zaloge – kapital.

Družba GVO je bila v letu 2018 neto dolžnik.

Slika 24: Gibanje kazalnika finančno posredniškega položaja v obdobju 2014 – 2018 (v 000 EUR)

5. PRODAJA IN NABAVA

5.1. Naročniki

Največji naročnik GVO v letu 2018 je bila matična družba Telekom Slovenije, d.d., sledijo večja storitvena in gradbena podjetja, telekomunikacijski operaterji, organi javne uprave ter številna komunalna, nepremičninska in projektantska podjetja.

Naročila za izvedbo dela za druge zunanje naročnike so se nanašala na novogradnje, zaščite in predstavitev TK vodov, za potrebe gradnje prometne in druge infrastrukture, kakor tudi na dela ob novogradnjah raznih poslovnih, stanovanjskih in gospodarsko obrtnih objektih oz. conah. Naročila so se nanašala tudi na elektroinstalacijska dela, projektiranje, zakoličbe in geodetske storitve.

5.2. Dobavitelji

Največji domači dobavitelj je Telekom Slovenije, d.d. s storitvami poslovne podpore, storitvami najema poslovnih in skladiščnih prostorov, telekomunikacijskimi storitvami in dobavljenim materialom iz lastnih zalog. Sledijo podizvajalci gradbenih del in ostali kooperanti, dobavitelji energentov ter dobavitelji materialov, ki jih GVO vgrajuje pri izvajanju storitev.

6. PROJEKTI JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA

Uspešno poslovanje in finančna stabilnost nam omogočata ustrezne pogoje, zajetno znanje in izkušnje pa zaupanje v projekte javno-zasebnega partnerstva. Odprti smo za nove poslovne priložnosti in pripravljeni vanje vlagati svoje znanje, izkušnje in kapital.

Trenutno smo aktivno udeleženi v več projektih javno-zasebnega partnerstva, ki jih sofinancirata Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija iz proračuna. Gre za projekte gradnje in upravljanja odprtih širokopasovnih omrežij na (pretežno ruralnih) območjih, kjer zaradi redke poseljenosti ni komercialnega interesa za gradnjo tovrstnih omrežij. V teh projektih nastopamo kot zasebni partner in sofinancer, kot izvajalec gradnje in nazadnje tudi kot upravljavalec in vzdrževalec omrežja, ki vsem zainteresiranim ponudnikom omogoča ponujanje širokopasovnih storitev (širokopasovni dostop do svetovnega spleta, IP televizija in IP telefonija) pod enakimi pogoji.

Odprta širokopasovna omrežja v Mislinjski in Dravski dolini ter v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi upravljamo in vzdržujemo od leta 2011, odprta širokopasovna omrežja na območju občin Mokronog-Trebelno, Mirna, Mirna Peč, Trebnje, Šentrupert, Žužemberk, Sevnica in Slovenske Konjice pa od leta 2013 dalje. V letu 2018 smo v upravljanje in vzdrževanje prevzeli še odprto širokopasovno omrežje v občini Pivka.

Odprta širokopasovna omrežja v upravljanju GVO, d.o.o. so na dan 31.12.2018 omogočala širokopasovni dostop skupaj več kot 19.000 končnim uporabnikom (gospodinjstvom, poslovnim in drugim uporabnikom).

7. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Celovito obvladovanje tveganj pripomore k obvladovanju procesov in pomaga voditi podjetje v pravi smeri, kar poveča verjetnost doseganja boljših rezultatov podjetja ter omeji verjetnost ustvarjanja izgub.

Tveganje za Skupino Telekom Slovenije in s tem tudi za družbo GVO predstavlja morebitno negotovost dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev, in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve. Sistem upravljanja tveganj v skupini celovito ureja Politika obvladovanja tveganj, ki je zavezujoča za vse družbe v skupini. Vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in odgovornostmi.

Tveganja ocenjujemo po sprejeti metodologiji, kjer je stopnja tveganja izračunana kot zmnožek med verjetnostjo za uresničitev tveganja in njegovim vplivom (posledico). Merila za ocenjevanje posledic uresničitve dogodka so finančni učinki in občutljivost področja, pri čemer ocenjujemo predvsem vpliv na zadovoljstvo uporabnikov in potencialno zmanjšanje ugleda družbe.

7.1. Tveganja delovanja

Tveganja s področja ravnanja z okoljem smo zmanjšali z uvedbo standarda ISO 14001:2015 ter jasnimi navodili zaposlenim v zvezi s poslovnimi procesi.

Tveganje nepravočasnega potrjevanja faktur in situacij naših naročnikov predstavlja zmerno tveganje. Da bi se tem tveganjem čim bolj izognili, se zavarujemo že v fazi priprave pogodbe ter s skrbnostjo pri pripravi dokumentacije v fazi izstavljanja računov in mesečnih situacij.

Tveganje nedoseganja rokov se povečuje z rastjo obsega poslovanja. To tveganje obvladujemo z ustrezno organizacijo dela in optimizacijo procesov ter dodatnim zaposlovanjem in angažiranjem podizvajalcev za enostavna (gradbena) dela.

Tveganje neustreznega organiziranja poslovnega procesa ocenjujemo kot zmerno. Velik napor vlagamo v poenotenje in optimizacijo procesov v vseh centrih gradnje in uveljavljanje najboljše prakse. Predvsem v preteklem letu smo veliko investirali tudi v posodabljanje osnovnih sredstev (vozila, instrumentov in orodij), z namenom, da bi zagotovili čim bolj nemoteno izvajanje poslovnih procesov.

7.2. Tržna tveganja

Družba je s svojim poslovanjem zelo povezana z matično družbo, Telekom Slovenije d.d., zato se tveganja, ki jim je izpostavljena matična družba, prenašajo tudi na GVO, d.o.o..

S povečanjem aktivnosti družbe na trgu se povečujejo tveganja, vezana na poslovanje poslovnih partnerjev, po drugi strani pa se zmanjšujejo tveganja, ki so posledica odvisnosti od matične družbe.

Na trgu se krepi konkurenca, ki v časih pomanjkanja večjih investicijskih projektov agresivno nastopa zlasti na javnih razpisih.

Tovrstna tveganja obvladujemo s pridobivanjem večletnih projektov in projektov, ki na dolgi rok zagotavljajo stabilne prihodke in denarne tokove.

7.3. Finančna tveganja

Finančna tveganja, med katera uvrščamo likvidnostno tveganje, kreditno tveganje, obrestno tveganje, valutno tveganje, tveganje neustreznega zavarovanja plačil oz. nezavarovanja terjatev in tveganje neusklajenih plačilnih pogojev, smo v letu 2018 uspešno obvladovali. S temi tveganji v okviru storitev poslovne podpore upravlja organizacijska enota Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, v sodelovanju z Enoto komercialne in marketinga GVO. Glede na lastniška razmerja in s tem povezanim

načinom financiranja, obrestnega tveganja ni oziroma je minimalno. Prav tako glede na trge, na katerih pretežno delujemo, ni prisotno valutno tveganje.

7.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje, ki izhaja iz terjatev do kupcev in kratkoročnih finančnih naložb, je nizko, saj ima v strukturi terjatev iz poslovanja največji delež Telekom Slovenije, d.d., ki je hkrati tudi naš lastnik in pri katerem je tveganje neplačila minimalno. Tveganje terjatev do kupcev na trgu je odvisno od obsega prihodkov na trgu, obvladujemo pa ga z ustreznimi instrumenti zavarovanja dogovorjenih plačil glede na boniteto kupcev (npr. bančne garancije, menice, avansna plačila ipd.).

V družbi oblikujemo popravek vrednosti kratkoročnih terjatev po kriteriju starosti posamezne terjatve (od 50 do 100 %), za tiste terjatve, ki postanejo predmet prisilne poravnave ali stečaja pa je poslovna praksa takojšen 100% odpis, ne glede na starost ali višino. Kreditno tveganje obvladujemo z aktivnimi procesi izterjave.

7.3.2 Plačilnosposobnostno tveganje

Eno od glavnih ciljev finančne poslovne funkcije je zagotavljanje likvidnosti, ki je odvisna od učinkovitosti ravnanja s finančnimi sredstvi in dinamike investiranja. Plačilno sposobnost za družbo uravnavamo v GVO v sodelovanju z organizacijsko enoto Finance in računovodstvo Telekoma Slovenije, s pomočjo usklajevanja likvidnostne strukture sredstev in virov sredstev. Vsebinski nadzor in spremljava likvidnosti ter odločanje o posameznih aktivnostih je na strani GVO.

7.4. Ključna tveganja

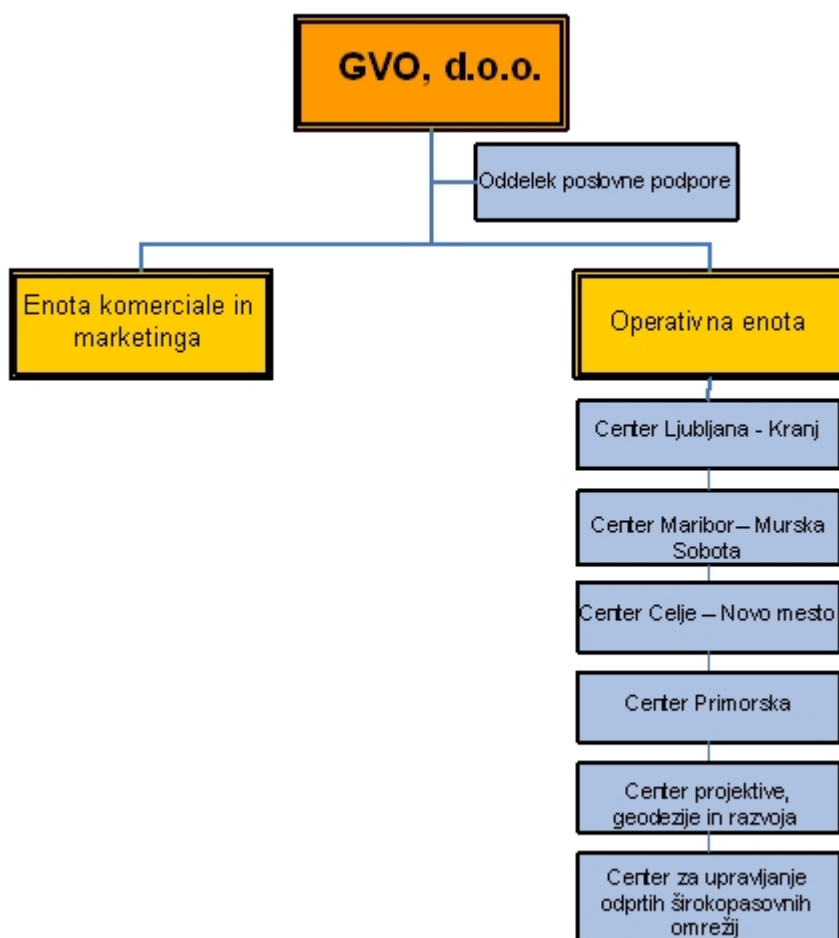
Kot ključno tveganje ocenjujemo tveganje operativne izvedbe in kakovosti izvedenih projektov, ki se z rastjo obsega poslovanja povečuje. Obvladujemo ga s prenosom enostavnih del na podizvajalce, z zaposlitvijo dodatnih delavcev za čas izvedbe večjih projektov in uvajanjem novih delavcev za delo na projektih, z nakupom ustrezne opreme za dodatne ekipe in nadomeščanjem izrabljenih osnovnih sredstev, prilagajanjem organizacije dela in internih procesov ter pripravo projektnih planov.

8. ORGANIZIRANOST IN ZAPOSLENI

8.1. Organiziranost

Organizacijska struktura družbe GVO je tri nivojska in je funkcijsko organizirana. Takšna organiziranost nam omogoča jasno razmejitev pristojnosti in odgovornosti na vseh hierarhičnih ravneh, medtem ko nam projektni pristop na nižjih ravneh omogoča visoko stopnjo odzivnosti in prilagodljivosti potrebam naročnikov.

Slika 25: Organizacijska struktura družbe GVO v letu 2018

Družba GVO je organizacijsko sestavljena iz Enote komercialne in marketinga, Operativne enote in Oddelka poslovne podpore, ki je umeščen kot štabna služba.

Enota Komercialne in marketinga se nahaja na sedežu družbe, na Cigaletovi 10 v Ljubljani. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so pridobivanje poslov in prodaja storitev v Skupini Telekom Slovenije in neposredno na domačem in tujem trgu, vodenje postopkov izbora podizvajalcev in dobaviteljev, vključno s pripravo pogodbenne dokumentacije, raziskovanje in poročanje o tržni poziciji GVO, d.o.o. in konkurence, marketinška podpora pri uvajanju novih storitev in skrb za celostno podobo družbe.

Operativna enota gradnje je organizacijsko razdeljena na šest centrov, ki so lokacijsko razporejeni na 12 lokacij po celotnem ozemlju Slovenije, s čimer je omogočena hitra odzivnost na zahteve kupcev,

kot tudi bližina lokalnim skupnostim. Ključne aktivnosti, ki jih ta enota izvaja, so projektiranje, izvajanje projektov gradnje telekomunikacijskih omrežij, redno in kurativno vzdrževanje ter odprava napak na telekomunikacijskih omrežjih, in izdelava izvršilne tehnične dokumentacije v skladu z zahtevami kupcev. Z namenom učinkovitejšega upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij smo v letu 2018 ustanovili Center za upravljanje odprtih širokopasovnih omrežij, ki deluje decentralizirano po vseh območjih Slovenije, kjer GVO upravlja in vzdržuje odprta širokopasovna omrežja. Razvoj in projektiranje sta centralizirana v Celju, kjer je projektivni biro, geodetske storitve pa zagotavljamo na lokacijah, kjer se nahajajo posamezni centri gradnje, saj je narava dela tesno vpeta v celovite procese, ki potekajo na posameznih lokacijah.

Oddelek poslovne podpore je centraliziran na sedežu družbe in delno na izpostavi v Mariboru. Skrbi za strateško in finančno načrtovanje, kontroling, poročanje vodstvu in organom lastnika, odnose z javnostmi, izvajanje nalog s področja kakovosti in okolja, izvajanje informacijske podpore in podpore pri izvajanju projektov javno-zasebnega partnerstva, poslovno korespondenco družbe ter kadrovske in splošne zadeve. S pomočjo strokovnih služb matične družbe skrbi za izvajanje celovite podpore poslovanju na področjih financ in računovodstva, kadrov, regulative in upravljanja nepremičnin.

8.2. Zaposleni

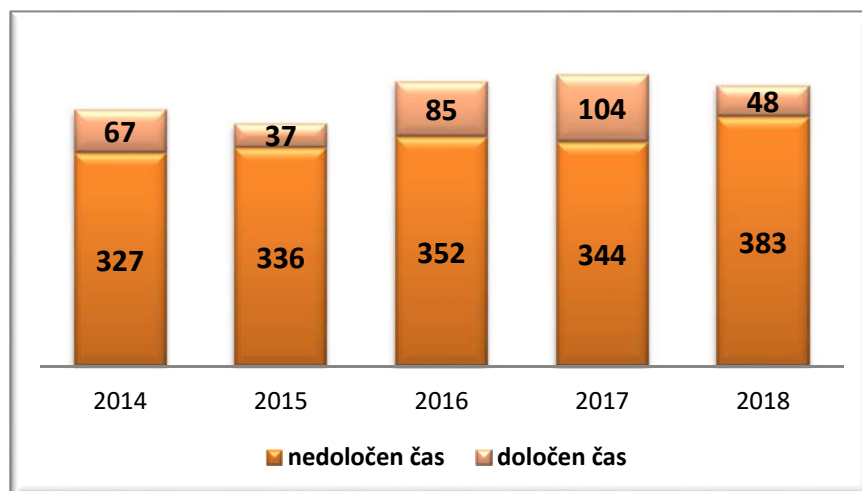
8.2.1. Število zaposlenih in vrsta delovnega razmerja

Konec leta 2018 je bilo v GVO, d.o.o. zaposlenih 431 delavcev, kar je za 4 manj kot leto prej. Od tega je 383 delavcev v delovnem razmerju za nedoločen čas (89%), 48 pa v delovnem razmerju za določen čas (11%). V primerjavi z letom 2017 se je število zaposlenih za nedoločen čas povečalo za 11%, število zaposlenih za določen čas pa zaradi spremembe stalnosti zaposlitve (iz določenega v nedoločen čas) znižalo za 54%.

Tabela 25: Kategorije zaposlenih primerjalno 2018 in 2017

Kategorije zaposlenih	2018		2017		Indeks 2018/2017
nedoločen čas	383	89%	344	77%	111
določen čas	48	11%	104	23%	46
Vsi zaposleni	431		448		96

Slika 26: Gibanje števila zaposlenih v obdobju 2014 – 2018 po vrsti zaposlitve

Od 48 delavcev, zaposlenih za določen čas, jih je 47 zaposlenih iz razloga povečanega obsega dela, 1 pa iz razloga opravljanja mandata direktorja družbe.

8.2.2. Polni in skrajšani delovni čas in invalidi

Skupno število invalidov II. in III. kategorije na dan 31.12.2018 je 24 oziroma 5,6% vseh zaposlenih. Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Ur. l. RS, št. 21/08), ki velja od 1.3.2008 dalje, za dejavnost gradbeništva določa 3 % kvoto.

Družba GVO, d.o.o. je v obdobju januar – december 2018 ves čas presegala predpisano kvoto, število invalidov pa je v primerjavi z letom 2017 ostalo nespremenjeno. Na dan 31.12.2018 je družba presegla kvoto za 7 invalidov, zato je oproščena plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter upravičena do nagrade za preseganje kvote, ki znaša 25 % minimalne plače na mesec, in sicer oboje za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto, katerega invalidnost ni nastala zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri delodajalcu.

Tabela 26: Spremembe v strukturi invalidov primerjalno 2018 in 2017

Kategorije Invalidov	2018		2017		Indeks 2018/2017
invalidi II. kategorije	4	17%	4	17%	100
invalidi III. kategorije	20	83%	20	83%	100
Skupaj	24		24		100
Delež invalidov med vsemi zaposlenimi	5,6%		5,4%		

8.2.3. Struktura zaposlenih po spolu in starosti

V družbi predvsem zaradi narave dejavnosti prevladuje delež moških, ki znaša 92%. Njihova povprečna starost na dan 31.12.2018 je bila 41,1 leta, kar je za 0,1 leta več kot leto prej. Delež žensk, ki se je glede na leto prej povečal za 14%, znaša 8%, njihova povprečna starost pa je bila 37,3 leta, kar je za 1,9 leta manj kot leto prej. Povprečna starost vseh zaposlenih na dan 31.12.2018 je bila 40,8 leta, kar je za 0,1 leta manj kot leto prej.

Povprečno starost zaposlenih še naprej uspešno znižujemo z nadomeščanjem upokojenih sodelavcev z mladimi, perspektivnimi kadri. V letu 2018 smo tako med drugim zaposlili 11 novih delavcev, ki so svoje delovne izkušnje na GVO pridobivali že z opravljanjem dela prek študentskega servisa in so se pri tem izkazali.

Tabela 27: Struktura po spolu 2018 in 2017

Število	2018		2017		Indeks 2018/2017
Moški	398	92%	419	94%	95
Ženske	33	8%	29	6%	114
Skupaj	431		448		96

Tabela 28: Povprečna starost po spolu 2018 in 2017

Povprečna starost	2018	2017	Indeks 2018/2017
Moški	41,1	41,0	100
Ženske	37,3	39,2	95
Skupaj	40,8	40,9	100

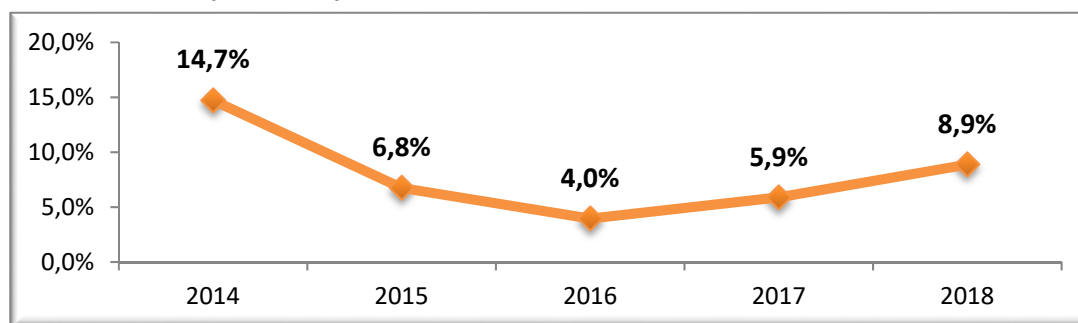
8.2.4. Prihodi in odhodi (fluktuacija)

V letu 2018 je z delom v GVO začelo 25 novih delavcev, od tega smo zaposlili 11 novih delavcev, ki so svoje delovne izkušnje na GVO predhodno pridobivali že z opravljanjem dela prek študentskega servisa in so se pri tem izkazali.

Z delom je v letu 2018 zaključilo 42 delavcev, od tega jih je 13 odšlo sporazumno, 13 iz poslovnega razloga, 5 iz razloga nesposobnosti, 7 delavcem se je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, 2 delavca sta preminula (izven dela), 1 delavec se je upokojil, enemu delavcu pa pogodba miruje zaradi služenja vojaškega roka.

Fluktuacija je v letu 2018 znašala 8,9% in je bila za 1,9 odstotne točke višja kot v letu 2017. Gibanje fluktuacije v obdobju zadnjih petih let je prikazano na sliki v nadaljevanju.

Slika 27: Fluktuacija v obdobju 2014 – 2018

8.2.5. Izobrazbena struktura

Iz pregleda izobrazbene strukture zaposlenih je mogoče ugotoviti, da je imelo v letu 2018 skupaj 22% delavcev doseženo VI. do VIII. stopnjo izobrazbe, 43% je imelo doseženo V. stopnjo izobrazbe, 35% delavcev pa manj kot V. stopnjo izobrazbe. Povprečna stopnja izobrazbe se je v primerjavi z letom prej povišala predvsem zaradi zaposlovanja mladih strokovnjakov in odhodov nižje izobraženih kadrov.

Tabela 29: Izobrazbena struktura primerjalno 2018 in 2017

st. izob./leto	stopnja izobrazbe na dan 31.12.			
	2018		2017	
I. do IV.	150	35%	169	38%
V.	184	43%	182	41%
VI.	53	12%	55	12%
VII.	43	10%	41	9%
VIII.	1	0%	1	0%
Skupaj	431		448	

8.2.6. Letni ocenjevalni razgovori

Namen letnih ocenjevalnih razgovorov je usmeriti vse zaposlene v vnaprej določene cilje, jih osebno seznaniti s cilji podjetja, svoje enote in z individualnimi cilji, podati povratno informacijo o njihovi uspešnosti pri doseganju ciljev in kompetencah ter se z njimi pogovoriti o osebno in strokovnem razvoju.

V začetku leta 2018 smo izvedli letne ocenjevalne razgovore, v okviru katerih smo izvedli naslednje aktivnosti:

- v skladu z vpeljanim sistemom ciljnega vodenja smo ocenili doseganje ciljev za leto 2017;
- v skladu z vpeljanim sistemom ciljnega vodenja smo postavili cilje za leto 2018;
- določeni so bili obvezni cilji za vodje in vse zaposlene.

V letu 2018 smo za izvedbo letnih ocenjevalnih razgovorov znova uporabili lastno aplikacijo KIS (Kadrovsko informacijski sistem), ki smo jo razvili v lastni režiji. KIS je sodobno, hitro in za uporabo preprosto orodje, ki spodbuja sodelovanje med zaposlenimi, vodji in kadrovskim strokovnjakom ter omogoča preglednost v procesu postavljanja, spremljanja in ocenjevanja ciljev ter povezanost ciljev podjetja z individualnimi cilji zaposlenih. V okviru letnih ocenjevalnih razgovorov smo poleg doseganja letnih ciljev posameznikov ocenjevali tudi kompetence posameznikov, kar nam omogoča bolj sistematično spremljavo in spodbujanje strokovnega razvoja zaposlenih.

Ocena delovne uspešnosti je bila v letu 2018 neposredno vezana na giblivi del plače ter ima posredni vpliv na napredovanje zaposlenih.

8.2.7. Spremljanje organizacijske vitalnosti

Meritev organizacijske vitalnosti (organizacijske klime in zadovoljstva zaposlenih) v letu 2018 nismo izvedli, saj jo izvajamo vsaki dve leti in jo bomo znova izvedli v začetku leta 2019.

8.2.8. Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V družbi GVO trdno verjamemo, da je znanje vir napredka, zato finančna sredstva vlagamo tako v interno kot eksterno izobraževanje naših zaposlenih. Poleg strokovnih znanj zaposlenim načrtno nudimo znanja s področij varnosti in zdravja pri delu, odgovornega odnosa do okolja, vodenja, komuniciranja in drugih znanj, ki so nepogrešljiva pri delu ter zaposlenim omogočajo osebni in strokovni razvoj.

V letu 2018 smo zabeležili 1.019 udeležb na izobraževanjih in usposabljanjih, kar je kljub nižjemu številu zaposlenih za 51% več kot leto prej. Povečanje obsega izobraževanj je predvsem tudi posledica izvedbe izobraževanj iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti, ki jih izvajamo na dve leti, pri čemer smo večji del teh izobraževanj izvedli v letu 2018.

V izobraževanje in usposabljanje je bilo vključenih 428 oziroma 99% vseh zaposlenih, v povprečju se je vsak delavec izobraževal 16 ur, kar je za 6 ur več, kot leto prej. Glede na tematiko je bila večina izobraževanj in usposabljanj s področja varnosti in zdravja pri delu, vodenja ter informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Po tem, ko smo v preteklih letih (2015-2017) veliko poudarka namenili izobraževanju vodstvenega kadra na nižjem, srednjem in višjem nivoju, s pomočjo katerega smo nadgrajevali in razvijali predvsem vodstvena znanja obstoječih vodij, smo v letu 2018 identificirali potencialne nove vodje in tudi zanje izvedli izobraževalne delavnice, da jih tako pripravimo na prevzemanje odgovornosti v bližnji prihodnosti.

Dodaten poudarek smo v letu 2018 namenili tudi timske delu na operativnem nivoju, in sicer smo

za operativne delavce organizirali enodnevne team buildinge, skozi katere smo razvijali njihovo pripadnost, medsebojno povezanost in spodbujali timski način razmišljanja.

S tovrstnimi delavnicami in izobraževanju zasledujemo tako izboljšanje organizacijske vitalnosti in dvigovanje zavzetosti zaposlenih, z namenom še uspešnejšega zasledovanja in doseganja poslovnih ciljev družbe.

Tabela 30: Ključni kazalniki na segmentu izobraževanja primerjalno 2018 in 2017

Izobraževanje	2018	2017	Indeks 2018/2017
Število zaposlenih po stanju na dan leta	431	448	96
Število udeležencev izobraževanj	428	332	129
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	99%	74%	134
Štev. ur izobraževanja	6.764	4.600	147
Št. ur izobraževanja na zaposlenega	16	10	153
Neposredni stroški izobraževanja (v EUR)	44.053	46.625	94
Neposredni str.izobraževanja na zaposlenega (v EUR)	102	104	98
Skupaj število izobraževanj	1.019	675	151

8.2.9. Študij ob delu

V družbi dajemo velik poudarek strokovnemu razvoju in osebnostni rasti najbolj perspektivnih posameznikov. Tudi v letu 2018 trem delavcem na različnih hierarhičnih nivojih spodbujali k osebnostni in strokovni rasti tako, da jim omogočamo nadaljevanje šolanja na področjih tehničnih in drugih znanj, ki so v dolgoročnem poslovnem interesu družbe. Tem delavcem smo sofinancirali njihovo šolnino in jim omogočili plačano odsotnost v času opravljanja izpitov in drugih študijskih obveznosti.

8.2.10. Sodelovanje z izobraževalnimi zavodi in izvajanje strokovne delovne prakse

Sodelujemo s številnimi izobraževalnimi ustanovami, predvsem srednjimi in visokimi šolami. Njihovim dijakom oziroma študentom omogočamo opravljanje obvezne prakse (PUD), počitniškega in študentskega dela. S tem krepimo in širimo naše področje razvoja in izobraževanja ter omogočamo dijakom in študentom, da že v času šolanja pridobivajo tudi strokovne izkušnje iz prakse. Najboljšim praktikantom po zaključku šolanja omogočamo tudi vstop v redno delovno razmerje.

V letu 2018 smo za različne srednje šole iz naše stroke že tretje leto zapored organizirali dogodek »Dan odprtih vrat«, na katerem smo dijakom predstavili dejavnosti naše družbe ter jih s tem spodbudili k razmisleku o opravljanju strokovne prakse pri nas in o morebitni zaposlitvi po zaključku šolanja. Ta način spoznavanja in pridobivanja mladih in perspektivnih kadrov je že prvo leto rezultiral v zaposlitvi nekaj kakovostnih sodelavcev, zato bomo s tovrstno prakso nadaljevali tudi v prihodnjih letih in si prizadevali s ciljnim izobraževalnimi ustanovami ohranjati dobre in tvorne odnose, ki nam bodo v obojestransko zadovoljstvo.

Obvezno delovno prakso je v letu 2018 opravilo 22 dijakov oziroma študentov, pri čemer jih je večina opravila enomesečno obvezno prakso.

8.2.11. Stroški dela

Družba GVO je dober in odgovoren delodajalec, ki nagraduje dobro opravljeno delo s konkurenčnimi plačami in dobrimi delovnimi pogoji. Vodstvo družbe se zaveda, da je pomemben del motivacije zaposlenih tudi plača oziroma gibljivi del plače, ki je vezan na doseganje načrtovanih poslovnih ciljev.

Osnovna plača zaposlenega je enaka vrednosti plačnega razreda delovnega mesta, za katerega je zaposleni sklenil pogodbo o zaposlitvi, in ni odvisna od spola ali lokacije opravljanja dela. Vsi zaposleni imajo višjo najnižjo plačo, kot je določena minimalna plača v Sloveniji.

V stroških dela predstavlja delež stroškov plač in nadomestil 67%, delež stroškov za socialno in pokojninsko zavarovanje 11 %, delež za dodatno pokojninsko zavarovanje 3 %, delež regresa 4 % in delež ostalih stroškov dela 16 %.

Regres za letni dopust za leto 2018 je bil izplačan pri plači za mesec februar v višini 1.206,19 EUR na zaposlenega, božičnica pa je bila izplačana v mesecu decembru, v višini 1.143,02 EUR na zaposlenega. V mesecu aprilu smo izplačali tudi 13. plačo za leto 2017, katere višina je bila odvisna od osnovne plače zaposlenega in njegove prisotnosti na delu.

Primerjalno z letom 2017 so stroški dodatkov k plačam prikazani v naslednji tabeli.

Tabela 31: Stroški za dodatke primerjalno 2018 in 2017

Stroški za dodatke (v EUR)	2018	2017	Indeks 2018/2017
dodatki po kolektivni pogodbi	315.469	339.911	93
nadure	188.608	191.519	98
kvartalna stimulacija	178.500	170.917	104
13. plača	142.226	433.043	33
božičnica	477.782	503.135	95

8.2.12. Povprečna plača

V letu 2018 smo plače izplačevali na podlagi Kolektivne pogodbe GVO, d.o.o. V letu 2018 je bilo s Konferenco sindikatov GVO dogovorjeno povečanje izhodiščne vrednosti prvega plačnega razreda za 1,7%, tako da izhodiščna vrednost prvega plačnega razreda od 1.9.2018 dalje znaša 589,95 EUR.

Povprečna bruto plača v letu 2018 je znašala 1.799,07 EUR.

V tabeli v nadaljevanju je prikazana povprečna bruto plača v družbi, v primerjavi z letom prej in s povprečno plačo v Republiki Sloveniji. Povprečna bruto plača za GVO upošteva tudi izplačano kvartarno stimulacijo, 13. plačo, božičnico in druge dodatke po kolektivni pogodbi.

Tabela 32: Povprečna bruto plača GVO in v RS primerjalno 2018 in 2017

Povprečna bruto plača	2018	2017	Indeks 2018/2017
Povprečna bruto plača GVO (v EUR)	1.799,07	1.812,72	99
Povprečna bruto plača v RS (v EUR)*	1.672,24	1.618,02	103
Indeks GVO / RS	108	112	96
Indeks nominalne rasti GVO	107,2		
Indeks letne realne rasti GVO	105,4		
Indeks cen življenjskih potrebščin	101,7		

* podatek za povprečno plačo v RS 2018 je za obdobje januar – november 2018

Povprečna bruto plača je bila v letu 2018 nižja za 1%, in sicer iz naslova nižje izplačane 13. plače za leto 2017 v mesecu aprilu 2018. Redne mesečne plače so bile sicer zaradi povečanja osnovnega plačilnega razreda višje kot v letu 2017.

8.2.13. Skrb za zaposlene, upokoјence in druge skupine, ki so povezane s podjetjem

GVO svojim zaposlenim namenja posebno skrb tudi izven delovnega okolja. Naše aktivnosti so usmerjene v zadovoljstvo, zdravje in nenehen razvoj naših zaposlenih.

Za zaposlene so organizirane rekreativne športne aktivnosti in športna tekmovanja. Sredstva so bila namenjena za športne aktivnosti kot so najem telovadnic, tenis, badminton, bowling, fitnes, dnevne in letne karte za smučanje in plavanje ter podobno.

Veliko vlagamo v kakovost in zdravo življenje zaposlenih, ki so bili napoteni tudi na preventivne zdravstvene preglede in na aktivni zdravstveni oddih v zdravilišča.

Za delovne jubilate smo organizirali srečanje in jih obdarili s priložnostnim darilom. V primerih posebnih socialnih in zdravstvenih razmer so bile dodeljene solidarnostne pomoči.

Pozornost namenjamo novo rojenim družinskim članom naših zaposlenih, otroke pa smo obdarovali tudi ob božično-novoletnih praznikih in ob vstopu v prvi razred osnovne šole.

Družba podpira različna interesna društva s področij humanitarnih dejavnosti, kulture, športa in izobraževanja, v katera so včlanjeni delavci GVO in njihovi družinski člani. Na ta način utrjujemo dobre odnose z različnimi javnostmi, prispevamo k višji kakovosti življenja in razvoju posameznikov in interesnih društev, hkrati pa podpiramo naše zaposlene pri delovanju v teh društvih v svojem prostem času, kar povečuje njihovo pripadnost podjetju in spodbuja njihovo osebno rast.

8.2.14. Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost

Varnost in zdravje pri delu

Strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu Telekoma Slovenije, d.d., so za GVO, d.o.o. izvajali naloge skladno z določili zakonodaje oziroma pogodbe o izvajanju storitev. Največ aktivnosti je bilo usmerjenih k izvajanju aktivnosti po Izjavi o varnosti z ocenami tveganj ter vsemi prilogami, ki pomenijo zmanjšanje nevarnosti na najmanjšo možno raven. Dodatne aktivnosti so bile pregledi delovnih ekip in delovne opreme na terenu, usposabljanja iz varnosti pri delu in požarne varnosti in ostale aktivnosti v zvezi s tehnično varnostjo. Izvajali smo redne mesečne sestanke s tematiko varnosti in zdravja pri delu.

Na usposabljanjih iz varnosti pri delu, so bili delavci posebej opozorjeni na potrebne ukrepe pri delu na višini, za področje varnosti v cestnem prometu ter na ukrepe varstva pred požarom. Na seminarjih iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti je bilo skupaj 469 delavcev. Vsi udeleženci usposabljanj so na koncu opravili preizkus znanja o poznavanju nevarnosti in predpisanih ukrepah za varno delo.

Zdravstveno varstvo

V skladu z določili Zakona o varnosti in zdravju pri delu, Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev ter priloge k izjavi o varnosti so bili izvedeni preventivni zdravstveni pregledi. Obdobni preventivni zdravstveni pregled je opravilo 217 delavcev, predhodni preventivni zdravstveni pregled pa 22 delavcev.

Nadaljevali smo s postopki cepljenja proti klopnemu menigoencefalitisu za delavce, katerih delo je povezano z gibanjem v gozdovih, ter organizirali preventivna cepljenja proti gripi. Vsa cepljenja je izvedel Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Osebna varovalna oprema

Nadzirali smo uporabo osebne varovalne opreme ter v vsakdanji praksi uporabljena določila o zamenjavi osebne varovalne opreme po ugotovljeni dotrajanosti.

Požarna varnost

Usposabljanje delavcev iz požarne varnosti je bilo sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. Vsi delavci so bili seznanjeni s požarnim redom. Ob usposabljanju je bila delavcem prikazana praktična uporaba gasilnikov. V službenih vozilih so bili pregledani in servisirani vsi gasilniki.

8.2.15. Sodelovanje s sindikati in svetom delavcev

Vodstvo družbe dobro sodeluje tako s Konferenco sindikatov GVO, d.o.o. kot tudi s Svetom delavcev GVO, d.o.o.. Člane na rednih mesečnih skupnih sestankih direktor družbe redno informira o njenem poslovanju ter o ostalih aktualnostih v podjetju in poslovnem okolju.

9. SISTEM VODENJA PO STANDARDU ISO 9001 in ISO 14001

Usmeritev in temeljni cilj družbe GVO, d.o.o. je opravljanje visoko kakovostnih storitev na področju projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih kabelskih omrežij, kar še naprej ostaja naša osnovna dejavnost, ki jo dopolnjujemo tudi z deli na elektroenergetskih omrežjih.

Zahteve in pričakovanja poslovnih partnerjev in javnosti, zakoni, predpisi, varnostna določila, kakor tudi notranja navodila, nas zavezujejo k nenehnemu zagotavljanju kakovosti, hkrati pa tudi k skrbnemu ravnanju z okoljem. Skrbimo, da bi relacije med našo družbo in poslovnimi partnerji potekale čim bolj enostavno, jasno, hitro in transparentno. Pri tem uporabljamo in nenehno nadgrajujemo sistem, ki zaposlenim pri delu omogoča čim večjo učinkovitost, zanesljivost, natančnost in ažurnost, uporabnikom in partnerjem pa zagotavlja kakovostno in hitro storitev. Nenehno razvijamo, nadgrajujemo in izboljšujemo delovne procese in postopke. Obvladujemo tveganja in iz njih izhajajoče priložnosti.

Velik poudarek dajemo tudi na uveljavljanje načel vrednot, kot so vodenje z zgledom, spoštovanje, odgovornost, komunikacija, reševanje reklamacij, reševanje težav, tolerance do napak, učinkovitost.

Politika in poslanstvo podjetja GVO, d.o.o. je v zagotavljanju celovitih in do okolja prijaznih storitev s področij projektiranja, geodezije, gradenj, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij. Z visoko kakovostnimi storitvami zadovoljujemo naše kupce in tako nagradujemo njihovo zvestobo, lastnikom zagotavljamo primeren donos na vloženi kapital, zaposlenim pa poklicni in osebni razvoj. Uveljavljena imamo načela vrednot, ki so skupna vsem zaposlenim.

Naša tradicionalna skrb za telekomunikacijsko omrežje se izkazuje skozi strokovno opravljanje vloge skrbnika omrežja. Politika kakovosti in ravnanja z okoljem se kaže skozi:

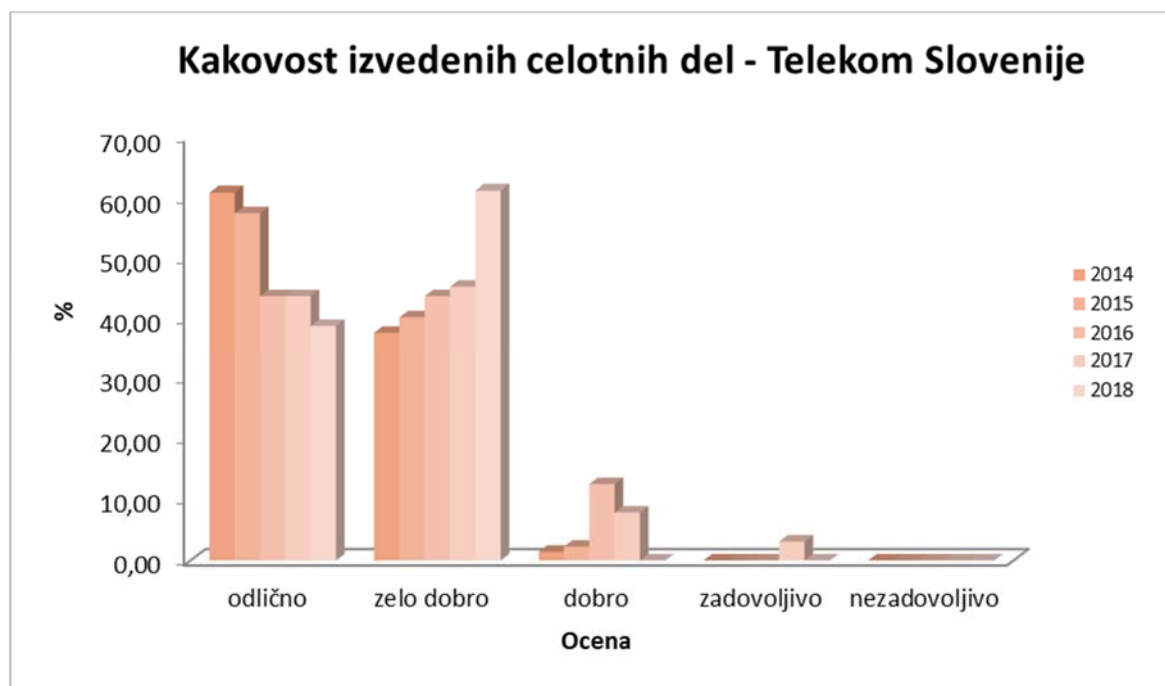
- visoko strokovno usposobljenost, ozaveščenost in motivacijo zaposlenih;
- sodobno tehnološko opremljenost;
- spoštovanje zakonodajnih zahtev, regulative in standardov;
- zmanjševanje vplivov na okolje s poudarkom na preprečevanju onesnaževanja;
- nenehno izboljševanje.

Politika kakovosti in ravnanja z okoljem je sestavni del celotne politike in poslanstva podjetja in je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev GVO. Zasnovana je dolgoročno, je odprta za spremembe, poznamo, razumemo in uresničujemo jo vsi zaposleni ter naši pogodbeni izvajalci. Naša vizija je ostati vodilni specializiran ponudnik celovitih rešitev s področij projektiranja, gradnje, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij v Sloveniji, ki del prihodka na teh ključnih segmentih ustvarja tudi na ostalih trgih Evropske Unije. Zagotavljamo tudi dostopnost politike zainteresiranim javnostim.

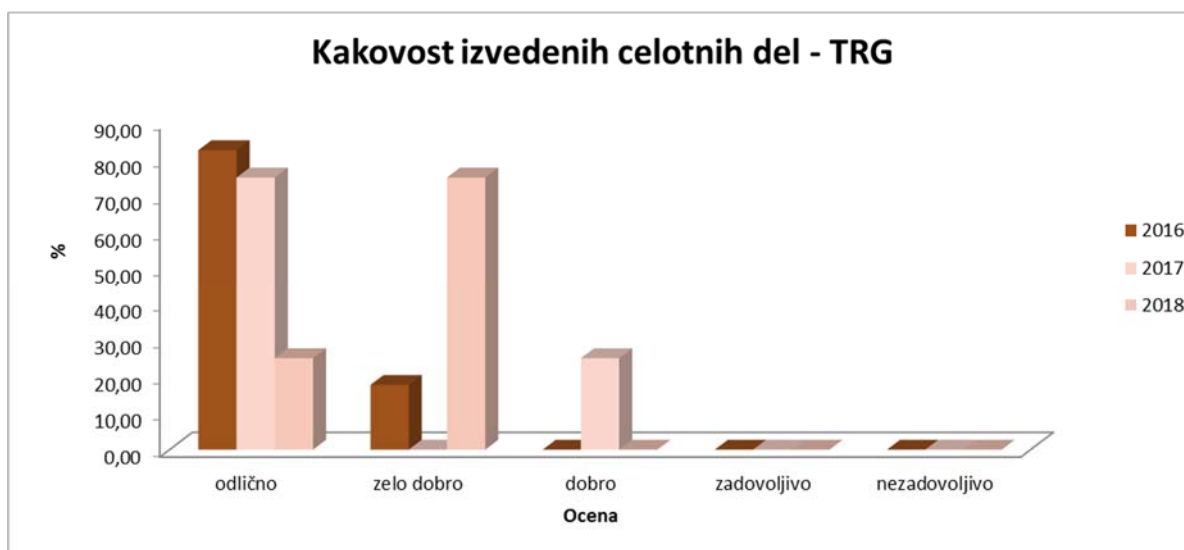
Učinkovito izvajanje, vzdrževanje in razvoj sistema vodenja skladno s standardoma ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015 v družbi GVO, d.o.o. potrjuje tudi uspešno izvedena redna zunanja presoja, ki je bila s strani SIQ izvedena v mesecu novembru 2018. Presojevalci so podali niz pozitivnih ugotovitev, med katerimi so izpostavili določitev nove strategije »Prvi na vasi«, razvijanje voditeljstva, usposabljanje operativnih delavcev na področju timskega dela, določitev plana izobraževanja na letnem ocenjevalnem razgovoru, prepoznavanje tveganj, natančno obravnavanje reklamacij, itn..

Kakovost izvedenih storitev, ki jih izvajamo, potrjujejo tudi ocenitve, ki jih dobimo s strani naših naročnikov. Po ločeni analizi zadovoljstva za Telekom Slovenije, d.d. in ločeno za ostale storitve na trgu, je skupni delež ocenitev z oceno odlično in zelo dobro v letu 2018 tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu povečal na 100%.

Slika 28: Kakovost izvedenih del v obdobju 2014 – 2018 (Telekom Slovenije)

Slika 29: Kakovost izvedenih del v obdobju 2016 - 2018 (trg)

V letu 2018 smo prvič izvedli anketo za ocenitev zadovoljstva naših naročnikov z izvedbo del na področju projektiranja, kjer smo tako na Telekomu Slovenije kot tudi na trgu zabeležili 100% delež ocenitev z oceno odlično.

10. SKRB ZA OKOLJE

Kljub temu, da dejavnost projektiranja, geodezije, gradenj in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektroenergetskih omrežij z vidika varstva okolja ni problematična, se družba GVO, d.o.o. zaveda odgovornosti do varstva okolja.

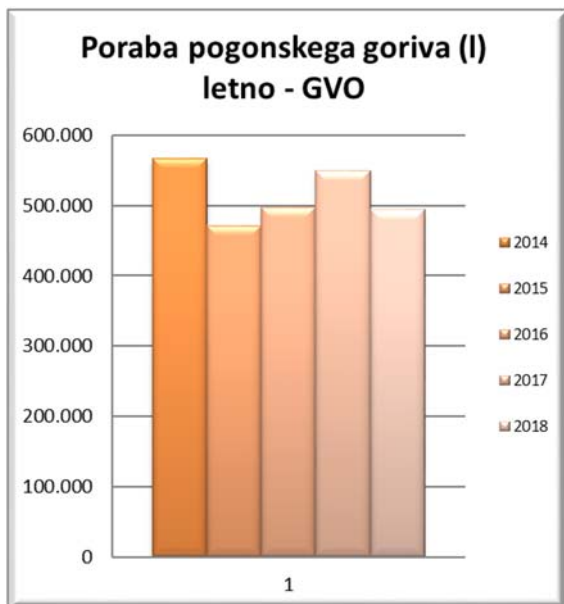
Svoj pozitiven odnos do okolja smo pokazali tudi skozi projekt izgradnje dveh polnilnic za električna vozila, ki smo ju v letu 2018 postavili zraven funkcijskih lokacij Loče in Slovenske Konjice in sta v prosti uporabi v lokalnem okolju.

Na področju zmanjšanja porabe goriva smo v letu 2018 v GVO, d.o.o. nadaljevali z zamenjavo starih vozil z novimi vozili z ekološko sprejemljivimi motorji ter z dobro prakso ozaveščanja zaposlenih za varčno in varno vožnjo. Tako smo dvajsetim sodelavcem, ki so v predhodnem letu najučinkoviteje pripomogli k zmanjševanju porabe goriva, kot tudi v njihovem odnosu do delovnih sredstev in do okolja, sedaj že tradicionalno ponovno omogočili udeležbo na tečaju varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje Vransko.

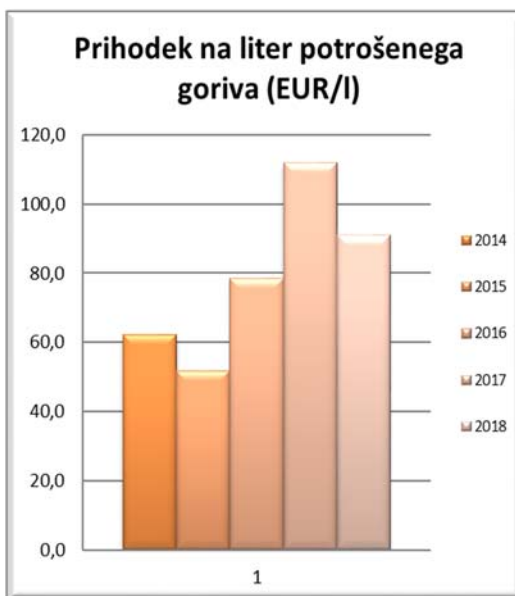
Na osnovi vseh testov, ki smo jih opravili z električnimi vozili, smo ugotovili, da bi bila primerna samo mala električna vozila za opravljanje krajših službenih poti, saj za daljše razdalje oziroma glede na naravo našega dela, kapacitete baterij trenutno še niso dovolj zmogljive.

Skupna poraba goriva je bila v letu 2018 za 10% nižja od predhodnega leta, kar je povezano z zmanjšanjem obsega dela. Rast stroškov goriva je bila višja zaradi gibanja cen. Primerjalno je obseg prihodkov glede na porabo goriva nekoliko manjši kot predhodno leto, smo pa ponovno nekoliko izboljšali učinkovitost prevožene razdalje z 1 l goriva, ki je sicer dokaj konstantna v večletnem obdobju.

Slika 30: Poraba goriva v obdobju 2014-2018

Slika 31: Prihodek na liter potrošenega goriva v obdobju 2014-2018

Slika 32: Prevoženi kilometri z 1 l goriva v obdobju 2014–2018

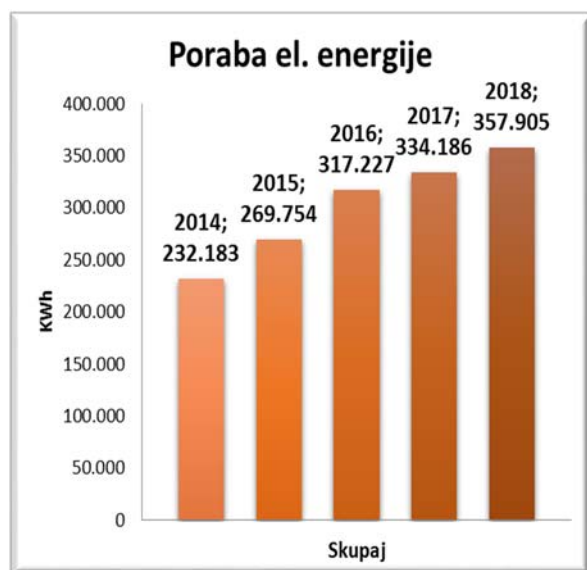

Na področju rabe električne energije v funkcijskih lokacijah na omrežju OŠO skrbimo, da so klimatske naprave ustrezno vzdrževane in nastavljene na predpisane režime delovanja. Vzpostavljen imamo tudi daljinski nadzor funkcijskih lokacij, s čemer imamo možnost za učinkovitejše ukrepanje ob morebitnih izpadih električne energije, vzpostavljen je tudi nadzor nad vstopi v prostore, temperaturo in požarno ogroženostjo objekta. S tem smo zmanjšali tveganja temperaturne preobremenitve aktivne opreme oz. požarov ter tudi zmanjšali tveganja s področja brezprekinitvenega delovanja.

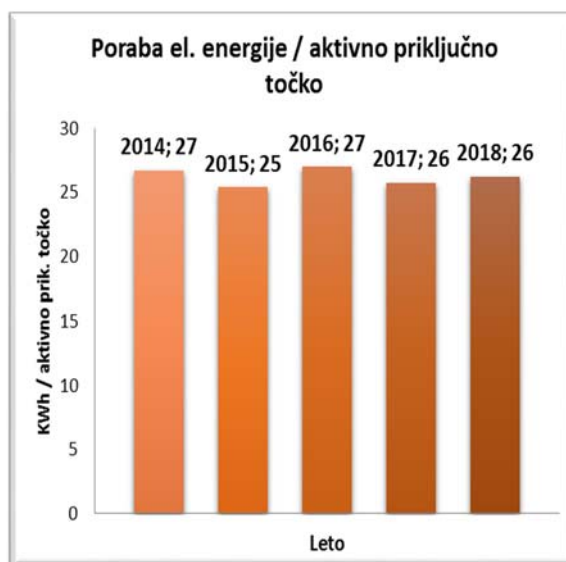
V letu 2018 smo kumulativno zabeležili 7% porast porabe električne energije v primerjavi z letom 2017 (skupaj s poračuni pavšalnih obračunov). Strošek električne energije se je na letnem nivoju primerjalno povečal za 16%, kar je posledica povišanja cen na strani dobaviteljev električne energije. Rast porabe je dokaj konstantna čez celotno leto. Kumulativno je na mesečnem nivoju največja v poletnih mesecih, ko je intenzivnejše delovanje klimatskih naprav, nekaj povečanja porabe električne energije pa odpade na nadgradnjo aktivne opreme operaterjev.

Če primerjamo kazalnik porabe električne energije glede na aktivne priključne točke, vidimo, da je bila rast aktivnih priključnih točk enakomerna z rastjo porabe električne energije, zato je primerjalno z letom 2017 ta kazalnik ostal na 26 kWh/priključno točko.

Slika 33: Skupna poraba električne energije za potrebe delovanja funkcijskih lokacij v obdobju 2014 – 2018

Slika 34: Poraba električne energije na aktivno priključno točko v obdobju 2014 – 2018

V družbi GVO, d.o.o. smo z vzpostavljenim lastnim sistemom ravnanja z okoljem posredno in neposredno vpeti tudi v sistem ravnanja z okoljem v Telekomu Slovenije, d.d.. Z intenzivnim medsebojnim sodelovanjem se dopolnjujemo oz. spoštujemo zahteve, ki jih postavlja Telekom Slovenije, d.d., tako na področju ločenega zbiranja odpadkov, kakor tudi na področju učinkovite rabe električne energije, učinkovite rabe energije za ogrevanje, porabe pitne vode, itd. Na področju ravnanja z odpadki skrbimo, da so vsi odpadki oddani v sklopu ločenega zbiranja odpadkov Telekoma Slovenije, d.d. ali neposredno pooblaščenim odjemalcem. Z vsemi dobavitelji oz. izvajalci, s katerimi sklenemo pogodbo, v pogodbi posebej opredelimo zahteve za celovito obvladovanje ravnanja z okoljem.

11. POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Drugih pomembnejših dogodkov po datumu bilance stanja ni bilo.

12. IZJAVA O UPRAVLJANJU

Družba GVO, d.o.o. (v nadaljevanju: družba GVO) Izjavo o upravljanju podaja v skladu s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah ter s priporočili Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države.

Izjava o upravljanju je sestavni del Letnega poročila GVO, d.o.o. za leto 2018. Nanaša se na obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018. Izjava je dostopna v elektronski obliki, in sicer najmanj pet let od njene objave na spletnih straneh družbe www.gvo.si.

V poslovnem letu 2018 je vodenje in upravljanje družbe GVO temeljilo na veljavni zakonodaji, priporočilih Slovenskega državnega holdinga, d. d., dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d.d., Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije in internih aktih družbe.

Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja:

- Skupina Telekom Slovenije in družba GVO upravljata tveganja in izvajata postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Sistem upravljanja tveganj zagotavlja prepoznavanje in oceno pomembnih tveganj, opredelitev ukrepov za obvladovanje tveganj ter poročanje o tveganjih. Sistem notranjih kontrol daje primerno zagotovilo o doseganju ciljev in obvladovanju ključnih tveganj. Za vzpostavitev delovanja sistema notranjih kontrol so odgovorni vodstvo matične družbe in vodstva družb v skupini. Notranje kontrole so vgrajene v poslovne procese in sisteme. Cilji delovanja notranjih kontrol so zagotavljanje skladnosti delovanja z zakonodajo in drugimi predpisi, s standardi, pogodbami in z internimi akti družbe, zagotavljanje zanesljivih in neoporečnih računovodskih in izvajalnih informacij, varovanje premoženja, doseganje učinkovitosti in uspešnosti poslovanja ter doseganje zastavljenih strateških ciljev. Nadzor nad delovanjem notranjih kontrol se izvaja z vodstvenim nadzorom, z notranjimi revizijskimi pregledi, z zunanjo revizijo računovodskih izkazov ter z drugimi neodvisnimi presojami (ISO in druge)s
- Omejitve glasovalnih pravic:
Omejitev ni.
- Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah akta o ustanovitvi:
Uprava družbe je enočlanska. Direktorja družbe GVO imenuje in razrešuje ustanovitelj v skladu z zakonskimi pristojnostmi, akta o ustanovitvi in določbami Statuta družbe Telekom Slovenije, d.d., po katerih uprava s soglasjem nadzornega sveta imenuje poslovodje, člane nadzornih svetov in člane upravnih odborov odvisnih družb.
Družba GVO nima posebnih pravil o spremembah akta o ustanovitvi. Morebitne spremembe akta o ustanovitvi se izvajajo skladno z zakonom in samim aktom.
- Podatki o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načina njihovega uveljavljanja:

Skupščina:

Pristojnosti in delovanje skupščine z enim družbenikom opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah-1 in akt o ustanovitvi družbe.

Ustanovitelj/družbenik:

Edini ustanovitelj samostojno odloča o vseh vprašanih upravljanja družbe, za katere je pristojen po zakonu, predvsem pa o:

- spremembah in dopolnitvah akta o ustanovitvi,
 - temeljnih poslovne in razvojne politike družbe, poslovnem načrtu in programu razvoja družbe,
 - povečanju ali znižanju osnovnega kapitala,
 - ustanovitvah odvisnih družb ter kapitalskih in stvarnih vlaganj v druge subjekte,
 - nabavi, prodaji ali obremenitvah nepremičnin,
 - najemu posojil,
 - pristopu novih družbenikov in vsakem razpolaganju s poslovnim deležem,
 - postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,
 - letni bilanci stanja, izkaza uspeha in razdelitvi dobička,
 - drugih zadevah, če tako določa zakon ali akt o ustanovitvi.
- Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij:
- Uprava ima enega člana – direktorja. Imenuje ga ustanovitelj. Mandat direktorja je štiri leta, z možnostjo ponovne izvolitve. V času trajanja mandata lahko ustanovitelj odpokliče direktorja.
 - Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Za izpolnjevanje te naloge sprejema potrebne okoliščine in ukrepe. Direktor je pristojen za vse zadeve, ki niso v pristojnosti ustanovitelja, zlasti pa:
 - o predlaga temelje poslovne in razvojne politike družbe, poslovni načrt in program razvoja družbe ustanovitelju,
 - o sprejema splošne akte družbe,
 - o odloča o pravicah in obveznostih delavcev, v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo,
 - o poroča ustanovitelju o rezultatih poslovanja družbe,
 - o izvaja druge naloge, določene z aktom o ustanovitvi in zakonom.
 - Direktor mora imeti soglasje ustanovitelja za sklepanje pravnih poslov, ki za družbo predstavljajo obveznost in ne pomenijo pridobivanja prihodkov, katerih vrednost je nad 500.000 EUR z DDV. Statutarna ali druga omejitev nima pravnega učinka proti tretjim osebam.

Družba GVO spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države, ki ga je v maju 2017 sprejel Slovenski državni holding, d. d., ter Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga iz maja 2017 (objavljena na spletnih straneh www.sdh.si) prek določil Pravilnika korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije, ki zavezuje vse družbe v Skupini Telekom Slovenije in je objavljen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

Družba GVO poleg svojih internih aktov spoštuje in uporablja tudi Etični kodeks Skupine Telekom Slovenije z dne 1. 2. 2017, ki je dostopen na spletnih straneh matične družbe www.telekom.si.

V skladu z usmeritvami družbe Telekom Slovenije družba GVO načrtno izvaja aktivnosti na področju korporativne integritete, s čimer zagotavlja skladnost svojega poslovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti. Družba GVO na področju skladnosti poslovanja aktivnosti izvaja predvsem na naslednjih področjih:

- preprečevanje korupcije in navzkrižja interesov,
- konkurenčno pravo,
- varovanje podatkov.

Sistem upravljanja skladnosti poslovanja vključuje vzpostavitev organov za izvajanje funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja, sprejem, izvajanje in vzdrževanje aktov s področja skladnosti poslovanja in integritete ter opredelitev aktivnosti izvajanja funkcije zagotavljanja skladnosti poslovanja

Pri izvajanju navedenih kodeksov in priporočil v letu 2018 v družbi GVO večjih odstopanj ni bilo, v nadaljevanju pa družba GVO pojasnjuje odstopanja od posameznih priporočil.

Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Okvir upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Politika upravljanja - tč. 3.2:

Upravljanje družbe GVO temelji na zakonskih določilih, priporočilih iz kodeksov ter poslovne prakse vodenja, upravljanja in internih aktov. Politika upravljanja družbe Telekom Slovenije iz leta 2011, posodobljena 22. 2. 2017, kot lasten kodeks upravljanja matične družbe ter Pravilnik korporativnega upravljanja Skupine Telekom Slovenije predstavljata podlago za delovanje na tem področju.

Položaj družb s kapitalsko naložbo države

Javne obveznosti in naloge - tč. 5.1.2:

Družba GVO nima javnih obveznosti in nalog.

Neekonomski cilji - tč. 5.1.3:

Družba GVO nima neekonomskih ciljev.

Uprava oziroma posloводство

Prejemki članov uprave – tč. 8.3:

Edini ustanovitelj pri določanju prejemkov članov uprave spoštuje Zakon o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 21/10 in 8/11).

Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga

Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine – tč. 1:

Družba GVO delno odstopa od priporočila, saj letne in strateške poslovne načrte obravnava kot poslovno skrivnost. Njihovo razkritje bi negativno vplivalo na konkurenčni položaj družbe in Skupine Telekom Slovenije. Povzetek Strateškega poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2018-2022 s poudarki Letnega poslovnega načrta za leto 2018 je javno objavljen na sistemu SEOnet Ljubljanske borze, d. d..

Periodično poročanje o poslovanju družbe/skupine – tč. 2:

Družba GVO delno odstopa od priporočila; o poslovanju družbe in skupine poroča skladno z veljavno zakonodajo, ki zavezuje matično družbo kot javno delniško družbo.

Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadeva izdatke družbe (naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo) – tč. 3.6:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Družba v skladu s poslovnimi interesi ter zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla. Na svojih spletnih straneh (www.gvo.si) skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, redno objavlja informacije javnega značaja, ki se nanašajo na donatorske, sponzorske, svetovalne in druge avtorske ali intelektualne storitve.

Optimizacija stroškov dela v letu 2018

Javna objava podatka o nameravanih izplačilih – tč. 4.3:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava podatka o realizaciji plačil – tč. 4.4:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Javna objava besedila veljavnih kolektivnih pogodb za družbo in skupino ter dogovorov s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo – tč. 4.5:

Družba GVO delno odstopa od priporočila. Zavezujoče kolektivne pogodbe oz. dogovore s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo, niso javno objavljene, saj za objavo nima soglasja predstavnikov delavcev.

Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupine:

Družba GVO odstopa od priporočila, ker ne uporablja nobenega modela za preverjanje odličnosti.

Družba GVO bo tudi v prihodnje izpopolnjevala sistem korporativnega upravljanja v sodelovanju z matično družbo in drugimi družbami v Skupini Telekom Slovenije.

Ljubljana, 1.3.2019

Podpis:

Borut Radi
direktor

13. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Poslovodstvo potrjuje računovodske izkaze družbe GVO d.o.o. za leto, končano na dan 31. decembra 2018.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2018.

Poslovodstvo je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v roku 5 let po poteku leta, v katerem je bilo potrebno davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Poslovodstvo družbe ni seznanjeno z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Ljubljana, 1.3.2019

Podpis:

Borut Radi
Direktor

II. RAČUNOVODSKO POROČILO

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE

1.1. Izkaz poslovnega izida družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti prihodki od prodaje	3.1	44.963	61.464
Drugi prihodki od poslovanja	3.2	1.394	825
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	3.3	0	0
Stroški materiala in energije	3.3	-7.734	-9.667
Stroški storitev	3.4	-19.627	-28.894
Stroški dela	3.5	-13.394	-14.613
Amortizacija	3.9, 3.10	-2.199	-2.162
Drugi odhodki poslovanja	3.6	-996	-2.610
Skupaj odhodki poslovanja		-43.950	-57.946
Dobiček iz poslovanja		2.407	4.343
Finančni prihodki	3.7	9	7
Finančni odhodki	3.7	-40	-40
Dobiček pred obdavčitvijo		2.376	4.310
Davek iz dobička	3.8	-296	-833
Odložen davek	3.8	-69	180
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta		2.011	3.657

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.2. Izkaz drugega vseobsegajočega poslovnega donosa za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	2018	2017
Čisti dobiček poslovnega leta	3.17	2.011	3.657
Drugi vseobsegajoči donos, ki se v prihodnosti sme prenesti v izkaz poslovnega izida:		0	0
Sprememba rezerve - aktuarski primanjkljaji in presežki	3.17	36	70
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta po davkih		36	70
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		2.037	3.727

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.3. Bilanca stanja družbe GVO, d.o.o. na dan 31.12.2018

v tisoč EUR	Pojasnilo	31.12.2018	31.12.2017
DOLGOROČNA SREDSTVA		27.934	25.249
Neopredmetena sredstva	3.9	15.862	16.648
Opredmetena osnovna sredstva	3.10	3.757	3.677
Finančne naložbe v odvisna podjetja	3.11	7.846	4.379
Druge finančne naložbe	3.12	8	14
Ostala dolgoročna sredstva		0	0
Odložene terjatve za davek	3.13	461	531
KRATKOROČNA SREDSTVA		18.342	21.381
Sredstva za odtujitev		0	0
Zaloge	3.14	669	841
Poslovne in druge terjatve	3.15	12.913	16.243
Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	3.15	301	49
Terjatve za davek iz dobička	3.15	538	0
Kratkoročne finančne naložbe	3.12	6	8
Denar in denarni ustrezniki	3.16	3.915	4.240
SREDSTVA SKUPAJ		46.276	46.630
KAPITAL IN REZERVE		24.752	22.715
Vpoklicani kapital	3.17	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	3.17	1	1
Rezerve iz dobička	3.17	575	575
Zadržani čisti poslovni izid	3.17	18.551	16.540
Presežek iz prevrednotenja aktuarskih primanjkljajev in presežkov	3.17	-133	-159
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		6.442	7.158
Dolgoročno odloženi prihodki	3.19	520	519
Rezervacije	3.18	4.282	5.069
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	3.20	1.500	1.500
Druge dolgoročne finančne obveznosti		0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti	3.19	140	70
Obveznosti za odložene davke		0	0
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		15.082	16.757
Poslovne in druge obveznosti	3.19	13.552	14.725
Obveznost za davek iz dobička	3.19	0	490
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	3.20	2	2
Druge kratkoročne finančne obveznosti		0	0
Kratkoročno odloženi prihodki		0	0
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	3.21	1.528	1.540
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		46.276	46.630

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.4. Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Zadržani čisti poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2018	5.758	1	575	12.883	3.657	-159	22.715
Čisti poslovni izid obdobja				0	2.011		2.011
Drug vseobsegajoči poslovni izid obdobja						26	26
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	2.011	26	2.037
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				3.657	-3.657		0
Stanje 31. 12. 2018	5.758	1	575	16.540	2.011	-133	24.752

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz gibanja kapitala družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2017

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Zadržani čisti poslovni izid preteklih let	Zadržani čisti poslovni izid tekočega leta	Presežek iz prevr. aktuarskih prim. in presežkov	Skupaj
Stanje 1. 1. 2017	5.758	1	575	10.763	2.120	-229	18.988
Čisti poslovni izid obdobja				0	3.657		3.657
Drug vseobsegajoči poslovni izid obdobja						70	70
Celotni vseobsegajoči poslovni izid	0	0	0	0	3.657	70	3.727
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Prenos poslovnega izida preteklega leta v zadržani poslovni izid				2.120	-2.120		0
Stanje 31. 12. 2017	5.758	1	575	12.883	3.657	-159	22.715

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

1.5. Izkaz denarnih tokov družbe GVO, d.o.o. za obdobje, ki se je končalo 31.12.2018

v tisoč EUR	2018	2017
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a.) Čisti dobiček	2.011	3.657
b.) prilagoditve za:		
Amortizacija osnovnih sredstev	2.199	2.162
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	-11	-148
Finančni prihodki	-3	-7
Finančni odhodki	40	40
Davek iz dobička in odloženi davki	364	653
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	3.330	-4.095
Sprememba kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev	-252	273
Sprememba zalog	172	11
Sprememba rezervacij	-787	2.223
Sprememba dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	1	519
Sprememba vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov	-12	86
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti	-1.119	2.525
Plačani davek iz dobička	-1.282	-561
c.) Čista denarna sredstva iz poslovanja	4.651	7.337
B. Denarni tokovi iz naložbenja		
a.) Prejemki pri naložbenju	12.246	15.254
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev	16	195
Prejete obresti	0	4
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb-revolving posojilo	12.230	15.055
b.) Izdatki pri naložbenju	-17.201	-19.684
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev	-1.044	-2.210
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev	-460	-65
Nakup finančnih naložb	-3.467	-4.354
Pridobitev finančnih naložb-revolving posojilo	-12.230	-13.055
c.) Čista denarna sredstva porabljen pri naložbenju	-4.955	-4.430
C. Denarni tokovi iz financiranja		
a.) Prejemki pri financiranju	0	0
Prejeta dolgoročna posojila	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0
b.) Izdatki pri financiranju	-24	-24
Odplačila kratkoročnih posojil	0	0
Odplačila dolgoročnih posojil	0	0
Plačane obresti	-24	-24
c.) Čista denarna sredstva porabljen pri financiranju	-24	-24
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	-325	2.884
Č. Končno stanje denarnih sredstev	3.915	4.240
Začetno stanje denarnih sredstev	4.240	1.356

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

2. POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN POVZETEK POMEMBNIH RAČUNOVODSKIH USMERITEV GVO, d.o.o.

2.1. Splošno o družbi

a. Splošni podatki družbe GVO, d.o.o.

Družba: GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o. (v nadaljevanju družba).
Sedež: Cigaletova 10, 1000 Ljubljana, Slovenija.

b. Ustanovitev, registracija in lastništvo

Družba je bila ustanovljena v letu 2000. Leto 2004 je bilo prvo leto njenega delovanja. Osnovni kapital družbe na dan 31.12.2018 je znašal 5.758 tisoč EUR.

c. Dejavnost družbe

Glavna dejavnost družbe gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja.

d. Skupinski računovodski izkazi

Edini družbenik družbe GVO, d.o.o. je družba Telekom Slovenije, d.d. Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije je na voljo na sedežu družbe Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana.

Družba GVO, d.o.o. je v začetku leta 2013 ustanovila hčerinsko družbo GVO Telekommunikation GmbH s sedežem v Zvezni Republiki Nemčiji zaradi pridobitve novih poslov za gradnjo razvodnih naročniških (optičnih) omrežij v Zvezni Republiki Nemčiji.

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. in s tem prevzela upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana na območju belih lis. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi Infratel d.o.o. in s tem prevzela v upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v občinah Hrpelje-Kozina, Ilirska Bistrica, Komen in Sežana tudi na območju sivih lis.

Družba GVO d.o.o. ne pripravlja konsolidiranega letnega poročila, ker je v 100% lasti družbe Telekom Slovenije, d.d. in v skladu z MRS 27 in presojo edinega družbenika skupinske računovodske izkaze pripravlja matična družba Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana. Letno poročilo Telekoma Slovenije in Skupine Telekom Slovenije je na voljo na www.telekom.si in na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d. <http://seonet.ljse.si/>.

e. Organi družbe

Organi družbe so:

- Nadzorni organ - je ustanovitelj - Uprava Telekoma Slovenije, d.d. ki opravlja naloge nadzornega sveta
- Uprava družbe, vloge katere opravlja direktor družbe.

Direktor družbe: Borut Radi.

Direktor vodi posle družbe v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Pristojen je za vse zadeve, ki niso v pristojnosti nadzornega organa, Uprave Telekom Slovenije. Za sklepanje pravnih poslov v znesku nad 500 tisoč EUR potrebuje soglasje nadzornega organa.

2.2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o. so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), in kot jih je sprejela Evropska unija.

Na dan bilance stanja, glede na proces potrjevanja standardov v EU, ni razlik v računovodskih usmeritvah družbe GVO, d.o.o. med uporabljenimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela EU in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Računovodske izkaze je poslovodstvo odobrilo dne 1.3.2019.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni ob predpostavki delujočega podjetja. Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti.

Poslovanje družbe ni sezonske narave.

Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

c. Funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi družbe GVO, d.o.o. so predstavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna in predstavitevna valuta matične družbe Telekom Slovenije, d.d. ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvirni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, merjena po pošteni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Uporaba pomembnih ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera popravek vpliva.

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo. Prav tako družba letno preverja preostalo vrednost.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo odločitve glede slabitve naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev. Ocene morajo vključevati vzrok, časovni okvir in znesek slabitev. Ravno tako je potrebno oceniti pričakovane denarne tokove, dobo koristnosti in preostalo vrednost sredstev. Oceniti je potrebno vrednost vlaganja v instrumente, naprave in orodja ter opremo, ki je potrebna za ustvarjanje prihodnje rasti prihodkov.

Poslovodstvo ohranja vrednost terjatev tako, da oceni dvomljivost terjatev, ki izhaja iz nezmožnosti poplačila gradbenih in ostalih podjetij. Poslovodstvo oceni slabitev dvomljivih terjatev na podlagi starosti terjatev, preteklih odpisov, kreditne sposobnosti in spremembe plačilnih zmožnosti posameznih podjetij. Če se dejansko finančno stanje podjetij poslabša bi lahko bili dejanski odpisi višji od pričakovanih.

Poslovodska presoja je potrebna za preračun dejanskih in odloženih davkov. Za oceno te verjetnosti mora poslovodstvo upoštevati več dejavnikov vključno s preteklimi poslovnimi rezultati, poslovnimi načrti in z načrtovanjem davčne strategije. Če dejanski rezultati odstopajo od teh ocen ali če morajo biti ocene prilagojene v prihodnjih obdobjih imajo lahko negativen vpliv na poslovne rezultate, bilanco stanja in denarne tokove. V primeru, da se ocena prihodnje porabe odloženih davkov spremeni, morajo biti že pripoznani odloženi davki zmanjšani v izkazu poslovnega izida ali direktno v kapitalu odvisno načina prvotne pripoznave.

Pomembne presoje poslovodstva družbe GVO so potrebne pri merjenju in priznavanju izpostavljenosti družbe pogojnim obveznostim, povezanih z nerešenimi sodnimi spori in drugimi neporavnanimi obveznostmi, ki so predmet pogajanj poravnave in drugih pogojnih obveznosti. Sodne spore poslovodstvo presoja na podlagi ocen in mnenj strokovnih služb o verjetnem izidu za vsak posamezni spor. Primernost oblikovanja rezervacije se oblikuje na podlagi višine tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedb tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka. Zaradi negotovosti, značilne za ta proces ocenjevanja, so lahko dejanske izgube drugačne od prvotno ocenjenih. Poslovodske ocene se lahko spremenijo, v kolikor poslovodstvo pridobi nove informacije. Popravki teh ocen lahko bistveno vplivajo na rezultate poslovanja.

Poslovodstvo oceni prihodke po začasnih gradbenih situacijah glede na stroške pripoznane in knjižene v tem obdobju.

2.3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Pomembne računovodske usmeritve, uporabljene pri sestavi računovodskih izkazov družbe so predstavljene v nadaljevanju.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, z izjemo novo sprejetih standardov ter pojasnil, navedenih v nadaljevanju in upoštevanih pri pripravi računovodskih izkazov, če je družba navedene dogodke za poročano obdobje imela.

Seznam novih EU MSRP standardov, izjav in sprememb veljavnih standardov v zvezi z razkritji v računovodskih izkazih, pripravljenih v skladu z MSRP, kot jih je za letno računovodsko poročanje in poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2018 sprejela Evropska Unija (EU).

a. Standardi, pojasnila in spremembe objavljenih standardov

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

MSRP 9 'Finančni instrumenti', ki ga je EU sprejela 22. novembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),

MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci' in spremembe MSRP 15 'Datum začetka veljavnosti MSRP 15', ki ga je EU sprejela 22. septembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),

Spremembe MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci' – Pojasnila k MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci', ki jih je EU sprejela 31. oktobra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),

Sprejetje teh novih standardov, sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni privedlo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili že izdani naslednji standardi, spremembe obstoječega standarda in pojasnilo, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, niso še stopili v veljavo:

MSRP 16 - Najemi, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje). Uporaba pred tem datumom je dovoljena pod pogojem, da hkrati uporabljajo tudi MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci).

Standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkritje najemov ter zahteva, da bodo **najemniki** uporabljali enoten model za večino postavk najema v bilanci stanja, poslovni in finančni najem pa se po novem standardu ne bosta več razlikovala. Standard bo nadomestil stari standard MRS 17 – Najemi

Skladno z MSRP 16 se za pogodbo o najemu smatra pogodba, ki za določeno obdobje daje pravico do uporabe določenega sredstva v zameno za plačilo. Novi model za take pogodbe določa, da najemnik na začetku najema pripozna pravico do uporabe sredstva (Sredstvo v najemu - ROU) in obveznost iz najema. Pravica do uporabe sredstva se amortizira, obresti pa se pripišejo k obveznosti.

Standard za najemnike uvaja številne omejene izjeme, ki vključujejo:

- najeme za obdobje 12 mesecev ali manj, brez nakupne opcije in
- najeme, kjer ima zadevno sredstvo nizko vrednost.

Najemniki bodo morali v skladu z novim standardom ločeno pripoznati odhodke za obresti od obveznosti iz najema in stroške amortizacije za sredstvo v najemu. Prav tako bodo morali najemniki ponovno izmeriti zakupno obveznost ob pojavu določenih dogodkov (npr. sprememba trajanja najema, sprememba prihodnjih plačil najemnine zaradi spremembe cene, indeksa ali tečaja, uporabljenega za določitev teh plačil). Najemnik na splošno pripozna znesek ponovnega merjenja obveznosti v zvezi z najemom kot popravek sredstva v najemu.

Obračunavanje najemov se na strani najemodajalcev bistveno ne spremeni. Najemodajalec najem opredeli kot poslovni ali finančni glede na naravo najema. Najem se razvrsti kot finančni najem, če se z njim prenesejo vsa pomembna tveganja in koristi, povezani z lastništvom. V nasprotnem primeru gre za poslovni najem.

Novi standard MSRP 16 zahteva, obširnejša razkritja kot dosednji standard, tako pri najemodajalcih kot najemodajalcih.

Novi standard ponuja dva pristopa prehoda na novi standard in sicer tako, da najemnik uporabi ta standard :

- za nazaj za vsako predhodno poročevalsko obdobje, predstavljeno z uporabo MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake, ali
- za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe.

Prehod na MSRP 16

Družba bo za prehod na novi standard uporabila metodo s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda na datum 1. 1. 2019. Družba zato primerjalnih podatkov za leto 2018 ne bo preračunavala, ampak bo vse spremembe zaradi prehoda na nov standard izkazala kot prilagoditev začetnega stanja v bilanci stanja na datum začetne uporabe.

Prav tako bo družba uporabila standard za pogodbe, ki so bile že pred uvedbo standarda opredeljene kot najem v skladu s standardom MRS 17 Najemi. Družba ne bo uporabila izjem, ki jih predvideva standard, za najeme pogodb z majhnimi vrednostmi in za najeme, katerih trajanje najema se konča prej kot v 12 mesecih od začetne uporabe.

Družba je izvedla podrobno presojo vplivov MSRP 16 in ugotovila, da se bodo sredstva v najemu (ROU) in obveznosti iz najema na dan 1. 1. 2019 povečala za 2.922 tisoč evrov.

Spremembe MSRP 9 'Finančni instrumenti' – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom, ki jih je EU sprejela 22. marca 2018 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Obstoječe zahteve MSRP 9 glede pravice do prekinitve pogodbe se spremenijo tako, da omogočajo merjenje po odplačni vrednosti (oz. po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, odvisno od poslovnega modela) tudi v primeru plačil negativnega nadomestila. V skladu s spremembami podpis zneska predplačila ni pomemben – plačilo je glede na prevladujočo obrestno mero v času prekinitve mogoče opraviti tudi v korist pogodbene stranke, ki predčasno plačilo opravi. Izračun nadomestila mora biti tako v primeru kazni zaradi predčasnega odplačila kot v primeru nagrade zaradi predčasnega odplačila enak.

Družba predvideva, da MSRP 9 ne bo pomembno vplival na njene računovodske izkaze. Razvrstitev in merjenje finančnih instrumentov se ob upoštevanju MSRP 9 ne bosta bistveno spremenila.

Družba ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan objave računovodskih izkazov veljajo za MSRP, kot jih je izdal OMRS):

MSRP 14 - Zakonsko predpisani odlog plačila računov (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) - Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter, da bo počakala na izdajo njegove končne verzije.

MSRP 17 'Zavarovalne pogodbe' (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje),

Spremembe MSRP 3 'Poslovne združitve' – Opredelitev poslovnega subjekta (v veljavi za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema enak datumu začetka prvega letnega poročevalskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem).

Spremembe MSRP 10 - Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 - Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženi podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo).

Spremembe MRS 1 'Predstavljanje računovodskih izkazov' in MRS 8 'Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake' – Opredelitev Bistven (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Spremembe MRS 19 'Zasluzki zaposlenih' – Načrtovanje sprememb, omejitev in poravnjav (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019). Spremembe zahtevajo uporabo posodobljenih predpostavk iz ponovnega merjenja za določitev stroškov tekočega službovanja in neto obresti za preostanek poročevalskega obdobja po spremembi načrta.

Spremembe MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige' – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2015–2017)', ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),

Spremembe sklicevanj na konceptualni okvir v MSRP (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

b. Neopredmetena sredstva

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Neopredmetena sredstva, s končno dobo koristnosti, se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- neopredmetena sredstva iz naslova koncesij (GOŠO)
- neopredmetena sredstva v izgradnji in izdelavi,
- licence za programsko opremo,
- programska oprema, pridobljena ločeno od računalniške opreme, ki je v uporabi v obdobju, ki je daljše od enega leta in
- druga neopredmetena sredstva.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo in se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva.

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
Neopredmetena sredstva iz naslova koncesij	20
Licence	3-5
Računalniški programi - aplikacijska programska podpora	2-3

Neopredmetena sredstva iz projekta GOŠO se amortizirajo 20 let, to je v dobi koncesije.

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je 2-3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno 3 do 5 let.

Druge premoženjske pravice se amortizirajo v dobi trajanja pogodbe (programski paketi za računalniško podprto modeliranje - Autocad licence 5 let, Microsoft licence 3 leta).

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z neopredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost, če povečujejo bodoče gospodarske koristi posameznega sredstva. Vsi ostali izdatki so pripoznani kot odhodki ob nastanku.

Družba letno preverja dobo koristnosti pomembnejših neopredmetenih sredstev in preračuna amortizacijske stopnje za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od prejšnjih ocen. Učinek spremembe se opiše v poročilu v obračunskem obdobju, ko do spremembe pride.

Družba letno preverja ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiliti. Pri ocenjevanju ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb (zastarelost programske opreme, licenc), spremembe trga (zaostretev konkurenčnih razmer, izguba trga) oz. bistvenega padca obrestnih mer. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

c. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti.

V nabavno vrednost se vključijo tudi vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo

Poslovni najem

Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove bodoče gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku. V primeru kasnejših izdatkov v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, ki povečujejo njegovo nabavno vrednost, se njegova preostala doba koristnosti ponovno oceni. V primeru kasnejših izdatkov v dokončno amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo, se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- medkrajevno kabelsko omrežje – zemeljsko - optično	20
- kabelska kanalizacija	33
- zabojniki	20
- elektro-energetske naprave	5-11
- instrumenti	5
-standardno in specialno orodje	5

-osebna in tovorna vozila	6
-priklopniki	7
-druga transportna sredstva	3-6
-gradbeni stroji in naprave	6-8
-računalniška oprema	3
-klimatske naprave in oprema	5-10
-druga oprema	5-6

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverjanja zunanje in notranje okoliščine poslovanja (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizična poškodba sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po oslavitvi opredmetenih osnovnih sredstev.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje ali vrednosti pri uporabi in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida.

d. Zaloge

Ob nabavi se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Najmanj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslavitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

Drobni inventar, in osebna varovalna oprema in službena obleka, dana v uporabo, se takoj prenese med stroške. Vodi se posebna količinska in vrednostna evidenca po posameznem zadolžencu v družbi.

e. Poslovne in druge terjatve

Terjatve iz poslovanja se ob začetnem pripoznanju izkažejo po izvorni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslavitve. Po začetnem pripoznanju družba izkazuje terjatve po odplačni vrednosti. Družba popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine oblikuje po kriteriju starosti posamezne terjatve, višina popravka posamezne skupine pa je določena na podlagi ocene izterljivosti.

Družba popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine oblikuje po kriteriju starosti posamezne terjatve, višina popravka posamezne skupine pa je določena na podlagi ocene izterljivosti in sicer:

- za terjatve, zapadle od 90 do 180 dni, 50% popravek,
- za terjatve, zapadle od 181 do 365 dni, 75% popravek,
- za terjatve, zapadle več kot 365 dni, 100% popravek.

Družba je naredila analizo popravka vrednosti terjatev in ugotovila, da obstoječi nivo popravka vrednosti zadostuje, zato skladno z MSRP 9 ni potrebna sprememba obstoječe politike oblikovanja popravka.

Za domače terjatve v insolventnih postopkih (prisilna poravnava, stečaj) se popravek vrednosti oblikuje v višini celotne terjatve (100% popravek).

V posamičnih primerih se popravek vrednosti terjatev lahko oblikuje tudi individualno. Individualna obravnava oblikovanja popravka terjatev je vezana na podpisane dogovore s podjetji dolžniki o poravnavi obveznosti oziroma podpisane dogovore o medsebojnem pobotanju obojestranskih poslov.

f. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah.

f. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna), in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb. Družba primernost oblikovanja rezervacij preverja za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstoji zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim.

Oblikovane so v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve na osnovi aktuarskega izračuna s strani pooblaščenega aktuarja. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se le-te ustrezno povečajo ali zmanjšajo.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2018 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo s povezanimi podjetji, razen pri odpravi napak, kjer je 0,5 % od zneska izvedenih del in na projektu vzpostavitve elektronskega cestninskega sistema, kjer je 5% od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti.

Na trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

g. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost. Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Merjenje poštene vrednosti za prejeta posojila je kategorizirano kot 3. nivo.

Hierarhija poštenih vrednosti

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov je bila upoštevana naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

1. nivo: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu;
2. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno;
3. nivo: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti

h. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti.

i. Kratkoročne razmejitve

Družba ima med vnaprej vračunani stroški evidentirane stroške za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače in nagrade ter stroške storitev, za katere družba do datuma zaključka bilance stanja še ni prejela računov.

j. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju.

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo le na podlagi sklenjene pogodbe s kupcem. Pripoznajo se, ko družba prenese blago in storitve na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba pričakuje, da ga bo upravičeno prejela v zameno za predajo obljubljenih proizvodov ali storitev kupcu.

Vsak obljubljeni proizvod ali storitev je obravnavan kot samostojna izvršitvena obveza, če je različen. Različen je takrat, če ima lahko kupec koristi od proizvoda ali storitve. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti proizvode ali storitve.

Družba je pri pregledu pogodb identificira tri izvršitvene obveze, od katerih ima kupec ločene koristi:

- investicije,
- upravljanje in
- vzdrževanje.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko družba izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko na kupca prenese obvladovanje nad proizvodom ali storitvijo. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in prejema vse bistvene koristi iz sredstva ter lahko tudi prepreči drugim uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz naslova storitev: investicije, upravljanja in vzdrževanje širokopasovnih in tk omrežij ter javno zasebno partnerstvo.

Prihodki investicij zajemajo gradnje telekomunikacijskih omrežij, elektro inštalacije, ostale investicije (komunalne gradnje in podobno) ter geodetske storitve in projektiranje. Pogodbe investicij so sklenjen z vnaprej določenim pogodbenim rokom, ki praviloma ne presega 12 mesecev. Prihodki so pripoznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena v času trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki iz upravljanja in vzdrževanja širokopasovnih in tk omrežij se nanašajo na upravljanje in vzdrževanje omrežij na območju posameznih občin, s katerimi ima družba sklenjene pogodbe za dostop do širokopasovnih omrežij s telekomunikacijskimi operaterji, ki preko navedenih omrežij ponujajo storitve

končnim uporabnikom ter iz vzdrževanja in odprave napak tk omrežja matične družbe. Prihodki so pripoznani v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena na osnovi mesečnih situacij.

Prihodki iz javno zasebnega partnerstva se nanašajo na gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij na podlagi javnih razpisov lokalnih skupnosti. Prihodki so pripoznani v obdobju trajanja pogodbe na osnovi mesečnih situacij glede na opravljeno delo v posameznem mesecu.

Prihodki od prodaje materiala se pripoznajo ob prodaji.

k. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje, v obdobju, v katerem so nastali na osnovi pogodbene obrestne mere.

l. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu (odloženi davki). V tem primeru je pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu ali v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je potrebno poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem sočasne razlike poravnane.

m. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi, na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31.12.2018 in 31.12.2017 ter izkaza poslovnega izida za leto 2018 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

3. POJASNILA K IZKAZOM

3.1. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od prodaje storitev	44.963	61.464
a.) Domači trg	44.953	61.414
Investicije	35.729	51.159
Vzdrževanje in odprava napak	6.490	7.705
Uporabnina za OŠO	2.243	2.061
Ostale storitve	491	489
b.) Tuji trg	10	50
Investicije	9	50
Ostale storitve	1	0
Čisti prihodki od prodaje	44.963	61.464

Najvišji obseg prihodkov v letu 2018 je GVO zabeležil na segmentu investicij predvsem zaradi projekta TOP GPON (gradnja optičnega dostopovnega omrežja v GPON tehnologiji) za matično družbo. Sledijo prihodki na segmentu vzdrževanja in odprave napak, prihodki iz naslova upravljanja in vzdrževanja odprtih širokopasovnih omrežij ter prihodkih iz naslova ostalih storitev na domačem in tujem trgu.

3.2. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od odprave rezervacij	1.266	479
Prihodki od prejetih državnih pomoči	65	81
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	11	126
Prevrednotovalni poslovni prihodki	3	14
Drugi prihodki	49	125
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	1.394	825

Odprava rezervacij za dane garancije se nanaša na oblikovanje rezervacij iz prejšnjih let, ki jih družba, če ni črpanj rezervacij iz tega naslova, po preteku pogodbene dobe odpravi.

3.3. Stroški materiala in energije

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški materiala	7.161	9.086
Stroški energije	573	581
Skupaj materiala ter stroški materiala in energije	7.734	9.667

Razlogi za nižje stroške materiala so v manjšem obsegu dela v letu 2018.

3.4. Stroški storitev

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški zakupa vodov	7	5
Stroški vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev	573	527
Stroški najema opredmetenih osnovnih sredstev	786	704
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.286	865
Povračila stroškov v zvezi z delom	31	20
Stroški zavarovalnih premij	171	153
Stroški bančnih storitev	51	29
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev	152	158
Stroški sejmov, oglaševanja	10	9
Stroški reprezentance	10	17
Stroški drugih storitev	16.468	26.407
Skupaj stroški storitev	19.627	28.894

Stroški drugih storitev vsebujejo stroške storitev podizvajalcev v višini 16.468 tisoč EUR (25.982 tisoč EUR v letu 2017), stroške za delo študentov in dijakov v višini 216 tisoč EUR (257 tisoč EUR v letu 2017) in ostale stroške drugih storitev v višini 155 tisoč EUR (v letu 2017 v skupni vrednosti 168 tisoč EUR). Nižji stroški podizvajalcev glede na lani so posledica manjšega obsega dela v letu 2018 (predvsem zaključka projekt eCestninjenje). Stroški intelektualnih in osebnih storitev so v letu 2018 višji zaradi storitev podpore hčerinskim družbam.

3.5. Stroški dela

v tisoč EUR	2018	2017
Plače in nadomestila plač	9.360	9.726
Prispevki za socialno varnost	1.987	2.072
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	1.289	1.338
Drugi stroški dela	2.014	2.492
Rezervacije za jub. nagrade in odpravnine ob upokojitvi	53	329
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-20	-6
Skupaj stroški dela	13.394	14.613

Stroški dela so v letu 2018 nižji za 1.219 tisoč EUR, in sicer predvsem zaradi znižanja števila zaposlenih v letu 2018 (za 17 zaposlenih manj). Osnovni plačni razred v družbi se je sicer v letu 2018 dvignil za 1,7%. V družbi je bilo na dan 31.12.2018 zaposlenih 431 delavcev, od tega 383 za nedoločen čas in 48 zaposlenih za določen čas. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2018 je bilo 426,63.

3.6. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški oblikovanja rezervacij (pojasnilo 3.18.)	887	2.481
Izguba pri prodaji opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	7	4
Slabitev in odpisi zalog	21	22
Slabitev in odpis terjatev	0	0
Usredstvena lastna režija	-7	-2
Ostali odhodki	88	105
Skupaj drugi odhodki poslovanja	996	2.610

Drugi odhodki poslovanja so v primerjavi z letom 2017 nižji zaradi nižjega oblikovanja rezervacij (ki je posledica nižjega obsega zaključenih projektov, za katere se oblikujejo rezervacije).

3.7. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od obresti	3	7
Drugi finančni prihodki	6	0
Skupaj finančni prihodki	9	7
Odhodki za obresti	25	26
Drugi finančni odhodki	15	14
Skupaj finančni odhodki	40	40
Finančni izid	-31	-33

3.8. Davek iz dobička in odloženi davki

Davčni odhodek izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2018	2017
Davek tekočega leta	-296	-833
Odložene terjatve / obveznosti za davek	-69	180
Skupaj	-365	-653

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2018	2017
Dobiček pred obdavčitvijo	2.376	4.310
Davek iz dobička upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-451	-819
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	189	284
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	-2	0
Sprememba davčne stopnje	0	0
Davčno nepriznani odhodki	-101	-94
Ostale postavke	0	-24
Skupaj odhodek za davek	-365	-653

Efektivna davčna stopnja v letu 2018 je znašala -15,4% v primerjavi z -15,1% v letu 2017.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2018	2017
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	1	2
Rezervacije	-66	186
Terjatve in zaloge	-4	-8
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	-69	180

3.9. Neopredmetena sredstva**Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2018**

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2018	309	108	21.734	44	22.195
Povečanja	0	0	0	433	433
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	0	0	27	27
Prenos v uporabo	1	0	390	-391	0
Zmanjšanja	-5	0	0	0	-5
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2018	305	108	22.124	113	22.650
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2018	192	90	5.265	0	5.547
Zmanjšanja	-3	0	0	0	-3
Odpisi	0	0	0	0	0
Amortizacija	74	18	1.152	0	1.244
Stanje 31. 12. 2018	263	108	6.417	0	6.788
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2018	117	18	16.469	44	16.648
Stanje 31. 12. 2018	42	0	15.707	113	15.862

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2017

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopr. sredstva - GOŠO	Neopr. dolg. sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2017	306	108	21.507	209	22.130
Povečanja	0	0	0	57	57
Povečanja z notranjim razvijanjem	0	0	0	8	8
Prenos v uporabo	3	0	227	-230	0
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Odpisi	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2017	309	108	21.734	44	22.195
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2017	177	73	4.129	0	4.319
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Odpisi	0	0	0	0	0
Amortizacija	75	17	1.136	0	1.228
Stanje 31. 12. 2017	192	90	5.265	0	5.547
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2017	189	35	17.378	209	17.811
Stanje 31. 12. 2017	117	18	16.469	44	16.648

Na dan 31.12.2018 družba izkazuje licence (Microsoft, Autocad, Telecad-GIS 2016, Acrobat professional, Infinitv basic) in programsko opremo.

Med neopredmetenimi sredstvi izkazuje družba investicije zasebnega dela projekta javno zasebnega partnerstva (projekti GOŠO Koroška, Ormož, Podravje, Mokronog - Trebelno, Slovenske Konjice, Sevnica, Pavlovci, Sveti Tomaž, Dražgoše in Pivka) in projekte, ki še niso aktivirani v celoti (ŠO Žiče, ŠO Dašnica in ŠO Spodnje Laže). Zasebni del omrežja GOŠO je zgrajen z lastnimi sredstvi po modelu BOT (Build - Operate - Transfer) – zgradi – upravljaj - prenesi v last. Pri tem modelu gre za pogodbeno javno – zasebno partnerstvo, v katerem zasebni partner zgradi infrastrukturo, jo nato upravlja in vzdržuje določeno pogodbeno obdobje (20 let). V tem času je zasebni partner upravičen uporabnikom zaračunavati nadomestilo za uporabo zgrajene infrastrukture. Po izteku pogodbenega obdobja zasebni partner prenese infrastrukturo na javnega partnerja. Neodpisana vrednost projektov GOŠO na dan 31.12.2018 je 15.707 tisoč EUR (GOŠO Koroška, GOŠO Ormož, GOŠO Mokronog – Trebelno, GOŠO Slovenske Konjice, GOŠO Sevnica, GOŠO Podravje, GOŠO Pavlovci, GOŠO Sveti Tomaž, GOŠO Dražgoše in OŠO Pivka).

Neopredmetena sredstva niso zastavljena in zanje družba nima obvez.

3.10. Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2018

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2018	23	18	131	12.280	0	12.452
Povečanja	0	0	0	0	1.044	1.044
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	1.030	-1.030	0
Zmanjšanja	0	0	0	-82	0	-82
Odpisi	0	0	0	-307	0	-307
Stanje 31. 12. 2018	23	18	131	12.921	14	13.107
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1. 1. 2018	8	0	29	8.738	0	8.775
Povečanja	0	0	0	0	0	0
Amortizacija	1	1	6	947	0	955
Zmanjšanja	0	0	0	-74	0	-74
Odpisi	0	0	0	-306	0	-306
Stanje 31. 12. 2018	9	1	35	9.305	0	9.350
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2018	15	18	102	3.542	0	3.677
Stanje 31. 12. 2018	14	17	96	3.616	14	3.757

Gibanje opredmetenih sredstev v letu 2017

v tisoč EUR	Zgradbe in zemljišča	Kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2017	23	18	131	11.146	0	11.318
Povečanja	0	0	0	0	2.210	2.210
Prenos iz sredstev v izgradnji	0	0	0	2.210	-2.210	0
Zmanjšanja	0	0	0	-885	0	-885
Odpisi	0	0	0	-191	0	-191
Stanje 31. 12. 2017	23	18	131	12.280	0	12.452
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1. 1. 2017	7	0	22	8.846	0	8.875
Povečanja	0	0	0	0	0	0
Amortizacija	1	0	7	926	0	934
Zmanjšanja	0	0	0	-847	0	-847
Odpisi	0	0	0	-187	0	-187
Stanje 31. 12. 2017	8	0	29	8.738	0	8.775
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2017	16	18	109	2.300	0	2.443
Stanje 31. 12. 2017	15	18	102	3.542	0	3.677

Druga oprema zajema gradbene stroje, standardno in specialno orodje, tovorna in osebna vozila, instrumente, elektroenergetske naprave in ostalo.

Opredmetena osnovna sredstva niso zastavljena. Družba zanje nima obvez.

3.11. Finančne naložbe v odvisna podjetja

V letu 2013 je GVO d.o.o. ustanovil odvisno družbo GVO GmbH s sedežem v mestu Stadtlohn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč EUR. Družba GVO ima določene obveznosti iz naslova hčerinske družbe, saj v imenu te odvisne družbe garantira, da bodo vsi podizvajalci poplačani ter da bo odpravila vse morebitne napake, če jih odvisna družba ne bi.

Družba GVO, GmbH je imela v letu 2018 čisti poslovni izid v višini 4 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2018 v višini -55 tisoč EUR. Družba GVO Telekommunikation GmbH nima prejetih posojil ali drugih obveznosti, razen obveznosti izpolnitve pogodbenih obveznosti, za kar garantira GVO, d.o.o. kot krovna družba (na podlagi t.i. Parent guarantee garancije).

V decembru 2017 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 4.352 tisoč EUR. V januarju 2018 je družba GVO d.o.o. prevzela 100% poslovni delež v družbi INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o., naložba v to družbo je izkazana v višini 3.469 tisoč EUR.

Družba OPTIC-TEL telekomunikacije d.o.o. je imela v letu 2018 čisti poslovni izid 7 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2018 v višini 5.116 tisoč EUR. Družba Infratel d.o.o. je imela v letu 2018 čisti poslovni izid 4 tisoč EUR in kapital na dan 31.12.2018 v višini 4.974 tisoč EUR.

3.12. Druge finančne naložbe

Družba izkazuje med drugimi finančnimi naložbami dana stanovanjska posojila zaposlenim. Dana posojila zaposlenim so dolgoročna. Del posojil zaposlenim, ki zapade v letu dni, se prenese med kratkoročne finančne naložbe. Posojila se obrestujejo z obrestnimi merami od 3,81% do 4,13%. Finančne naložbe v dana posojila zaposlenim družba izkazuje po plačanem znesku, ki je glavnica posojila. Le ob utemeljenih razlogih na podlagi pogodb se v glavnico vštevajo tudi pripisane obresti. Posojila so zavarovana z upravo izplačilno prepovedjo na plačo.

Družba GVO, d.o.o. je dne 4.10.2018 sklenila posojilno pogodbo za dano kratkoročno revolving posojilo matični družbi Telekom Slovenije d.d., v višini 4.000 tisoč EUR in rokom vračila 4.10.2019 ter viške denarnih sredstev plasirala v obliki omenjenega posojila po 0,034% letni obrestni meri.

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Posojila zaposlencem	8	14
Skupaj druge finančne naložbe	8	14
Druga kratkoročna posojila – posojila zaposlencem	6	8
Druga kratkoročna posojila – posojilo do TS	0	0
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	6	8

Dana posojila po ročnosti

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Ročnost		
Zapadle	0	1
Nezapadle		
- manj kot 3 mesece	2	2
- od 3 do 12 mesecev	4	5
- od 1 do 5 let	8	14
- več kot 5 let	0	0
Skupaj	14	22

3.13. Odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	4	4
Terjatve iz poslovanja	151	155
Rezervacije	306	372
Odložene terjatve za davek	461	531

3.14. Zaloge

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Material	669	841
Skupaj zaloge	669	841

Med zalogami družbe prevladuje material za telekomunikacijsko dejavnost v višini 620 tisoč EUR ter varstvena obleka in obutev v višini 49 tisoč EUR.

V letu 2018 ni bilo oslabitev vrednosti zalog materiala, v letu 2017 je bilo v višini 22 tisoč EUR zaradi nekurantnosti materiala.

3.15. Poslovne in druge terjatve ter aktivne časovne razmejitve

	31.12.2018			31.12.2017
v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	12.905	-797	12.108	15.643
Skupaj terjatve do kupcev	12.905	-797	12.108	15.643
Dani predujmi	43	0	43	15
Terjatve za DDV in druge davke	717	0	717	536
Druge terjatve	44	0	44	49
Skupaj druge terjatve	805	0	805	600
Odloženi stroški	42	0	42	53
Vnaprej vračunani prihodki za že opravljene storitve	258	0	258	-4
Drugo	1	0	1	0
Skupaj aktivne časovne razmejitve	301	0	301	49
Skupaj poslovne in druge terjatve ter AČR	14.011	-797	13.214	16.292

Družba med poslovnimi terjatvami izkazuje 81,8% poslovnih terjatev do podjetij v skupini. Druge terjatve (v višini 805 tisoč EUR) zajemajo predvsem druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih inštitucij in sicer v višini 761 tisoč EUR. Aktivne časovne razmejitve vključujejo odložene stroške v višini 43 tisoč EUR in vnaprej vračunane prihodke za še neprejete račune v višini 258 tisoč EUR.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1.1.	-819	-863
Popravki v letu	-40	-37
Odprava popravkov (plačila)	33	48
Poraba (odpisi)	29	33
Stanje 31.12.	-797	-819

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31.12.2018

	2018		2017	
v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	12.589	0	14.161	0
Zapadle	1.121	-797	2.901	-819
do vključno 30 dni	233	0	134	0
od vključno 31 do vključno 60 dni	70	0	464	0
od vključno 61 do vključno 90 dni	14	0	123	0
od vključno 91 do vključno 120 dni	-1	-1	409	0
od vključno 121 dni naprej	805	-796	1.771	-819
Skupaj terjatve	13.710	-797	17.062	-819

3.16. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Denarna sredstva na TRR računih na bankah	3.915	4.240

3.17. Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Vpoklicani kapital	5.758	5.758
Kapitalske rezerve	1	1
Rezerve iz dobička	575	575
Zadržani čisti poslovni izid	18.551	16.540
Rezerve za aktuarske primanjkljaje in presežke	-133	-159
Skupaj kapital in rezerve	24.752	22.715

Rezerve iz dobička zajemajo zakonske rezerve v višini 575 tisoč EUR. Zakonske rezerve se oblikujejo, dokler njihova višina vključno s kapitalskimi rezervami ne doseže 10% osnovnega kapitala družbe. Družba v letu 2018 skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe ni oblikovala zakonskih rezerv, saj že dosegajo maksimalno dovoljeno višino.

Kot aktuarski primanjkljaj ali presežek se izkazujejo spremembe sedanje vrednosti obveznosti do zaposlencev zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah in na podlagi izkustvenih prilagoditev. V letu 2018 so se rezerve za aktuarske primanjkljaje zmanjšale za 26 tisoč EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička na dan 31.12.2018

v tisoč EUR	2018
Čisti poslovni izid poslovnega leta	2.011
Preneseni čisti dobiček	16.540
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0
Bilančni dobiček	18.551

3.18. Rezervacije

v tisoč EUR	31.12.2017	Črpanje	Odprava	Oblikovanje	Sprem. diskontne stopnje	31.12.2018
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	146	-139	-22	41	0	26
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi	1.285	-25	-26	53	10	1.297
Druge rezervacije (invalidi)	0	-40	0	40	0	0
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	281	-281	0	0	0	0
Druge rezervacije za dana jamstva	3.357	0	-1.243	845	0	2.959
Skupaj rezervacije	5.069	-485	1.291	979	10	4.282

Družba oblikuje dolgoročne rezervacije za obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov pojavile v obdobju, daljšem od leta dni in katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti.

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida, ki je opravljena z visoko stopnjo previdnosti. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti.

Proti družbi je bila na dan 31.12.2018 vložena ena tožba v vrednosti 67 tisoč EUR (v letu 2017 v višini 324 tisoč EUR). Družba ima na dan 31.12.2018 za obveznosti za tožbe oblikovanih rezervacij za 26 tisoč EUR. V letu 2018 je bilo črpanje rezervacij za tožbe v višini 139 tisoč EUR ter odprava v višini 22 tisoč EUR.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na osnovi metode projicirane enote (»Projected Unit Credit Metod) aktuarskega izračuna s strani pooblaščenega aktuarja – družbe 3sigma d.o.o..

Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 1,89%, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3,5 % (v letu 2017: diskontna stopnja 1,4 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 3,5 %). Obveznosti družbe so enake sedanjim vrednostim ocenjenih bodočih izplačil.

Rezervacije za reorganizacijo podjetja

Družba v letu 2018 ni oblikovala rezervacij za odpravnine presežnih delavcev in je v celoti počrpala rezervacije iz leta 2017, ki so bile oblikovane v višini 281 tisoč EUR.

Dolgoročne rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve (garancije)

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna služba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

V letu 2018 so bile rezervacije za jamstva pri odpravi napak v garancijski dobi oblikovane v višini 3% od zneska izvedenih del za projekte za povezana podjetja, razen pri odpravi napak, kjer so bile rezervacije oblikovane v višini 0,5 % od zneska izvedenih del. V sklenjenih pogodbah s povezanimi podjetji je sprejeta obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki praviloma traja dve leti.

Na domačem trgu ima družba sprejeto obveznost za odpravo napak v garancijski dobi, ki traja praviloma od dve do pet let. Odstotek oblikovanja rezervacij znaša 3 % od zneska izvedenih del za vsako pogodbo.

3.19. Kratkoročne in dolgoročne poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Pogodbene obveznosti za aktivirane programske pravice	0	0
Prejete dolgoročne varščine	140	70
Dolgoročne poslovne obveznosti	140	70
Obveznosti do dobaviteljev	12.082	12.947
Obveznosti za DDV in druge davčne obveznosti	123	133
Obveznosti do zaposlenih	870	990
Obveznosti za predujme	29	19
Druge obveznosti	448	636
Kratkoročne poslovne obveznosti	13.552	14.725
Skupaj poslovne in druge obveznosti	13.692	14.795

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi so evidentirane prejete dolgoročne varščine.

V letu 2018 so obveznosti do dobaviteljev malo nižje zaradi manjšega obsega dela v letu 2018, druge obveznosti pa predstavljajo v največji meri obveznosti iz naslova cesij in asignacij v višini 360 tisoč EUR. Družba ima med poslovnimi in drugimi obveznostmi 58 tisoč EUR zapadlih poslovnih obveznosti.

Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira vnaprej zaračunane prihodke iz gradbenih projektov v višini 519 tisoč EUR.

3.20. Prejeta posojila

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Prejeta dolgoročna posojila	1.500	1.500
Posojila družb v skupini	1.500	1.500
Skupaj dolgoročni del	1.500	1.500
Prejeta kratkoročna posojila	2	2
Posojila družb v skupini	0	0
Obresti od posojil	2	2
Skupaj kratkoročni del	2	2

Pogodbena določila prejetega posojila

Med dolgoročnimi obveznostmi iz financiranja družba izkazuje finančne obveznosti do družb v skupini v višini 1.500 tisoč EUR (dolgoročno posojilo prejeto od Telekom Slovenije, d.d.) z zapadlostjo 31.12.2021 in pogodbeno obrestno mero 1,574%. Za zavarovanje vračila vseh obveznosti po dolgoročni posojilni pogodbi je družba GVO, d.o.o. izročila matični družbi dve bianko podpisani menici z menično izjavo in nalogom za plačilo menice.

3.21. Vnaprej vračunani stroški in odhodki

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Vnaprej vračunani stroški in odhodki za že opravljene storitve	604	790
Vnaprej vračunani stroški za neizkoriščene letne dopuste	488	528
Vnaprej vračunane plače in nagrade	436	222
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.528	1.540

Kratkoročno vračunani stroški v višini 1.528 tisoč EUR zajemajo vnaprej vračunane stroške za neizkoriščene letne dopuste in prerazporejene ure v višini 488 tisoč EUR, vnaprej vračunane plače in nagrade v višini 436 tisoč EUR ter vnaprej vračunane ostale poslovne stroške v višini 604 tisoč EUR, ki zajemajo ocenjene stroške materiala, podizvajalcev in gradbenih del.

3.22. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti in terjatve za poslovni najem

Družba kot najemojemalec

Družba v letu 2018 izkazuje obveznosti iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev.

V poslovnem letu 2018 je družba v izkazu poslovnega izida pripoznala stroške poslovnega najema v vrednosti 787 tisoč EUR (2016: 704 tisoč EUR). Med stroški poslovnega najema družba pripozna najemnine za prostore, avtomobile in opredmetena osnovna sredstva (najem fotokopirnih strojev, tiskalnikov, kontejnerja in ostalo).

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
- do 1 leta	639	641
- od 1 do 5 let	2.355	2.190
- nad 5 let	2.869	2.649
Skupaj	5.863	5.480

Družba kot najemodajalec

Družba v letu 2018 ne izkazuje terjatev iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev.

Pogojne obveznosti

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak	961	844
Garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti	0	0
Druga jamstva – resnost ponudbe	0	589
Dane garancije	961	1.433

Družba evidentira v izvenbilančni evidenci dana zavarovanja z bančnimi garancijami za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v garancijski dobi in druga jamstva kot so resnost ponudbe v višini 961 tisoč EUR. Na dan 31.12.2017 jih je bilo 1.433 tisoč EUR.

4. DRUGA RAZKRITJA

4.1. Posli s povezanimi strankami

Prejemki posloводства in zaposlenih po individualni pogodbi

v EUR	2018	2017
Direktor	133.262	128.388
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	240.810	252.304
Skupaj	374.072	380.692

Med skupnimi zneski prejemkov v letu 2018 so upoštevani stroški plač in nadomestil v breme podjetja in ostali stroški dela - regres, drugi osebni prejemki, neto povračila, bonitete z upoštevanjem bonitete za uporabo službenih vozil za privatne namene, povračila stroškov v zvezi z delom in premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja).

Pri razkrivanju podatkov o skupinah oseb družba upošteva določila ZGD-1 v 69. členu in razkriva prejemke za naslednje skupine oseb: člane posloводства in druge delavce družbe, zaposlene na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe.

v EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Posojila	
		Neodplačani del 2018	Odplačila v 2018
Direktor	133.262	0	0
Delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe za katero ne velja tarifni del KP	240.810	13.183	5.331
Skupaj	374.072	13.183	5.331

Poročilo o odnosih do povezanih družb

Skladno z zahtevami ZGD-1 v 545. členu o razkritju poslov med povezanimi družbami, mora poslovodstvo odvisne družbe v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti poročilo o razmerjih s povezanimi družbami. V njem se navedejo vsi pravni posli, ki jih je družba sklenila v preteklem poslovnem letu z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo ali na pobudo ali v interesu teh družb, in vsa druga dejanja, ki jih je storila ali opustila na pobudo ali v interesu teh družb v preteklem poslovnem letu. Pri pravnih poslih se navedeta izpolnitev in nasprotna izpolnitev, pri dejanjih pa razlogi zanje, koristi in prikrajšanja za družbo.

Kot povzetek poročila o razmerjih s povezanimi družbami, družba GVO, d. o. o., kot odvisna družba matične družbe Telekom Slovenije, d. d., pojasnjuje, da pri poslih z obvladujočo in drugimi povezanimi družbami v poslovnem letu 2018 ni bila v nobenem primeru prikrajšana, oškodovana ali bi ji bil s strani matične družbe ali druge povezane družbe vsiljen posel, ki bi povzročil družbi GVO, d. o. o., poslovno škodo, niti ni družba nikdar opustila sodelovanja v poslih na pobudo obvladujoče oz. povezanih družb, za kar bi družba zaradi opustitvenega dejanja ali posla bila prikrajšana. Posledično družba tudi ni prejela od povezanih družb povračil oz. nadomestil za tovrstna oškodovanja.

Telekom Slovenije, d.d. kot matična družba odvisne družbe GVO, d.o.o., ni za njo izdal v letu 2018 nobenih poroštev.

Posli s povezanimi podjetji

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Terjatve do podjetij v skupini	10.810	15.092
Telekom Slovenije, d.d.	10.565	15.092
Optic-tel d.o.o.	180	0
Infratel d.o.o.	65	0
Obveznosti do podjetij v skupini	8.035	8.262
Telekom Slovenije, d.d.	7.860	8.087
GVO, GmbH	171	171
Avtenta, d.o.o.	4	4
Soline, d.o.o.	0	0
Prihodki od prodaje v skupini	40.375	58.217
Telekom Slovenije, d.d.	40.128	58.216
GVO, GmbH	0	0
Optic-tel d.o.o.	183	0
Infratel d.o.o.	64	0
Antenna TV SI, d.o.o.	0	1
Nakup blaga in storitev v skupini	8.248	9.062
Telekom Slovenije, d.d.	8.219	9.030
GVO, GmbH	0	0
Avtenta, d.o.o.	25	28
Soline, d.o.o.	4	4
TSmedia, d.o.o.	0	0

Družba GVO, d.o.o. ima na dan 31.12.2018 terjatev do matične družbe v skupni višini 10.565 tisoč EUR, od tega poslovnih in drugih terjatev v višini 10.470 tisoč EUR, kratkoročno odložene stroške in odhodke v višini 3 tisoč EUR in kratkoročno nezaračunane prihodke v višini 92 tisoč EUR. Družba ima do družbe Optic-tel d.o.o. poslovnih in drugih terjatev v višini 79 tisoč EUR ter kratkoročno nezaračunane prihodke v višini 101 tisoč EUR, do družbe Infratel d.o.o. pa ima poslovnih in drugih terjatev v višini 4 tisoč EUR in kratkoročno nezaračunanih prihodkov 61 tisoč EUR.

Obveznosti do povezanih podjetij družba GVO, d.o.o. na dan 31.12.2018 izkazuje v višini 8.035 tisoč EUR; od tega do matične družbe 1.500 tisoč EUR prejetih dolgoročnih posojil, obresti iz prejetih posojil 2 tisoč EUR, poslovnih in drugih obveznosti v višini 3.269 tisoč EUR, rezervacij v višini 2.570 tisoč EUR in obveznosti iz dolgoročno odloženih prihodkov v višini 519 tisoč EUR. Družba ima do družbe GVO, GmbH rezervacije v višini 171 tisoč EUR ter do družbe Avtenta, d.o.o. poslovnih in drugih obveznosti v višini 4 tisoč EUR.

4.2. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2018	2017
Revidiranje letnih poročil	5	5
Druge storitve dajanja zagotovil	0	0
Skupaj stroški revizorja	5	5

4.3. Upravljanje finančnih tveganj

V skupini finančnih tveganj družbe sta najpomembnejši tveganji kreditno tveganje in tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti. Izpostavljenosti obrestnemu tveganju ni, saj se družba izključno financira preko posojila matične družbe z nespremenljivo obrestno mero. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za njihovo obvladovanje se izvaja in presoja na podlagi učinkov na denarne tokove in odhodke financiranja. V nadaljevanju so podrobneje prikazana pomembna finančna tveganja, ki se jih skladno s sprejeto politiko redno ocenjuje in preverja ustreznost ukrepov za njihovo obvladovanje.

Kreditno tveganje

Najpomembnejši vir kreditnega tveganja (tveganja neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke) predstavlja neplačevanje obveznosti s strani pogodbenih strank. Poslovne in druge terjatve predstavljajo 70% kratkoročnih sredstev v družbi GVO, d.o.o.. Pretežni del poslovnih terjatev izvira iz terjatev do družb v skupini in sicer 88%.

Postopke predhodne in sodne izterjave se izvaja v skladu s sprejeto politiko. Družba terjatve slabi skladno z računovodskimi usmeritvami, pri čemer upošteva kriterij starosti posamezne terjatve. Družba oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev glede na kreditno sposobnost posameznega kupca, izkušnje iz preteklih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev je kreditno tveganje obvladljivo.

Starostna struktura terjatev in gibanje popravka vrednosti terjatev sta razkriti v točki 3.15 Poslovne in druge terjatve ter aktivne časovne razmejitev.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

v tisoč EUR	31.12.2018	31.12.2017
Dana dolgoročna posojila (posojila zaposlencem)	8	14
Druga kratkoročna posojila	6	8
Poslovne in druge terjatve	12.913	16.243
<i>od tega terjatve do kupcev na trgu</i>	<i>1.555</i>	<i>560</i>
Denar in denarni ustrezniki	3.915	4.240
Skupaj	16.842	20.505

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilno-sposobnostno tveganje je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov oziroma s sposobnostjo zagotavljanja virov likvidnosti in posledično s sposobnostjo za poravnavanje obveznosti ob njihovi zapadlosti.

Družba tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti obvladuje na podlagi rednega uravnavanja in načrtovanja denarnih tokov. Likvidnost se spremlja dnevno in načrtuje na mesečni, dvomesečni in letni osnovi (dnevno spremljanje z 2-mesečno dnevno napovedjo ter 12-mesečno napovedjo po mesecih), s čemer pravočasno zaznava morebitne primanjkljaje likvidnih sredstev, kar je osnova za odločanje o ukrepih. Družba je imela do 20.8.2018 za uravnavanje dnevne likvidnosti na voljo kratkoročno revolving posojilo v višini 2 mio EUR, ki pa v letu 2018 ni bilo črpano. Posojilo se zaradi visoke likvidnosti družbe ni obnavljalo, saj je družba celo razpolagala z viški denarnih sredstev, ki jih je plasirala v obliki danega kratkoročnega revolving posojila matičnih družbi. Družba redno servisira svoje obveznosti iz naslova tega posojila.

Kot nizko je ocenjeno tudi tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti, kar je rezultat dokaj predvidljivega

denarnega toka, ustrezne kapitalske strukture in aktivnega upravljanja z obratnim kapitalom.

Dolgoročne finančne obveznosti v višini 1.500 tisoč EUR se nanašajo na posojilo matične družbe, ki zapade v vračilo šele 31.12.2021.

Zapadlost obveznosti družbe na dan 31.12.2018 in 31.12.2017 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
31.12.2018							
Posojila in krediti	0	0	2	0	1.500	0	1.502
Predvidene obresti od posojil	0	0	6	18	2	0	26
Obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti	-58	810	8.969	3.831	0	140	13.692
31.12.2017							
Posojila in krediti	0	0	2	0	1.500	0	1.502
Predvidene obresti od posojil	0	0	6	18	24	0	48
Obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti	87	2.014	7.900	4.724	0	70	14.795

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo (neto) finančnih obveznosti s kapitalom in kazalnika deleža kapitala v bilančni vsoti. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Družba izkazuje nizko zadolženost, kar predstavlja dobro izhodišče za doseganje ustrezne kreditne bonitete.

v tisoč EUR	2018	2017
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	1.502	1.502
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-3.921	-4.248
Neto obveznosti	-2.419	-2.746
Kapital	24.752	22.715
Bilančna vsota	46.276	46.630
Neto dolg v kapitalu	-9,8%	-13,7%
Kapital v bilančni vsoti	53,5%	48,7%

Ostala tveganja

Družba se pri svojem poslovanju srečuje tudi z drugimi tveganji, kot so: tveganje izgube projektov na domačem trgu zaradi pasivnosti države, operativnimi tveganji (škoda in nedostopnost do fizičnih sredstev, izpad elektrike, tehnične napake), kar družba uspešno obvladuje z rednimi pridobivanji novih poslov in minimiziranjem verjetnosti neželenih dogodkov.

5. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Po datumu bilance stanja se niso pojavili dogodki, ki bi zahtevali popravek računovodskih izkazov na dan 31.12.2018.

6. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe GVO d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe GVO d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2018, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2018 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe/skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na <http://www.deloitte.com/si>.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), ki sta članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji, ki nudi storitve revizije, davčnega, poslovnega, finančnega in pravnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj, ki jih zagotavlja več kot 100 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR

© 2018, Deloitte Slovenija

omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

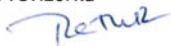
Med izvajanjem revidiranja v skladu pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Poslovodstvo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenka revizorka

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija

3

Ljubljana, 1. marec 2019